

DEPARTMENT OF SCHOOL EDUCATION
GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

1
LANGUAGES

QUESTION BANK & MODEL PAPERS

SSC 2024 - 25

LANGUAGES

STATE COUNCIL OF EDUCATIONAL

RESEARCH AND TRAINING - A.P

Foreword

This book has been thoughtfully crafted to assist Class X students in their preparation for the SSC public examinations under the **100-Day Action Plan**. It is designed to be a practical tool, offering an organized structure to make the learning process more effective and focused.

The book includes three key components:

- ◆ **Action Plan:** A day-by-day schedule guiding students through a systematic preparation process.
- ◆ **Question Bank:** A collection of chapter - wise questions to practice and strengthen understanding.
- ◆ **Model Papers:** Simulated exam papers aligned with the latest blueprint to help students gain familiarity with the exam format.

To get the best results, students are encouraged to:

1. **Follow the Action Plan:** Stay consistent with the schedule and complete the tasks as outlined.
2. **Use the Question Bank Regularly:** Practice questions daily to identify areas for improvement and reinforce key concepts.
3. **Attempt Model Papers Under Timed Conditions:** Simulate real exam scenarios to build confidence and improve time management skills.

Teachers are encouraged to use this book as a resource for conducting guided study sessions and tests, analysing and monitoring progress, offering personalized feedback, and holding remedial classes. Together, we can ensure that every student is well-prepared and confident to excel in the SSC public examinations.

We hope this book becomes a reliable companion on the path to academic success.

Wishing all students a rewarding and successful preparation journey.

Disclaimer

© All rights for this book are reserved with SCERT, Andhra Pradesh. Unauthorized use, reproduction, or inclusion of the contents in this book in any other publication is strictly prohibited and constitutes a punishable offense under the law.

December 2024

Director of School Education
A.P, Amaravati

INDEX

TELUGU

కార్యాచరణ ప్రణాళిక	1 - 8
పాఠ్యాంశాల వారీ ప్రశ్నలు	9 - 40
మాదిరి ప్రశ్నాపత్రాలు	41 - 58

HINDI

Action Plan	59 - 62
Chapter wise List of questions	63 - 74
Model Papers	75 - 92

ENGLISH

Action Plan	93 - 96
Chapter wise List of questions	97 - 172
Model Papers	173 - 194

100 రోజుల కార్యాచరణ ప్రణాళిక - తెలుగు

క్ర.సం	తేదీ/వారం	సెషన్/పీరియడ్	పునశ్చరణ చేయవలసిన అంశాలు	పరీక్ష
1.	02.12.2024 సోమవారం	1	8. జీవని- కథ ప్రక్రియ, మీ పాఠశాలలో ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు నీవు ఎలా తోడ్పడతావు? పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు, శ్రీరామ రక్ష భగీరథ ప్రయత్నం, సుగ్రీవాజ్ఞ-జాతీయాల వివరణ. 3. అరణ్యకాండ- సీతాపహరణం గురించి రాయండి. మారీచుడు - పాత్ర స్వభావం	
2.	03.12.2024 మంగళవారం	స్టడీ అవర్	7. చేజారినబాల్యం- వ్యాసప్రక్రియ, పరిచిత గద్యాలు. మీ అభిరుచులు ఏమిటి? మీ చదువును, అభిరుచులను ప్రోత్సహించిన వారిని గురించి రాయండి. పదజాలం	
3.	04.12.2024 బుధవారం	4	6. ప్రకృతి సందేశం-కవిపరిచయం, సారాంశం, రామాయణంలోని బాల, అయోధ్య, అరణ్య కాండలు - వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో గుర్తించుట.	
4.	07.12.2024 శనివారం	3	5. జలియన్ వాలాబాగ్- కవిపరిచయం, ఆంగ్లేయుల నిరంకుశత్వ పాలనలో భారతీయుల పరిస్థితిని మీ సొంత మాటల్లో రాయండి. పదజాలం. *గుర్తు ఉన్న వృత్త పద్య పాఠములకు గణవిభజన చేసి, గురులఘువులు గుర్తించుట (2 మరియు 5 పద్యాలు) 2. అయోధ్యాకాండ-శ్రీరాముడు వనవాసానికి వెళ్ళడానికి గల కారణం ఏమిటి?	
5.	09.12.2024 సోమవారం	1	4. ఉపన్యాసకళ - వ్యాసం ప్రక్రియ, జిల్లా స్థాయిలో వక్రత్వ పోటీలో గెలుపొందిన విద్యార్థిని అభినందిస్తూ అభినందన పత్రాన్ని రాయండి. వాక్యభేదాలను గుర్తించుట (పేజీ నెం 48)	

క్ర.సం	తేదీ/వారం	సెషన్/ప్రీరియడ్	పునశ్చరణ చేయవలసిన అంశాలు	పరీక్ష
			<p>3. శతకమాధుర్యం-వ్యక్తుల జీవితంలో నైతిక విలువల అవసరాన్ని తెలపండి. భాషాంశాలు, సత్యశీల... కాళికాంబ (పరిచిత పద్యం)</p> <p>1. బాలకాండ - సీతారాముల కళ్యాణాన్ని రాయండి.</p>	
6.	10.12.2024 మంగళవారం	స్టడీఅవర్	<p>1. ప్రత్యక్ష దైవాలు- కవిపరిచయం, సారాంశం, భాషాంశాలు, వ్యాకరణాంశాలు జనని జనకుడు ... వసుధ మీద (పరిచిత పద్యం)</p> <p>2. బతుకు గంప - పాఠం ఆధారంగా ఎల్లమ్మ - రచయిత్రుల మధ్య చర్చను సంభాషణ రూపంలో రాయండి. వ్యాకరణాంశాలు, రామాయణం- బాల, అయోధ్య, అరణ్యకాండ పాత్ర స్వభావాలు</p>	
7.	11.12.2024 బుధవారం	స్టడీఅవర్	సమ్మేటివ్ -1 పునశ్చరణ	
8.	21.12.2024 శనివారం	3	10. కన్యాశుల్కం - నాటకం ప్రక్రియ, మీ ఊరిలో జరిగే నాటక ప్రదర్శనకు ప్రేక్షకులను ఆహ్వానిస్తూ కరపత్రాన్ని తయారుచేయండి. పదజాలం	
9.	22.12.2024 ఆదివారం	1&2	<p>9. రాజధర్మం - కవిపరిచయం, మీరే పాఠశాలకు నాయకులైతే ఏయే కార్యక్రమాలను ఏవిధంగా నిర్వహిస్తారో తెలియజేస్తూ ఒక వ్యాసాన్ని రాయండి. ఏ పట్టున ... .. కార్యభరంబుల్ (పరిచిత పద్యం)</p>	
10.	23.12.2024 సోమవారం	1	9. రాజధర్మం - ప్రజలు నష్టపోయినప్పుడు పాలకులు ఎలా ఆదుకోవాలి? వ్యాకరణాంశాలు	
11.	24.12.2024 మంగళవారం	స్టడీఅవర్	10. కన్యాశుల్కం - నేపథ్యం (వెంకమ్మ, అగ్నిహోత్రావధానుల.....), వ్యాకరణాంశాలు	
12.	28.12.2024 శనివారం	3	<p>11. యుద్ధవిజేత-కవిపరిచయం, పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని మీ సొంత మాటల్లో రాయండి.</p> <p>9. రాజధర్మం - దేశ వైశాల్య ..... హితులు హితాహితులు ..... (పరిచిత పద్యం)</p>	

క్ర.సం	తేదీ/వారం	సెషన్/పీరియడ్	పునశ్చరణ చేయవలసిన అంశాలు	పరీక్ష
13.	29.12.2024 ఆదివారం	1&2	9. రాజధర్మం - యామునాచార్యులు చెప్పిన రాజనీతి సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో రాయండి. పదజాలం 1. ప్రత్యక్షదైవాలు -పాఠంలోని చిన్న పరిచిత పద్యాలు	
14.	30.12.2024 సోమవారం	1	11. యుద్ధవిజేత - యుద్ధాలను నివారించడానికి శాంతిని నెలకొల్పడానికి ఏమిచేయాలి? 9. రాజధర్మం - మొదలనె యెరుదల ..... (పరిచిత పద్యం)	
15.	31.12.2024 మంగళవారం	స్టడీఅవర్	11. యుద్ధవిజేత - పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు, 4. కిష్కింధాకాండ - శ్రీరామ సుగ్రీవుల మైత్రి ఎలా ఏర్పడింది? భరతుడు, సుగ్రీవుడు - పాత్ర స్వభావాలు.	
16.	04.01.2025 శనివారం	3	12. సూక్తి సుధ - వ్యాసం ప్రక్రియ, మీ పాఠశాలలో జరిగే భాషోత్సవాలకు ప్రముఖ కవి వచ్చారు. తెలుగు కవులను గూర్చి తెలుసుకోవడానికి ప్రశ్నావళిని తయారుచేయండి.	
17.	06.01.2025 సోమవారం	1	12. సూక్తి సుధ - అన్నమయ్య వారోత్సవాలను తెలుపుతూ గోడ పత్రికను తయారుచేయండి. భాషాంశాలు రామాయణం-లక్ష్మణుడు, వాలి పాత్ర స్వభావాలు.	
18.	07.01.2025 మంగళవారం	స్టడీ అవర్	12. సూక్తి సుధ - పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు హితులు ..... వినుమనఘా (పరిచిత పద్యం) 5. సుందర కాండ - సీతాన్వేషణ వృత్తాంతం రాయండి.	
19.	08.01.2025 బుధవారం	4	1. ప్రత్యక్ష దైవాలు- ఈ పాఠం ఆధారంగా ధర్మవ్యాధుని వ్యక్తిత్వాన్ని విశ్లేషించండి. నీక వగచి వగచి ..... నార్పవయ్య (పరిచిత పద్యం)	
20.	10.01.2025 శుక్రవారం	1	1. ప్రత్యక్ష దైవాలు - కౌశికుడు - ధర్మవ్యాధుల వృత్తాంతాన్ని సంభాషణ రూపంలో రాయండి వ్యాకరణాంశాలు, ఛందస్సు (గురులఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేయుట) 12 వ పేజీ,	

క్ర.సం	తేదీ/వారం	సెషన్/పీరియడ్	పునశ్చరణ చేయవలసిన అంశాలు	పరీక్ష
21.	11.01.2025 శనివారం	1	2. బతుకుగంప - కథానిక ప్రక్రియ, కష్టాలకు కుంగిపోకుండా ధైర్యంగా మెలగాలని తెలియజేస్తూ మిత్రునికి లేఖ	
22.	12.01.2025 ఆదివారం	1	2. బతుకుగంప-భాషాంశాలు, వ్యాకరణాంశాలు, ఎల్లమ్మ వెళ్ళిపోయిన ..... ఎంతో ఎత్తులో ఉన్నట్లు కనిపించింది (పరిచితగద్యం) పేజీ నెం : 19 & 20	
23.	16.01.2025 గురువారం	1	బాలకాండ - రామాయణం ప్రాశస్త్యాన్ని గురించి రాయండి, దశరథుడు, విశ్వామిత్రుడు - పాత్ర స్వభావాలు	
24.	17.01.2025 శుక్రవారం	1	3. శతక మాధుర్యం - పాఠం ఆధారంగా పది నీతి వాక్యాలను రాయండి. ఇది కాదదియను ..... హరిహరనాథా! (పరిచిత పద్యం), వ్యాకరణాంశాలు	
25.	18.01.2025 శనివారం	1	3. శతక మాధుర్యం-మీ పాఠశాలలో నిర్వహించే పద్మాల పోటీలో విద్యార్థులందరూ పాల్గొనాలని కోరుతూ ఒక ప్రకటనను రాయండి. పదజాలం, వృత్తనుప్రాస, దృష్టాంతాలంకారాలు, సత్యశీల ..... కాళికాంబ (పరిచిత పద్యం)	
26.	19.01.2025 ఆదివారం	1	4. ఉపన్యాస కళ - పదజాలం, 9. రాజధర్మం- మీ గ్రామాభివృద్ధికి కృషిచేస్తున్న ప్రజాప్రతినిధి సేవలను అభినందిస్తూ అభినందన పత్రాన్ని తయారుచేయండి. ధనముఖ్యము .... ఋతము జెలుల్ (పరిచిత పద్యం)	
27.	20.01.2025 సోమవారం	1	4. ఉపన్యాస కళ - వ్యాకరణాంశాలు, వక్త మాట్లాడుతున్నప్పుడు ..... చూసుకోవడమే తెలివైనపని (పరిచిత గద్యం)	
28.	21.01.2025 మంగళవారం	స్టడీ అవర్	9. రాజధర్మం - హదను వచ్చుదాక ..... వాడు వోలే (పరిచిత పద్యం) 6. సుందర కాండ-లంకా దహనం గురించి రాయండి. గతజల సేతు బంధనం, అగస్త్య భ్రాత జాతీయాలు వివరణ	

క్ర.సం	తేదీ/వారం	సెషన్/ పీరియడ్	పునశ్చరణ చేయవలసిన అంశాలు	పరీక్ష
29.	22.01.2025 బుధవారం	4	10. కన్యాశుల్కం- కన్యాశుల్కం పాఠ్యభాగాన్ని సొంతమాటల్లో కథగా రాయండి.	
30.	25.01.2025 శనివారం	3	9. రాజధర్మం, 10. కన్యాశుల్కం, 11. యుద్ధవిజేత, పునశ్చరణ	
31.	27.01.2025 సోమవారం	1	ఫార్మేటివ్ పరీక్ష -3 సిలబస్ పునశ్చరణ	
32.	28.01.2025 మంగళవారం	స్టడీ అవర్	5. జలియన్ వాలాబాగ్- జలియన్ వాలాబాగ్ దురంతాన్ని సవివరంగా తెలపండి, భాషాంశాలు, వ్యాకరణాంశాలు	
33.	29.01.2025 బుధవారం	4	6. ప్రకృతి సందేశం - ఐకమత్యాన్ని గురించి ఏవి ఎలా బోధిస్తున్నాయో రాయండి. భాషాంశాలు	
34.	01.02.2025 శనివారం	3	6. ప్రకృతి సందేశం- ప్రకృతిలో మీరు చూసిన అందమైన ప్రదేశాన్ని వర్ణిస్తూ వ్రాయండి. వ్యాకరణాంశాలు	
35.	02.02.2025 ఆదివారం	1&2	7. చేజారిన బాల్యం- నేను పుట్టి పెరిగిన ..... అనికూడా అనుకుంటాను (పరిచిత గద్యం) పేజీ నెం: 77, వ్యాకరణాంశాలు 3. శతకమాధుర్యం- విద్యావంతులు ఎటువంటి గుణాలను కలిగి ఉంటారు? భూమిలోనబుట్టు ....విసురవేమ (పరిచితపద్యం) భావమెట్టులుండె .... భావలింగ (పరిచితపద్యం)	
36.	03.02.2025 సోమవారం	1	7. చేజారినబాల్యం - మీరుచూసిన చిత్రకళా ప్రదర్శన గురించి పత్రికకు ఒక వ్యాసం రాయండి. 3. శతకమాధుర్యం-మాతృభాష యందు ..... కుప్పుసామి (పరిచిత పద్యం)	
37.	04.02.2025 మంగళవారం	స్టడీ అవర్	6. ప్రకృతి సందేశం 7. చేజారినబాల్యం పునశ్చరణ	
38.	05.02.2025 బుధవారం	4	8. జీవని - పాఠంలోని సన్నివేశాల ఆధారంగా లలిత, విశ్వనాథం లేదా లలిత మరియు తరగతి ఉపాధ్యాయుల మధ్య చర్చను సంభాషణ రూపంలో రాయండి. భాషాంశాలు, జాతీయాలు వివరణ	

క్ర.సం	తేదీ/వారం	సెషన్/పీరియడ్	పునశ్చరణ చేయవలసిన అంశాలు	పరీక్ష
39.	08.02.2025 శనివారం	3	8. జీవని-సాధారణంగా జీవని ..... తీసుకున్నారు (పరిచిత గద్యం పేజీ నెం:89) వ్యాకరణాంశాలు, వాక్య భేదాలు పేజీనెం: 97 & 98, రామాయణం- రామాయణం ఆధారంగా శ్రీరాముని ఉత్తమ వ్యక్తిత్వాన్ని విశ్లేషించండి.	
40.	10.02.2025 సోమవారం	1	యుద్ధకాండ- రామరావణ యుద్ధం గురించి రాయండి. సేతువు నిర్మాణం గురించి రాయండి	
41.	11.02.2025 మంగళవారం	స్టడీ అవర్	పిడుగుపాటు, చెవిటివాని చెవిలో శంఖం ఊదినట్లు - జాతీయాలు వివరణ - కిష్కింధాకాండ, సుందర కాండ, యుద్ధకాండలు పునశ్చరణ	
42.	12.02.2025 బుధవారం	1&2	సిలబస్ మొత్తం పునశ్చరణ	
43.	22.02.2025 శనివారం	3	ప్రీ పైనల్ పరీక్షపై సమీక్ష	
44.	23.02.2025 ఆదివారం	3&4	రామాయణం - సుగ్రీవుడు, హనుమంతుడు - పాత్రస్వభావాలు. శతక మాధుర్యం భావమెట్టులుండె .....భావలింగ (పరిచితపద్యం)	
45.	24.02.2025 సోమవారం	1	బాలకాండ - సీతారాముల కళ్యాణం గురించి రాయండి. అయోధ్యాకాండ- కైకేయి, మంధర - పాత్రస్వభావాలు. ప్రత్యక్ష దైవాలు నాదైన భాగ్య.....యుక్తుడనైతిన్ (పరిచిత పద్యం)	
46.	25.02.2025 మంగళవారం	స్టడీ అవర్	బాల. అయోధ్యా, అరణ్య కాండల వాక్యాలకు కాండల పేర్లు రాయడం పాత్ర స్వభావాలు వ్యాసరూప ప్రశ్నలు, జాతీయాల పునశ్చరణ	
47.	01.03.2025 శనివారం	3	శతకమాధుర్యం - వ్యక్తుల జీవితంలో నైతిక విలువల అవసరాన్ని తెలపండి? పదజాలం, వృత్త్యనుప్రాస, దృష్టాంతాలంకారాలు. సత్యశీల ..... కాళికాంబ (పరిచిత పద్యం) భూమిలోన బుట్టు ..... విసురవేమ (పరిచిత పద్యం)	
48.	03.03.2025 సోమవారం	స్టడీ అవర్	గ్రాండ్ టెస్ట్ కొరకు మొత్తం సిలబస్ పునశ్చరణ	

క్ర.సం	తేదీ/వారం	సెషన్/పీరియడ్	పునశ్చరణ చేయవలసిన అంశాలు	పరీక్ష
49. మంగళవారం	04.03.2025	స్టడీ అవర్	గ్రాండ్ టెస్ట్ కొరకు మొత్తం సిలబస్ పునశ్చరణ	
50.	10.03.2025 సోమవారం	1	గ్రాండ్ టెస్ట్ సమీక్ష	

రివిజన్ టెస్టులు నిర్వహించవలసిన తేదీలు

తేదీ/వారం	పునశ్చరణ చేయవలసిన అంశం	పరీక్ష
03.12.2024 మంగళవారం	7. చేజారిన బాల్యం - వ్యాస ప్రక్రియ, పరిచిత గద్యాలు మీ అభిరుచులు ఏమిటి? మీ చదువును, అభిరుచులను ప్రోత్సహించిన వారిని గురించి రాయండి. పదజాలం	రివిజన్ టెస్ట్ -1 7. చేజారినబాల్యం 8. జీవని 3.అరణ్యకాండ
24.12.2024 మంగళవారం	10. కన్యాశుల్కం- నేపథ్యం (వెంకమ్మ, అగ్నిహోత్రావధానుల .....), వ్యాకరణాంశాలు	రివిజన్ టెస్ట్ -2 9. రాజధర్మం, 10. కన్యాశుల్కం
31.12.2024 మంగళవారం	11. యుద్ధవిజేత - పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు, 4. కిష్కింధాకాండ - శ్రీరామ సుగ్రీవుల మైత్రి ఎలా ఏర్పడింది? భరతుడు, సుగ్రీవుడు - పాత్ర స్వభావాలు.	రివిజన్ టెస్ట్ -3 11. యుద్ధవిజేత 4. కిష్కింధాకాండ
07.01.2025 మంగళవారం	12. సూక్తి సుధ-పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు హితులు .....వినుమనఘా (పరిచిత పద్యం) 5. సుందర కాండ - సీతాస్వేషణ వృత్తాంతం రాయండి	రివిజన్ టెస్ట్ -4 12. సూక్తిసుధ 5. సుందర కాండ
21.01.2025 మంగళవారం	రివిజన్ టెస్ట్ -5 4. ఉపన్యాస కళ 6. యుద్ధకాండ	రివిజన్ టెస్ట్ -5 4. ఉపన్యాస కళ 6. యుద్ధకాండ
28.01.2025 మంగళవారం	5. జలియన్ వాలాబాగ్ - జలియన్ వాలాబాగ్ దురంతాన్ని సవివరంగా తెలపండి. భాషాంశాలు, వ్యాకరణాంశాలు.	రివిజన్ టెస్ట్ -6 ఫార్మేటివ్ పరీక్ష -3
04.02.2025 మంగళవారం	6. ప్రకృతి సందేశం 7. చేజారినబాల్యం, పునశ్చరణ	రివిజన్ టెస్ట్ -7 6. ప్రకృతి సందేశం 7. చేజారినబాల్యం
11.02.2025 మంగళవారం	పిడుగుపాటు, చెవిటివాని చెవిలో శంఖం ఊదినట్లు-జాతీయాలు వివరణ- కిష్కింధాకాండ, సుందర కాండ, యుద్ధకాండలు పునశ్చరణ	రివిజన్ టెస్ట్ -8 రామాయణం 4,5,6 కాండలు
25.02.2025 మంగళవారం	బాల, అయోధ్య, అరణ్య కాండలు పునశ్చరణ	రివిజన్ టెస్ట్ -9 బాల, అయోధ్య, అరణ్య కాండలు
03.03.2025 సోమవారం	గ్రాండ్ టెస్ట్ కొరకు మొత్తం సిలబస్ పునశ్చరణ	రివిజన్
04.03.2025 మంగళవారం	గ్రాండ్ టెస్ట్ కొరకు మొత్తం సిలబస్ పునశ్చరణ	గ్రాండ్ టెస్ట్

1. ప్రత్యక్ష దైవాలు

I. అవగాహన- ప్రతిస్పందన

ఈ కింది పరిచిత పద్యాలను చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. ఏ నిమ్మాయి ..... నెటింగింతున్.

ప్రశ్నలు

1. పై పద్యంలోని మాటలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?
2. పై పద్యంలో 'భూసుత' అని ఎవరిని సంబోధించారు?
3. ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునికి ఏమి తెలియజేస్తానన్నాడు?
4. పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

2. జనని జనకుడు ..... వసుధమీచద

ప్రశ్నలు

1. గృహస్థుడు ఎంత మందిని పూజించాలి?
2. గృహస్థుడు మొదట ఎవరిని పూజించాలి?
3. ఏ కోరికతో గృహస్థుడు తల్లి మొదలగు వారిని పూజించాలి.
4. పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

3. నీకై వగచి వగచి ..... నార్పవయ్య.

ప్రశ్నలు

1. ధర్మవ్యాధుడు కౌశకునితో దేనిని ఆర్పమని అన్నాడు?
2. కౌశకుని తల్లిదండ్రులు అంధులు కావడానికి కారణం ఏమిటి?
3. పై పద్యంలో శోకాన్ని దేనితో పోల్చాడు?
4. పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

4. నీ యధ్యయనమ్మును ..... సేకుటు నీకున్

ప్రశ్నలు

1. సంపాదించిన విద్య ఎప్పుడు వ్యర్థం అవుతుంది?
2. పై పద్యంలోని మాటలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?
3. ఎవరి మాట వింటే కౌశకునికి మేలు కలుగుతుంది?
4. పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

5. ఇది యట్టిద ..... ప్రీతిఁ జేసెదననఘా!

ప్రశ్నలు

1. పై పద్యంలో కౌశకుడు ధర్మవ్యాధుని ఏమని సంబోధించాడు?
2. కౌశకుడు ఎవరికి ప్రీతి కలగ చేస్తానన్నాడు?
3. కౌశకుడు ఎవరు చెప్పిన మాటలను ఆచరిస్తానంటున్నాడు?
4. పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

6. నాదైన భాగ్యవశమునఁ ..... యుక్తుఁడ నైతిన్

ప్రశ్నలు

1. ఎవరితో స్నేహం కలగడం తనకు అదృష్టం అని కౌశికుడు అన్నాడు?
2. పై పద్యంలోని మాటలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?
3. ఎవరి మనస్సు సంతోషంతో నిండింది?
4. పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి. 8 మా॥

1. “ప్రత్యక్ష దైవాలు” పాఠం సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.
2. “ప్రత్యక్ష దైవాలు” పాఠం ఆధారంగా ధర్మవ్యాధుని వ్యక్తిత్వాన్ని విశ్లేషించండి.
3. కౌశికుడు, ధర్మవ్యాధుల వృత్తాంతాన్ని సంభాషణ రూపంలో రాయండి.

కింది ప్రశ్నకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి. 4 మా॥

4. ‘ప్రత్యక్ష దైవాలు’ పాఠ్యభాగ కవి గురించి రాయండి?

III. భాషాంశాలు:

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

1. అ) సంసార సాగరాన్ని ఈడటం కష్టం.
ఆ) ప్రభుత్వం రైతులపై దయా వర్షం కురిపించింది.
పై వాక్యాలలో అలంకారాన్ని గుర్తించి, వాక్య రూపంలో రాయండి.
2. కాంతమ యెమ్మెయిన్ వెడలితక్కట! నీవు గరంబు క్రూరతన్
గురులఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేసి పద్యంపేరు రాయండి.
3. అ) వాంఛ అధికంగా ఉండరాదు. గీత గీసిన పదానికి సరైన అర్థం రాయండి
ఆ) అమరులు వైకుంఠానికి వెళ్ళి విష్ణువును ప్రార్థించారు.
(గీత గీసిన పదాలకు సరైన అర్థాన్ని గుర్తించి రాయండి)
(అ) రాక్షసులు   (ఆ) దేవతలు   (ఇ) ఋషులు   (ఈ) మానవులు
4. పుత్రుడు తల్లిదండ్రులకు ఆనందాన్ని కలిగిస్తాడు. (గీత గీసిన పదానికి సరైన పర్యాయపదాలు రాయండి)
5. జనని పిల్ల ఆనందాన్ని కోరుతుంది. (గీత గీసిన పదానికి సరైన పర్యాయపదాలు రాయండి)
6. వస్త్రా అడవులను కాల్చుతుంది. (గీత గీసిన పదానికి సరైన పర్యాయపదాలు గుర్తించి రాయండి)
(అ) జలం, నీరు   (ఆ) ఆకాశం, గగనం   (ఇ) అగ్ని, జ్వలనము   (ఈ) వాయువు, గాలి
7. విద్య వలన విన్నాణము పెరుగుతుంది. (గీత గీసిన పదానికి ప్రకృతి పదం రాయండి)
8. అ. ప్రారంభించిన కార్యమును మధ్యలో వదిలివేయరాదు.
గీత గీసిన పదానికి సరైన వికృతి రూపాన్ని గుర్తించి రాయండి.
(అ) కల్పన   (ఆ) కర్షము   (ఇ) కపటము   (ఈ) కాన
ఆ. వారి ఆవేదనతో తన హృదయం చలించి పోయింది అని మంత్రి గారు అన్నారు.
(అ) ఎద   (ఆ) ఏర్పాటు   (ఇ) హృది   (ఈ) హ్లాదం

9. గురువు విద్యార్థులకు విద్యనందిస్తాడు. గీత గీసిన పదానికి నానార్థాలు రాయండి
10. అ) ధర్మమును ఆచరించవలెను. గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం రాయండి
 ఆ) వసుధ అంతటా కీర్తిని వ్యాపింపజేసుకొన్నవాడు ధన్యుడు.
 గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థాన్ని గుర్తించండి
 (అ) చలనం లేనిది (పర్వతం) (ఆ) సర్వమును తెలిసిన వాడు (పండితుడు)
 (ఇ) బంగారము గర్భమందు కలిగినది(భూమి) (ఈ) మరణాన్ని పొందింపనిది (సుధ)
11. విజ్ఞానోన్నతి దేశ ప్రగతికి మూలం. గీత గీసిన పదాన్ని విడదీసి రాయండి
12. ఈ + మహాత్ముడు (సంధి పదాలను కలిపి రాయండి)
13. అత్యంత వైభవంగా తెలుగు భాషా దినోత్సవం జరిగింది.
 గీత గీసిన పదం ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించి రాయండి.
 (అ) అత్యసంధి (ఆ) గుణసంధి (ఇ) వృద్ధిసంధి (ఈ) యణాదేశసంధి.
14. భగవంతునికి ఫలపుష్పములు నైవేద్యంగా సమర్పించాను.
 గీత గీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం రాయండి.
15. సనాతన ధర్మమును పరిరక్షించాలి. గీత గీసిన పదం ఏ సమాసమో గుర్తించి రాయండి.
 (అ) విశేషణ పూర్వ పద కర్మధారయ సమాసం
 (ఆ) విశేషణ ఉభయ పద కర్మధారయ సమాసం
 (ఇ) సంభావన పూర్వపద కర్మధారయ సమాసం
 (ఈ) ఉపమాన పూర్వపద కర్మధారయ సమాసం
16. ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితో యిట్లనియె
 ఈ వాక్యానికి సరైన ఆధునిక వచనాన్ని గుర్తించండి.
 (అ) ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితోడ నిట్లనినాడు.
 (ఆ) ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితో ఇలా అన్నాడు.
 (ఇ) ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితో ఇట్లా యన్నాడు
 (ఈ) ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితోడ ఇట్లు అనినాడు.

2. బతుకు గంప

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

కింది పరిచిత గద్యాలను చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. ఒకరోజు ఎల్లమ్మ రాకపోతే ..... ఓపిక లేనట్లుంది.

ప్రశ్నలు.

1. రచయిత్రికి ఎవరు కనిపించకపోతే వెలితిగా ఉండేది?
  2. రచయిత్రి ఎవరిని గురించి ఆలోచిస్తూ కూర్చుంది?
  3. ఎల్లమ్మ ఎలా ఉంది?
  4. పై గద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారు చేయండి.
2. ఏమీ లేదమ్మా ..... గతముందని చెప్పింది కాదు.
1. ఎల్లమ్మకు ఏ రోజు పండుగ?
  2. రచయిత్రి ఎల్లమ్మను ఎలా పిలిచేది?
  3. రచయిత్రి ఎవరి మాటలకు బిత్తరపోయింది?
  4. గద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8 మా॥

1. కష్టాలకు కుంగిపోకుండా ధైర్యంగా మెలగాలని తెలియజేస్తూ, మీ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.
2. బతుకుగంప పాఠం ఆధారంగా ఎల్లమ్మ, రచయిత్రి మధ్య చర్చను సంభాషణ రూపంలో రాయండి.

కింది ప్రశ్నకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి.

4 మా॥

3. 'కథానిక' ప్రక్రియ గురించి రాయండి.

III. భాషాంశాలు:

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

1. అ) సుందర దరహాస రుచులు.

ఆ) సమస్యల సాధనకు నారి నారి బిగించింది.

(పై వాక్యాలలో గల అలంకారాలను గుర్తించి వాక్యరూపంలో రాయండి)

2. అ) అతిథికి ఏ వెలితి లేకుండా చూసుకోవాలి. గీత గీసిన పదానికి సరైన అర్థం రాయండి.

ఆ) మధర్ థెరిస్సా దిక్కులేని వారెందరికో సేవలు చేశారు.

గీత గీసిన పదానికి సరైన అర్థాన్ని గుర్తించి రాయండి.

అ) ధరణి

ఆ) దైన్యం

ఇ) ఆధారం

ఈ) అభిరుచి

3. అ) సంపాదించిన సొమ్మును కొంత దాచి పెట్టడం మంచిది.
గీత గీసిన పదానికి సరైన పర్యాయపదాలు రాయండి.
ఆ. రుప్పం నీటిలో జీవిస్తుంది. గీత గీసిన పదానికి సరైన పర్యాయపదాలు గుర్తించి రాయండి.
అ) కమరం, తాబేలు   ఆ) మత్స్యం, చేప   ఇ) కప్ప, దర్దరం   ఈ) మొసలి, మకరి
4. అ) బంతి భోజనాలు రుచిగా ఉన్నాయి. గీత గీసిన పదానికి ప్రకృతి పదం రాయండి.
ఆ) మూర్ఖుడు చెప్పిన మాట వినడు. గీత గీసిన పదానికి సరైన వికృతి పదం గుర్తించి రాయండి.
అ) రోగి   ఆ) మొరకు   ఇ) మంచివాడు   ఈ) మోసగాడు.
5. అ) దశరథునికి సంతానం లేదన్న చింత ఎక్కువైంది. (గీత గీసిన పదానికి నానార్థాలు రాయండి)
ఆ) సీతారాముల సంసారం ఆదర్శప్రాయం.
గీత గీసిన పదానికి సరైన నానార్థాలు గుర్తించి రాయండి.
అ) కాపురం, కుటుంబం   ఆ) జీవనం, స్థితి
ఇ) కనకం, బంగారం   ఈ) పద్ధతి, విధానం
6. “వీధి పాలు చేయు” ఈ జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో/ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి.
7. పేదలు ఉన్నదేదో తిని పనికి వెళ్తారు. గీత గీసిన పదాన్ని విడదీసి రాయండి.
8. అక్కడ + అక్కడ (సంధి పదాలను కలిపి రాయండి)
9. పాఠశాలకు పదిరోజులు సెలవులు ఇచ్చారు. గీత గీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం రాయండి.
10. అభినవ్ సాధించిన విజయం అసాధారణం. గీత గీసిన పదం ఏ సమాసమో గుర్తించి రాయండి.
అ) ద్విగు సమాసం   ఆ) ద్వుంద్వు సమాసం
ఇ) రూపక సమాసం   ఈ) నజ్ తత్పురుష సమాసం.
11. వారు పిల్లవాడిని కాపాడారు. సరియైన కర్మణి వాక్యాన్ని గుర్తించి రాయండి.
అ) వారిచే పిల్లవాడిని కాపాడారు
ఆ) వారిచే పిల్లవాడు కాపాడబడ్డాడు
ఇ) వారిచే పిల్లవాడిని కాపాడారు.
ఈ) వారిని పిల్లవాడు కాపాడబడ్డాడు
12. అతడికి మంచి జరుగు గాక! - ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో రాయండి.
13. పదిరోజులుగా నీవు ఎక్కడికి వెళ్ళావు? - ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో గుర్తించి రాయండి.
అ) నిశ్చయార్థకవాక్యం   ఆ) ఆశ్చర్యార్థకవాక్యం
ఇ) ఆశీర్వాదకవాక్యం   ఈ) ప్రశ్నార్థకవాక్యం

3. శతక మాధుర్యం

I. అవగాహన- ప్రతిస్పందన

ఈ కింది పరిచిత పద్యాలను చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. సత్యశీల ..... హంస! కాళికాంబ!

ప్రశ్నలు.

1. సంస్కారులు ఎందుకు జన్మిస్తారు?
  2. సహజ శక్తి కలిగిన వారు ఎవరు?
  3. పై పద్యంలో మకుటం ఏమిటి?
  4. పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.
2. భూమిలోన ..... వినురవేమ

ప్రశ్నలు.

1. తనువులో ఏది పుడుతుంది?
2. భూమిలో నుండి పుట్టేది ఏది?
3. సర్వం ఎక్కడ నుండి పుడుతుంది?
4. పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత :

కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8 మా॥

1. వ్యక్తుల నిత్యజీవితంలో నైతికవిలువల అవసరాన్ని తెలపండి.
2. శతక మాధుర్యం పాఠం ఆధారంగా 10 నీతి వాక్యాలు రాయండి.
3. మీ పాఠశాలలో నిర్వహించే పద్యాల పోటీలో విద్యార్థులందరూ పాల్గొనాలని కోరుతూ ఒక ప్రకటన రాయండి.

III. భాషాంశాలు:

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

1. అ. లక్ష భక్ష్ణములు భక్షించే లక్ష్మయ్యకు ఒక భక్ష్ణము లక్ష్యమా?
- ఆ. అక్షరజ్ఞానం లేని నిరక్షరకుక్షి ఈ క్షితిలో ప్రత్యక్షముగా కష్టముల పాలగును.
- ఇ. పెరుగును ఎంత చిలికినా వెన్ననే ఇస్తుంది. అలాగే మంచి వారిని యెంత బాధించినా మంచే చేస్తారు.
పై వాక్యాలలో అలంకారాలను గుర్తించి, వాక్యరూపంలో రాయండి.
2. అ. పలుచని నీచమానవుడు పాఠీం దలంపక నిష్ఠురోక్తులం.
- ఆ. లేవోగానలం గందమూల ఫలముల్, లేవో గుహల్తోయముల్
- ఇ. పరమ స్వాదు జలంబులన్ భుజగ తల్పా! వేంకటాద్రిశ్వరా!
పై పద్య పాదాలకు గురు లఘువులు గుర్తించి, గణవిభజన చేసి, పద్యం పేరు రాయండి.

3. అ. గీతగీసిన పదాలకు సరైన అర్థాలు రాయండి.
- అ. విష్ణువు తల్పు ఆదిశేషుడు.
- ఆ. పండితుని ఖ్యాతి ప్రపంచమంతటా విస్తరిస్తుంది.
- ఆ. గీతగీసిన పదాలకు సరైన అర్థాలు గుర్తించి రాయండి.
- ఎ. పగటికి రాజు భాస్వంతుడు.
- అ. సూర్యుడు   ఆ. చంద్రుడు   ఇ. ఇంద్రుడు   ఈ. విక్రముడు
- బి. కానలలో క్రూరమృగాలు ఉంటాయి.
- అ. ఇల్లు   ఆ. ఆకాశం   ఇ. అడవి   ఈ. సముద్రం
4. అ. గీతగీసిన పదాలకు సరైన పర్యాయపదాలు రాయండి.
- ఎ. కరి నల్లగా ఉంటుంది.
- బి. శివునికి భుజగం ఆభరణంగా ఉంటుంది.
- ఆ. గీతగీసిన పదాలకు సరైన పర్యాయపదాలు గుర్తించి రాయండి.
- ఎ. పండితుడు అందరిచేత గౌరవించబడతాడు
- అ. బుధుడు, విద్వాంసుడు   ఆ. రైతు, హాలికుడు
- ఇ. రచయిత, కవి   ఈ. విద్వాంసుడు, అర్చకుడు
- బి. “హరి” అంతటా ఉన్నాడని ప్రహ్లాదుడు పలికెను.
- అ. శివుడు, భవుడు   ఆ. విష్ణువు, నారాయణుడు
- ఇ. ఇంద్రుడు, చంద్రుడు   ఈ. బృహస్పతి, గురువు
5. అ. గీతగీసిన పదాలకు సరైన నానార్థాలు రాయండి.
- ఎ. మంచి మిత్రుడు మేలు చేస్తాడు
- బి. వారిని కాచి, చల్లార్చి త్రాగవలెను.
- ఆ. గీతగీసిన పదాలకు సరైన నానార్థాలు గుర్తించి రాయండి.
- ఎ. భారతదేశం శ్రీలు పొంగిన జీవగడ్డ.
- అ. సాలెపురుగు, లక్ష్మి   ఆ. లక్ష్మి, కమల
- ఇ. విభూతి, బూడిద   ఈ. సంస్కృతి, పద్మం
- బి. “ధర” సకల జీవులకు ఆలవాలము.
- అ. వెల, దారి   ఆ. భూమి, వెల
- ఇ. కాన, కరుణ   ఈ. విలువ, దారి
6. అ. గీతగీసిన పదాలకు సరైన వ్యుత్పత్యర్థాలు రాయండి.
- ఎ. ఈశ్వరుడు లోక రక్షకుడు.
- బి. హస్తి భూమిపై తిరిగే జంతువులన్నింటిలో పెద్దది.

- ఆ. గీతగీసిన పదానికి సరైన వ్యుత్పత్యర్థాలు గుర్తించి రాయండి.
- ఎ. భాస్కరుడు తూర్పున ఉదయిస్తాడు
 అ. సర్వం తెలిసినవాడు(పండితుడు)   ఆ. కాంతిని కలుగజేయువాడు (సూర్యుడు)
 ఇ. పాపం చేయనివాడు (పరిశుద్ధుడు)   ఈ. భూమిని పాలించువాడు (రాజు)
- బి. భుజగము పుట్టలోనికి వెళ్ళింది.
 అ. భుజములతో పోవునది(పాము)   ఆ. భూమి నుండి మొలిచినది (చెట్టు)
 ఇ. మరణంతో కూడినది(యుద్ధం)   ఈ. నీటిని ఇచ్చునది (మట్టు)
7. అ. గీతగీసిన పదాలకు ప్రకృతులు రాయండి.
- ఎ. సామిని కొలుచుటకు తిరుమల వెళ్లాను.
 బి. మంచి గొనములు మనిషికి మేలు చేస్తాయి.
- ఆ. గీతగీసిన పదాలకు వికృతులు గుర్తించి రాయండి.
- ఎ. చంద్రుడు వెన్నెల కురిపించును
 అ. చందమామ   ఆ. గీము   ఇ. చందురుడు   ఈ. గొనము
 బి. 'హంస'తో దమయంతి రాయభారం పంపింది.
 అ. యంచ   ఆ. అంచ   ఇ. అందం   ఈ. అంశము
8. గీత గీసిన పదాలను విడదీసి రాయండి.
- అ. నిష్ఠురోక్తులు పలుకరాదు.
 ఆ. శ్రీరామచంద్రుడు ఓటమి ఎరుగని ధీరోత్తముడు.
9. కింది సంధి పదాలను కలిపి రాయండి.
- అ. వేంకట + ఈశ =
 ఆ. ఆ + వారి =
10. గీతగీసిన పదం ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించి రాయండి.
- అ. వీరబ్రహ్మంగారు కాళికాంబ శతకం రచించెను
 అ. గుణసంధి   ఆ. సవర్ణదీర్ఘసంధి   ఇ. అత్వసంధి   ఈ. ఇత్వసంధి
11. గీతగీసిన పదాలకు సరైన విగ్రహవాక్యాలు రాయండి.
- అ. ప్రతిదినము విద్యను అభ్యసించాలి.
 ఆ. బ్రతుకుదెరువు కోసం కూలీలు వలస వెళ్తారు.
12. గీతగీసిన పదం ఏ సమాసమో గుర్తించి రాయండి.
- అ. ఆయన గురుతర బాధ్యతలతో వ్యవస్థను ముందుకు నడిపిస్తున్నాడు.

4. ఉపన్యాస కళ

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

కింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

కొందరు మంచి ..... అనుకరణ మంచిది కాదు.

1. మంచి వక్తలు కావాలనే ఉబలాటంతో కొందరు ఏం చేస్తారు?
2. మనకు ప్రత్యేక స్థానం ఎప్పుడు ఉంటుంది.
3. ఏది మంచిది కాదు?
4. గద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8 మా॥

1. మీ పాఠశాల విద్యార్థికి వక్రత్వపోటీలో జిల్లాస్థాయి బహుమతి వచ్చింది. అతనిని అభినందిస్తూ అభినందన పత్రం రాయండి.

కింది ప్రశ్నకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి.

4 మా॥

2. 'వ్యాసం' ప్రక్రియ గురించి రాయండి.

III. భాషాంశాలు:

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

1. అ. ఎవ్వరినీ అపహాస్యం చేయకూడదు. వాక్యంలో గీతగీసిన పదానికి అర్థం రాయండి.

ఆ. కఠిన పదాలకు అర్థాలు శబ్దకోశంలో ఉంటాయి.

వాక్యంలో గీతగీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించి రాయండి.

అ. నిఘంటువు   ఆ. వాచకం   ఇ. కోశాగారం   ఈ. సిద్ధాంతకౌముది

2. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు పర్యాయపదాలు రాయండి.

అ. వక్త మాట్లాడుతున్నప్పుడు శ్రోతలు చప్పట్లు కొడతారు

ఆ. పెద్దలు వేదికపై ఆసీనులైనారు

3. గురువు మనలోని సమర్థతను సానబట్టి మనకు సరైన మార్గం చూపుతాడు.

వాక్యంలోని జాతీయాన్ని గుర్తించి రాయండి.

4. నేల చూపులు చూడటం. ఈ జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో/సందర్భంలో వాడతారో రాయండి.

5. గీత గీసిన పదాలను విడదీయండి.

అ. ఆ మాటలు ఎవరన్నారు?

ఆ. రామాయణంలో సుందరకాండ మహోత్సృష్టము అయినది.

6. కింది సంధి పదాలను కలిపి రాయండి.
- అ. ఉన్నత + ఉన్నత =
- ఆ. స్వ + ఉత్కర్ష =
7. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలు ఏ సంధికి చెందినవో గుర్తించి రాయండి.
- అ. కృష్ణునికి మీఁగడ అంటే ఇష్టం
- అ. అత్వసంధి   ఆ. ఉత్వసంధి   ఇ. ప్రాతాదిసంధి   ఈ. గసడదవాదేశసంధి
- ఆ. శ్రామికులు ఎక్కువ కూలీ షాందాలనుకుంటారు.
- అ. ఉత్వసంధి   ఆ. ఇత్వసంధి   ఇ. గుణసంధి   ఈ. యణాదేశసంధి
8. గీతగీసిన పదాలకు విగ్రహవాక్యాలు రాయండి.
- అ. కొందరు సభాకంపం వలన సరిగ్గా మాట్లాడలేరు
- ఆ. చాచాజీకి గులాబీపువ్వులు అంటే చాలా ఇష్టం
9. గీత గీసిన పదాలు ఏ సమాసానికి చెందినవో గుర్తించండి.
- అ. రాత్రి వేళ వింతచప్పుడు విన్నానని మిత్రుడు అన్నాడు.
- అ. విశేషణ ఉత్తరపద కర్మధారయం   ఆ. విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయం
- ఇ. ద్విగు సమాసం   ఈ. ఉపమాన పూర్వపద కర్మధారయం
- ఆ. నేను పాఠశాలకు చేరడానికి రెండునిమిషాలు పడుతుంది.
- అ. బహువ్రీహి సమాసం   ఆ. ద్వంద్వ సమాసం
- ఇ. ద్వితీయా తత్పురుష   ఈ. ద్విగు సమాసం
10. ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యాలో రాయండి.
- అ. నేను వేదిక మీద ఎలా ప్రవర్తించాను?
- ఆ. అలవాటును అదుపులో పెట్టుకోవాలి.
11. ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యాలో గుర్తించండి.
- అ. వక్రత్వ ప్రావీణ్యత ఒక వరమా?
- అ. ఆశ్చర్యార్థక వాక్యం   ఆ. ప్రశ్నార్థక వాక్యం
- ఇ. అనుమత్యర్థక వాక్యం   ఈ. నిశ్చయార్థక వాక్యం
- ఆ. ముందు మాట్లాడిన వక్త యొక్క అభిమానులు శ్రోతల్లో ఉండవచ్చునేమో.
- అ. విధ్యర్థక వాక్యం   ఆ. సందేహార్థక వాక్యం
- ఇ. నిశ్చయార్థక వాక్యం   ఈ. అనుమత్యర్థక వాక్యం

6. ప్రకృతి సందేశం

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8 మా॥

1. “ప్రకృతి సందేశం” పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.

2. ప్రకృతిలో మీరు చూసిన అందమైన ప్రదేశాన్ని వర్ణిస్తూ రాయండి.

కింది ప్రశ్నకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి.

4 మా॥

3. “ప్రకృతి సందేశం” పాఠ్యభాగ కవి గురించి రాయండి.

III. భాషాంశాలు:

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

4. గుసగుసలతో కొమ్మకొమ్మపై నివసించి - ముక్కులానించు లకుముకిపిట్ట దంపతులు.

పై వాక్యంలో గల అలంకారాన్ని గుర్తించి వాక్యరూపంలో రాయండి.

5. పిల్లలు ముకురం ముందు నిలబడి ముస్తాబవుతున్నారు. గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థం రాయండి.

6. మల్లెపూల నెత్తావి తోటంతా వ్యాపించింది. గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థం రాయండి.

7. పికము కుహు కుహు రాగాలు తీస్తుంది. గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థం రాయండి

8. మేఘాలను చూసి నెమ్మి పురివిప్పి నాట్యమాడుతుంది. గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థం రాయండి

9. గీతగీసిన పదాలకు పర్యాయపదాలు రాయండి.

అ. అడవిలో క్రూరమృగాలుంటాయి.

ఆ. వెన్నెల రాత్రిని పగలుగా మారుస్తుంది.

10. గీతగీసిన పదాలకు పర్యాయపదాలు గుర్తించి రాయండి.

అ. మా తోటలో అరుదైన పుష్పాలు విరబూశాయి.

అ) కుసుమాలు, విరులు   ఆ) మొక్కలు, తీగలు

ఇ) మార్గాలు, దారులు   ఈ) అభ్రము, అంబుదము

ఆ. ఆమె నటనలో నవరసాలు ఒలికించింది.

అ) ఆట, లాస్యము   ఆ) తీరము, సమీపము

ఇ) ఉపకరణం, ఉపాయం   ఈ) సంఘము, సమూహం

11. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు సరైన ప్రకృతి పదాలు రాయండి.

అ. శ్రీశ్రీ కైత చైతన్య గీతిక.

ఆ. కూచిపూడి ఆంధ్రుల సంప్రదాయ నట్టువ

12. కింది వాక్యంలో గీతగీసిన పదానికి సరైన వికృతి పదం రాయండి.

అ. ఆకాశంలో కారు మేఘాలు క్రమ్ముకున్నాయి.

7. చేజారిన బాల్యం

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

1. కింది పరిచిత గద్యాలను చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

అ) సాహిత్యానికి సంబంధించి ..... వానాకాలం చదువే.

ప్రశ్నలు

1. రచయితకు సాహిత్య బీజాలు ఎప్పుడు పడ్డాయి?
2. రామకృష్ణామిషన్ ఎక్కడ ఉంది?
3. ఎవరి దస్తూరి ముత్యాల కోవలాగా ఉంటుంది?
4. గద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

ఆ) ఎనిమిది వీధులతో ..... నాకో కొత్త అనుభవం

ప్రశ్నలు

1. రచయిత నివసించే పేటలో ప్రధానంగా ఏ వృత్తి కుటుంబాలు ఉండేవి?
2. రచయిత ఎవరి చేతులమీదుగా బహుమతి అందుకున్నారు?
3. ఆర్ట్ ఎగ్జిబిషన్ ఎక్కడ జరిగింది?
4. గద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8 మా॥

1. మీ అభిరుచులేమిటి? మీ చదువును, అభిరుచులను ప్రోత్సహించినవారి గురించి రాయండి.
2. మీరు చూసిన చిత్రకళా ప్రదర్శన గురించి పత్రికకు ఒక వ్యాసం రాయండి.

కింది ప్రశ్నకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి.

4 మా॥

3. 'వ్యాసం' ప్రక్రియ గురించి రాయండి.

III. భాషాంశాలు:

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

1. అ. పిల్లలు నిష్కల్మషంగా ఉంటారు. గీత గీసిన పదానికి అర్థం రాయండి.
ఆ. మంచి ప్రవర్తనకు చిన్నతనంలోనే బీజంపడాలి. గీత గీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించి రాయండి.
అ. కోరిక   ఆ. మందు   ఇ. భుజము   ఈ. విత్తనము
2. అ. కోరిక నెరవేరాలంటే ఎంతో కష్టపడాలి. గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి.
ఆ. ఈ రోజు వర్షం ఎక్కువగా కురిసింది. గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించి రాయండి.
అ. వర్షము, సంవత్సరం   ఆ. వాన, వృష్టి
ఇ. ఆనందం, వర్షము   ఈ. అబ్దుము, అద్దము

8. జీవని

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

కింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

రోజులు పరుగు పెడుతున్నాయి. .... ఆ తరువాత ఆయన పాప దగ్గరకు రావడమే మానేశాడు.

ప్రశ్నలు

1. ఆశ్రమం ఎక్కడ ఉంది?
2. ఆమెకు ఎవరంటే ప్రాణం?
3. “ఇంకొకసారి నా దగ్గర ఇలాంటి మాటలు మాట్లాడవద్దు” అని ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?
4. గద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

1. మీ పాఠశాలలో ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు నీవు ఎలా తోడ్పడతావు?
2. జీవని పాఠంలోని సన్నివేశాల ఆధారంగా లలిత, విశ్వనాథం లేదా లలిత, తరగతి ఉపాధ్యాయుల మధ్య చర్చను సంభాషణ రూపంలో రాయండి.

కింది ప్రశ్నకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి.

4 మా॥

3. “కథ” ప్రక్రియ గురించి రాయండి.

III. భాషాంశాలు

1. కింది వాక్యాల్లోని అలంకారాన్ని గుర్తించి వాక్యరూపంలో రాయండి.
  - అ. గజకచ్చపమూషికంబులు వనజలబిలములందు ప్రవేశించాయి.
  - ఆ. సూర్యచంద్రులు దివారాత్రములకు అధిపతులు
2. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు అర్థాలు రాయండి.
  - అ. ఆకాశంలో పక్షుల విన్యాసాలు కనువిందు చేశాయి.
  - ఆ. వేణువు నాదం చెవులకు ఇంపుగా ఉంది.
3. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు అర్థాలు గుర్తించి రాయండి.
  - అ. అంధకారం వెంటే వెలుగు ఉంటుంది.

అ. చీకటి	ఆ. వేకువ	ఇ. కిరణము	ఈ. కాంతి పుంజము
----------	----------	-----------	-----------------
  - ఆ. మంచి లేశము అయినా మేలు చేకూర్చును.

అ. అధికము	ఆ. కొంచెము	ఇ. విస్తారము	ఈ. విశాలము
-----------	------------	--------------	------------
4. అ. పాలనముద్రం నుండి అమృతం వుట్టింది. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి)
  - ఆ. అభ్యాసం వల్ల జ్ఞానం వృద్ధి అవుతుంది. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి)

15. మరి + ఒక

కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలు ఏ సంధికి చెందినవో రాయండి.

16. అర్జునుడు ధనుర్విద్యలో ఆరితేరినవాడు.

17. రాముడు సూర్యవంశానికి శిరోరత్నము వంటివాడు

కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకి విగ్రహవాక్యాలు రాయండి.

18. పిల్లల ప్రపంచంలో ఆనందమే ఉంటుంది.

19. బలహీనుడి గెలుపు అనూహ్యము

కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలు ఏ సమాసానికి చెందినవో గుర్తించండి.

20. గురువు జ్ఞాన దీపము అయి ప్రకాశించును.

అ. రూపక సమాసం   ఆ. ధ్వంద్వ సమాసం   ఇ. ద్విగు సమాసం   ఈ. బహువ్రీహి సమాసం

21. మృదు మధురము అయిన మాటలు అందరినీ ఆకట్టుకొంటాయి.

అ. విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయం   ఆ. విశేషణ ఉత్తరపద కర్మధారయం
ఇ. విశేషణ ఉభయపద కర్మధారయం   ఈ. ఉపమాన పూర్వపద కర్మధారయం

కింది సామాన్య వాక్యాలను సంశ్లిష్ట వాక్యాలుగా మార్చి రాయండి.

22. జీవని చిత్రాలెన్నో గీసింది. జీవని ప్రథమ బహుమతి పొందింది.

23. పిల్లలందరూ ఒకచోట చేరారు. పిల్లలందరూ బొమ్మలతో ఆడుకుంటున్నారు.

కింది వాక్యాలు ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యాలో రాయండి.

24. ఆహా! హరివిల్లు ఎంత బాగుందో!

25. జీవని చిత్రాలు వేయగలదు.

26. గిట్టుబాటు ధరలేక రైతులు నష్టపోతున్నారు.

27. పోటీల్లో బహుమతి వస్తుందో! రాదో!

9. రాజధర్మం

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

కింది పరిచిత పద్యాలు చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. ఏ పట్టున ..... కార్యభరంబుల్
  1. కార్యభారాన్ని ఎవరికి అప్పగించకూడదు?
  2. ప్రజలు సమస్యలు చెప్పుకున్నప్పుడు పాలకుడు ఏం చేయాలి?
  3. ప్రజలకు రక్షగా ఉండవలసినది ఎవరు?
  4. పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.
2. ధనముఖ్యము ..... జెలుల్
  1. ఏ పనైనా దేనితో సాధ్యం కాదు?
  2. రాజుకు ఎవరి సహాయం ఉండాలి?
  3. అధికారులు ఆసక్తిగా పనిచేయడానికి ఏమివ్వాలి?
  4. పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.
3. కన్నొకటి ..... దృష్టివలయు
  1. రాజు ఎలా మెలగాలి?
  2. ఎలుగుబంటి చెట్టుపై పడుకొని ఏమిచేస్తుంది?
  3. రాజు ఎవరిపై దృష్టి ఉంచాలి?
  4. పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8 మా॥

1. యామునాచార్యుడు చెప్పిన రాజనీతి సారాంశాన్ని మీ సొంత మాటలలో రాయండి.
2. అనుచరులు ఎన్ని రకాలుగా ఉంటారు? వారి స్వభావాలను విశ్లేషించండి.
3. మీరు పాఠశాలకు నాయకులైతే ఏయే కార్యక్రమాలను ఏ విధంగా నిర్వహిస్తారో తెలియజేస్తూ ఒక వ్యాసం రాయండి.

కింది ప్రశ్నకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి.

4 మా॥

4. రాజధర్మం పాఠ్యభాగ కవి గురించి రాయండి.

III. భాషాంశాలు:

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

కింది వాక్యాలలో అలంకారాలను గుర్తించి వాక్యరూపంలో రాయండి.

1. అ. రాజు కువలయానందకరుడు
ఆ. లేమా! దనుజుల గెలువగ లేమా!
ఇ. ప్రాయము జలకల్లోల ప్రాయము

- కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు నానార్థాలు గుర్తించి రాయండి.
- అ. ఎల్లప్పుడు ఋతం పలకాలి.
 అ. సంధ్రం, నీరు   ఆ. వారి, నారి   ఇ. సత్యం, నీరు   ఈ. వ్రాత, కోత
- ఆ. గులాబి కాడకు ముళ్ళుంటాయి.
 అ. తోడిమ, బాణం   ఆ. గతి, యతి   ఇ. కాడ, నాడ   ఈ. కీడు, తోడు
14. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు వ్యుత్పత్త్యర్థాలు రాయండి.
 అ. పురోహితుడు హితమును కోరతాడు.
 ఆ. తిమ్మరుసు శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు మంత్రి.
 కింది వాక్యంలో గీతగీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థాలు గుర్తించి రాయండి.
 అ. ఆదుర్గము దుర్గమము
 అ. జయించుటకు కష్టంగా ఉండేది (కోట)   ఆ. దీనిపై నివసించురు (భూమి)
 ఇ. లెస్సగా చేయబడినది (పుణ్యం)   ఈ. చాటున కూయునది(కోయిల)
15. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలను విడదీసి రాయండి.
 అ. తరగతిలో ఉత్తమ విద్యార్థి ఎవ్వారు?
 ఆ. శంకరుడు గుణాతీతుడు.
16. అ. ఏ + తఠీ (కలిపి రాయండి)
 ఆ. తత్ + అంతరము (కలిపి రాయండి)
 ఇ. కన్ను + ఒకటి (కలిపి రాయండి)
16. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు సంధిని గుర్తించి రాయండి.
 అ. వాడువోలె ఎవరు ఆడలేరు.
 అ. ప్రాతాదిసంధి   ఆ. సరళాదేశసంధి
 ఇ. గసడదవాదేశసంధి   ఈ. వృద్ధిసంధి
 ఆ. మాట్లాడిన మాట మృషయేని సమస్య వస్తుంది.
 అ. యదాగమసంధి   ఆ. అకారసంధి   ఇ. యణాదేశసంధి   ఈ. గుణసంధి
17. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు విగ్రహవాక్యాలు రాయండి.
 అ. బంధువులలో హితాహితులు ఉంటారు.
 ఆ. గుమ్మడికాయ పెద్దగా ఉంది.
18. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలు ఏ సమాసానికి చెందినవో రాయండి.
 అ. కలనినక్క దుర్బుద్ధిగలది.
 ఆ. రాజులు అలోభముగా ప్రవర్తించాలి.

10. కన్యాశుల్కం

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8 మా॥

1. మీ ఊరిలో జరిగే నాటక ప్రదర్శనకు ప్రేక్షకులకు ఆహ్వానం పలుకుతూ కరపత్రాన్ని తయారు చేయండి.
2. కన్యాశుల్కం పాఠాన్ని సొంతమాటలలో కథగా మార్చి రాయండి.

కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

4 మా॥

3. నాటకం - ప్రక్రియ గురించి రాయండి.
4. కన్యాశుల్కం - నేపథ్యం రాయండి.

III. భాషాంశాలు:

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

5. కింది వాక్యాలలోని అలంకారాలను గుర్తించి, వాక్య రూపంలో రాయండి.

(అ) ఈ వెన్నెల పాలవెల్లియో అన్నట్లున్నది.

(ఆ) ఆకాశం కాటుకను వర్షిస్తున్నట్లుంది.

(ఇ) ఆ ఏనుగు నడుస్తున్న కొండా అన్నట్లుంది.

6. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు సరైన అర్థాలను రాయండి.

(అ) ఏటేట భూమి శిస్తు పెరగడం రైతులకు భారమవుతుంది.

(ఆ) వూర్షం వచ్చినప్పుడు వైద్యుడిని సంప్రదించాలి.

కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు సరైన అర్థాలను గుర్తించి రాయండి

(అ) ఖాయిలా పరిశ్రమలను ఆదుకునేందుకు ప్రభుత్వం కమిటీ వేసింది.

అ. దివాలా   ఆ. పెద్ద   ఇ. చిన్న   ఈ. హవాలా

(ఆ) గ్రామీణ ప్రాంతాలలో గొట్టికాయలు ఆట ఒకటి.

అ. చదరంగం   ఆ. గోలికాయలు   ఇ. కోతికొమ్మచ్చి   ఈ. చెడుగుడు

7. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు పర్యాయపదాలు రాయండి.

(అ) ఊరికి వెళ్ళిన వెంటనే ఉత్తరం రాయి

(ఆ) పనిచేస్తేనే జీతం వస్తుంది.

కింది వాక్యంలో గీత గీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించి రాయండి.

(అ) సొమ్ము ఒకరిది, సోకు మరొకరిది

అ. ధనం, ద్రవ్యం   ఆ. ఉద్యోగం, ప్రయత్నం   ఇ. వేతనం, భృతి   ఈ. జాబు, లేఖ

8. కింది వాక్యంలో గీత గీసిన పదానికి ప్రకృతి పదం రాయండి.

(అ) నీరు వృధా చేయరాదు

- కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు వికృతి పదాలు గుర్తించి రాయండి.
- (అ) దేవదేవుని దర్శనం నా భాగ్యం.
 అ. దరిశనం   ఆ. ధర్మము   ఇ. దమ్ము   ఈ. దారము
- (ఆ) ఛాత్రుడు చదువు మొదలు పెట్టాడు.
 అ. శిష్యుడు   ఆ. శాస్త్రము   ఇ. చట్టము   ఈ. చట్టు
9. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు నానార్థాలు రాయండి.
- (అ) తల్లి మనకు పూజ్యురాలు
 (ఆ) గంగానది ఒక పెద్ద నది.
 కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు నానార్థాలు గుర్తించి రాయండి.
- (అ) అధికారం అహంకారానికి దారితీయరాదు
 అ. దొరతనం, ఆశ్రయం   ఆ. అధ్యక్షత, సామర్థ్యం
 ఇ. ఆశ్రయం, పేదరికం   ఈ. ఆశ్రయం, ఆశయం
- (ఆ) అర్థము శాశ్వతం కాదు.
 అ. మనువు, పరువు   ఆ. ధనం, శబ్దార్థం
 ఇ. అణిమ, తరువు   ఈ. కారణం, తనువు
10. (అ) బస్సుకోసం కళ్ళుకాయలు కాచేలా ఎదురు చూశాము. వాక్యంలో జాతీయాన్ని గుర్తించి, విడిగా రాయండి
 (ఆ) బాలలు కథలంటే చెవికోసుకుంటారు. వాక్యంలో జాతీయాన్ని గుర్తించి విడిగా రాయండి
 (ఇ) 'కడుపులో పెట్టుకొను' ఈ జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో / సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి.
 (ఈ) 'చర్మం చెప్పులు కుట్టించు' ఈ జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో / సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి.
11. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలను విడదీసి రాయండి
 (అ) ఎన్నడూ పెద్దల మాటలకు అభ్యంతరం చెప్పరాదు.
 (ఆ) దివ్యాంగులపై రవ్వంత అభిమానం చూపండి.
12. సంధి పదాలను కలిపి రాయండి
 (అ) 'స + అవకాశం'
 (ఆ) కళ్ళు + ఎదుట
13. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలు ఏ సంధికి చెందినవో రాయండి.
 (అ) కష్టాలలో ఉన్న వారికి ఆదరపుమాటలు ధైర్యాన్నిస్తాయి.
 (ఆ) విరసపుమాటలు పనికి రావు.
14. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు విగ్రహవాక్యాలు రాయండి
 (అ) నాన్న నూరురూపాయలు ఇచ్చాడు.
 (ఆ) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు దొడ్డప్రభువు.

15. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలు ఏ సమాసానికి చెందినవో రాయండి.

(అ) కలిమిలేములు మనిషికి సహజం

(ఆ) మా వూళ్ళో లక్షాధికారులు ఉన్నారు.

16. కింది వాక్యాలకు వ్యతిరేకార్థక వాక్యాలు రాయండి.

(అ) ఆ కప్పు ఖాళీగా ఉంది.

(ఆ) ఆ చిత్రాన్ని చూసి అందరూ మెచ్చుకున్నారు.

(ఇ) నాటక ప్రదర్శన జరిగింది.

(ఈ) 'ఆలోచింపచేసే ప్రక్రియ నాటకం' అని భావించారు.

17. కింది క్రియా పదాలలో వ్యతిరేకార్థక క్రియను గుర్తించి రాయండి.

(అ) చూసి   (ఆ) చూడక   (ఇ) చూసిన   (ఈ) చూస్తే

(అ) ఆగు   (ఆ) ఆగిన   (ఇ) ఆగక   (ఈ) ఆగితే

(అ) రాస్తే   (ఆ) రాసిన   (ఇ) రాయక   (ఈ) రాయి

11. యుద్ధవిజేత

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8 మా॥

1. యుద్ధవిజేత పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.
2. యుద్ధాలను నివారించడానికి, శాంతిని నెలకొల్పడానికి ఏం చేయాలి?
3. యుద్ధాల వలన వచ్చే నష్టాలను, శాంతి వలన చేకూరే ప్రయోజనాలను పట్టిక రూపంలో రాయండి.

కింది ప్రశ్నకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి.

4 మా॥

4. యుద్ధ విజేత పాఠ్యభాగ కవిని గురించి రాయండి.

III. భాషాంశాలు

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

కింది వాక్యంలో అలంకారాన్ని గుర్తించి వాక్య రూపంలో రాయండి

1. సముద్రపుటలలు ఆకాశాన్ని తాకుతున్నాయి
2. అ) ప్రణాళికా బద్ధంగా చదివితే విజయం తథ్యం. (గీత గీసిన పదానికి సరైన అర్థాన్ని రాయండి)
ఆ) విజయం సాధించడానికి వ్యూహం అవసరం (గీత గీసిన పదానికి సరైన అర్థాన్ని గుర్తించండి)
అ) మోసం   ఆ) ప్రయత్నం   ఇ) ప్రణాళిక   ఈ) కంగారు
3. అ) యుద్ధంలో సైనికులు పోరాడుతూ ప్రాణత్యాగంచేశారు.
(గీత గీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి)
ఆ) సేవాతత్పరత వల్ల కీర్తి కలుగుతుంది. (గీత గీసిన పదానికి సరైన పర్యాయపదాలు గుర్తించండి)
అ) యశస్సు, ఖ్యాతి   ఆ) అప్రతిష్ట, పరువు
ఇ) కీర్తి, అగౌరవం   ఈ) ప్రశాంతత, మర్యాద
4. అ) మనం పగిడిని కాపాడుకోవాలి (గీత గీసిన పదానికి సరైన ప్రకృతి పదాన్ని రాయండి)
ఆ) మనిషికి గర్వము పనికిరాదు (గీత గీసిన పదానికి సరైన వికృతి పదాన్ని గుర్తించండి)
అ) గురుత్వము   ఆ) గౌరవము   ఇ) గరువము   ఈ) మరువము
5. అ) బాలుడు పశువులను మేవుకొనుటకు అడవికి పోయెను (గీత గీసిన పదానికి నానార్థాలు రాయండి)
ఆ) శ్రీకృష్ణదేవరాయల పాలనలో రాజ్యం సుభిక్షంగా ఉన్నది
(గీత గీసిన పదానికి సరైన నానార్థాలను గుర్తించండి)
అ) దేశం - ప్రపంచం   ఆ) సమయం - నలుపు
ఇ) రాష్ట్రం - దొరతనము   ఈ) ఆత్మ - ప్రమథ గణము

12. సూక్తి సుధ

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

8 మా॥

1. అన్నమయ్య ఆరాధనోత్సవాలను గురించి తెలుపుతూ గోడపత్రిక తయారుచేయండి
2. మీ పాఠశాలలో జరిగే భాషోత్సవాలకు ప్రముఖ కవి వచ్చారు. తెలుగు కవుల గురించి తెలుసుకోవడానికి ప్రశ్నావళిని తయారుచేయండి

కింది ప్రశ్నకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి.

4 మా॥

3. 'వ్యాసం' - ప్రక్రియ గురించి రాయండి

III. భాషాంశాలు

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

1. కింది పద్యంలో అలంకారాన్ని గుర్తించి వాక్యరూపంలో రాయండి.

సుదతీ నూతన మదనా

మదనాగ తురంగ పూర్ణ మణిమయ సదనా

సదనామయ గజరదనా

రదనాగేంద్ర నిభకీర్తి రసనరసింహా

2. అ) మానవులకు ధనంపై అపేక్ష మంచిది కాదు (గీత గీసిన పదానికి సరైన అర్థాన్ని రాయండి)

ఆ) ఇతరులను ఆరడి చేయడం తగదు. (గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థాన్ని గుర్తించండి)

అ) పొగడుట   ఆ) మోసం చేయుట   ఇ) నింద   ఈ) ద్వేషం

3. అ) చిన్న కుటుంబం చింత లేని కుటుంబం.

(గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి)

ఆ) ప్రభుత్వ ఉద్యోగం సాధించాలన్న అతని కోరిక నేరవేరింది.

(గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించండి)

అ) వలపు - తలపు

ఆ) వాంఛ - ఈప్సితం

ఇ) కోరిక - తీరిక

ఈ) కోపం - ద్వేషం

4. అ) గురువుల పట్ల బ్రత్తిని కలిగి ఉండాలి (గీతగీసిన పదానికి సరైన ప్రకృతి పదం రాయండి)

ఆ) దేశ భాష లందు తెలుగు లెస్స. (గీతగీసిన పదానికి సరైన వికృతి పదం గుర్తించండి)

అ) బాగెము

ఆ) బాస

ఇ) బందుగు

ఈ) బాస

5. అ) కులం కన్నా గుణం ముఖ్యం (గీతగీసిన పదానికి సరైన నానార్థాలను రాయండి)

ఆ) తిక్కన తన కవిత్వంలో సుధలు కురిపించారు (గీతగీసిన పదానికి సరైన నానార్థాలను గుర్తించండి)

అ) నీరు, జలము

ఆ) పాలు, అమృతం

ఇ) నెయ్యి, నీరు

ఈ) అతిశయం, భేదము

6. గీత గీసిన సంధి పదాలను విడదీసి రాయండి.
- అ) అన్నమాచార్యుడు సంకీర్తనాచార్యుడు.
- ఆ) అటుకొండ ఇటుకొండ నట్టనడుము గోదావరి.
7. సంధి పదాలను కలిపి రాయండి.
- అ) మహా + ఆత్ముడు
- ఆ) సత్ + గతి
- ఇ) దీపము + ఉండగా
8. పాఠ్యతీదేవిని జగజ్జనని అంటారు. (గీతగీసిన పదం ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించండి)
- అ) శ్చుత్వసంధి   ఆ) అత్వసంధి   ఇ) ఆప్రేడితసంధి   ఈ) వృద్ధిసంధి
9. విద్యనేర్పని వారు అవివేకిగా మారతారు (గీతగీసిన పదానికి విగ్రహ వాక్యమును రాయండి)
10. పెద్దల యెడల సరసవర్తనం ఉండాలి (గీతగీసిన పదం ఏ సమాసమో గుర్తించండి)
- అ) ద్విగు సమాసం   ఆ) ధ్వంధ్వ సమాసం
- ఇ) విశేషణ పూర్వపద కర్మధారాయం   ఈ) రూపక సమాసం

ఉపవాచకం - రామాయణం

1. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.
  - అ) ధర్మం వీడిన రావణుని వీడడానికే విభీషణుడు నిర్ణయించుకున్నాడు.
  - ఆ) అర్ధరాత్రి తరువాత దశరథుడు ప్రాణాలు విడిచాడు. అందరూ బావురుమన్నారు.
  - ఇ) వానరుడివి గనుక చాటుగా ఉండి చంపడంలో తప్పులేదన్నాడు.
  - ఈ) శివధనస్సును ఎక్కుపెట్టగలవాడే సీతకు తగిన భర్త అన్నాడు జనకుడు.
2. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.
  - అ) రావణుడు యుద్ధభూమిలో ప్రళయకాల రుద్రుడిలా విజృంభిస్తున్నాడు.
  - ఆ) హనుమంతుడు సన్యాసిరూపంలో వారి దగ్గరకు వెళ్ళాడు.
  - ఇ) ముందు నుయ్యి వెనుక గొయ్యిలా ఉంది మారీచుని స్థితి.
  - ఈ) రామలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నులు శుక్లపక్ష చంద్రునిలా పెరుగుతున్నారు.
3. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.
  - అ) ఒకనాటి అర్ధరాత్రి మాయావి కిష్కింధకు వచ్చి వాలిని యుద్ధానికి ఆహ్వానించాడు.
  - ఆ) రామకథ వాల్మీకి మనసులో నాటుకుపోయింది.
  - ఇ) రావణుడు ఖడ్గంతో జటాయువు రెక్కలను, కాళ్ళను నరికి వేశాడు.
  - ఈ) ప్రాణత్యాగానికి సిద్ధపడ్డ సీతకు శుభశకునాలు తోచాయి.
4. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.
  - అ) అంగదుని చేతిలో రావణకుమారుడు ఇంద్రజిత్తు ఓడిపోయాడు.
  - ఆ) అప్పటివరకు వెతకని అశోకవనంలోకి వెళ్ళాలనుకున్నాడు హనుమంతుడు.
  - ఇ) కైకేయి మాటలకు స్పృహకోల్పోయాడు దశరథుడు
  - ఈ) ఓటమినంగీకరించిన పరశురాముడు తక్షణమే మహేంద్రపర్వతానికి వెళ్ళిపోయాడు.
5. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.
  - అ) వాలి సుగ్రీవుల పోరు తీవ్రంగా సాగుతుంది.
  - ఆ) రావణుని దగ్గరకి అంగదుణ్ణి రాయబారిగా పంపాడు శ్రీరాముడు.
  - ఇ) 'చూశాను సీతమ్మను' అంటూ హనుమంతుడు ప్రకటించాడు.
  - ఈ) కైకేయి రెండు వరాలను గురించి శ్రీరామునితో చెప్పింది.

6. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.

- అ) శ్రీరామ పట్టాభిషేకం కోసం అయోధ్య తనను తాను అలంకరించుకుంది.
- ఆ) దశరథుని మాటలకు విశ్వామిత్రుడు అగ్గిమీద గుగ్గిలమైనాడు.
- ఇ) కుంభకర్ణుడు యుద్ధంలో వానరులను చావు దెబ్బ తీస్తున్నాడు.
- ఈ) సీత కోరికపైన హనుమంతుడు రాముడి గుణరూపాలను వివరించాడు.

7. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.

- అ) ఋష్యమూక పర్వతం నుండి రామలక్ష్మణులను చూశాడు సుగ్రీవుడు.
- ఆ) ఎన్ని ఉన్నా సంతానం లేదన్న చింత దశరథుణ్ణి కుంగదీసింది.
- ఇ) హనుమంతుడు తన విశ్వరూపాన్ని ప్రదర్శించాడు. సీత సంతోషించింది.
- ఈ) మారీచుని కంఠధ్వనిని రామునిదిగా భావించి సీత ఆందోళన చెందింది.

8. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.

- అ) ఒకే బాణంతో ఏడు మద్దిచెట్లను చీల్చాడు శ్రీరాముడు, సంతోషించాడు సుగ్రీవుడు.
- ఆ) రామలక్ష్మణులను మూర్ఛపోయేటట్లు చేసి, నాగాస్త్రంతో బంధించాడు.
- ఇ) రాత్రి కాగానే పిల్లి ప్రమాణంలోకి తన శరీరాన్ని కుదించుకొని లంకలోకి ప్రవేశించాడు.
- ఈ) శ్రీరాముని రథాన్ని నీడలా అనుసరిస్తున్నారు ప్రజలు.

కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. రామాయణ ప్రాశస్త్యాన్ని గురించి రాయండి.
2. సీతారామ కళ్యాణం గురించి రాయండి.
3. శ్రీరాముడు వనవాసానికి వెళ్ళడానికి గల కారణమేమిటి?
4. సీతాపహరణం గురించి రాయండి.
5. శ్రీరామసుగ్రీవుల మైత్రి ఎలా ఏర్పడింది?
6. సీతాన్వేషణ వృత్తాంతం రాయండి.
7. లంకాదహనం వర్ణించండి.
8. రామాయణం ఆధారంగా శ్రీరాముని ఉత్తమ వ్యక్తిత్వాన్ని విశ్లేషించండి.

కింది పాత్రల స్వభావాన్ని రాయండి.

1. విశ్వామిత్రుడు	2. లక్ష్మణుడు	3. కైక	4. భరతుడు
5. మంధర	6. మారీచుడు	7. సుగ్రీవుడు	8. హనుమంతుడు
9. ఇంద్రజిత్తు	10. వాలి	11. శ్రీరాముడు	12. సీత

కింది జాతీయాలను ఏ అర్థంలో / సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి.

1. చెవిటివాని చెవిలో శంఖం ఊదినట్లు
2. చెవినిల్లు కట్టుకొని పోరు
3. గతజల సేతుబంధనం
4. అగస్త్య బ్రాత
5. సుగ్రీవాజ్ఞ
6. శ్రీరామరక్ష
7. కబంధహస్తాలు
8. భగీరథ ప్రయత్నం
9. బూడిదలో పోసిన పన్నీరు
10. గుండెల్లో రాయిపడటం
11. అగ్నికి ఆజ్యం పోయడం
12. పిడుగుపాటు

TELUGU (FIRST LANGUAGE)

తెలుగు (ప్రథమ భాష)

మాదిరి ప్రశ్న పత్రము -2024-25

(Model Question Paper - 1)

తరగతి: 10

గరిష్ఠ మార్కులు: 100

సమయం: 3 గం. 15 ని॥

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. ప్రశ్నపత్రంలో మూడు విభాగాలుంటాయి
2. ప్రశ్నపత్రము చదువుకోవడానికి 15 ని. లు, జవాబులు రాయడానికి 3 గం॥లు సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికి సమాధానాలు సమాధాన పత్రంలోనే రాయాలి.
4. సమాధానాలు గుండ్రంగా, స్పష్టంగా రాయాలి.

విభాగం - 1**I. అవవాహన- ప్రతిస్పందన (32మార్కులు)**

1. కింది పరిచిత పద్యాలలో ఒక దానిని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 8మా
హితులు హితాహితులు సదా
హితులునునై రాజునెడల నిటు త్రివిధమునన్
క్షితి ననుచరు లుందురు సం
తతమున్ మఱి వారిఁ దెల్పెదన్ వినుమనఘా!

ప్రశ్నలు:

- అ) రాజు దగ్గర ఉండే అనుచరులు ఎన్ని రకాలుగా ఉంటారు?
- ఆ) హితాహితుల స్వభావం ఎలాంటిది?
- ఇ) రాజు మేలును కోరని అనుచరులనేమంటారు?
- ఈ) పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

(లేదా)

భూమిలోన బుట్టు భూసారమెల్లను
తనువులోన బుట్టు తత్త్వమెల్ల
శ్రమములోన బుట్టు సర్వంబు తానేను
విశ్వధాభిరామ వినురవేమ!

ప్రశ్నలు:

- ఉ) భూసారం ఎక్కడ వుడుతుంది?
- ఊ) తత్త్వం ఎక్కడ వుడుతుంది?
- ఋ) అన్నింటికీ మూలమైనది ఏది?
- ఋ) పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

2. కింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

8మా

ఒక రోజున పాఠాలు చెప్పడం అయిపోయాక, యింకా చీకటి పడలేదు కదా! అని బొమ్మలు వెయ్యమన్నారు. నేను విమానం బొమ్మ, ఇల్లు బొమ్మ, కిరసనాయిలు బుడ్డిదీపం బొమ్మ వేసాను. యుద్ధం రోజులు, తరచుగా ఆకాశంలో కాస్త కిందనించి విమానాలు ఎగురుతుండగా చూసినందువల్లనే ఏమో! అది వేసాను. మా ప్రయివేటు చెప్పే అరుగు ఎదురుగా రోడ్డువీధి కిరసనాయిలు వీధిదీపం వుంది. అప్పుడే ఒకాయన చిన్ననిచ్చెనతో వచ్చి బుడ్డి దీపంలో కిరసనాయిలు వేసి వెళ్ళడం చూసినందువల్ల మనసులో ఆ రూపం మెదిలి దానిబొమ్మ వేసాను. ఆ రోజుల్లో మావూళ్ళో పెద్దపెద్ద రోడ్లలో మాత్రమే కరెంటు దీపాలు ఉండేవి. మిగతా వీధులన్నిటో కిరసనాయిలు దీపాలే.

ప్రశ్నలు:

- అ) పాఠాలు చెప్పడం అయిపోయాక ఏం చేయమన్నారు?
- ఆ) రచయిత ఏవి బొమ్మలు వేశారు?
- ఇ) ఆరోజుల్లో కరెంటు దీపాలు ఎక్కడ ఉండేవి?
- ఈ) పై గద్యం ఆధారంగా ఏదైన ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

3. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి. 8మా

- అ) వాలి సుగ్రీవుల పోరు తీవ్రంగా సాగుతున్నది.
- ఆ) మృగాన్ని ప్రాణంతో పట్టుకోవాలని శతవిధాలా ప్రయత్నించాడు శ్రీరాముడు.
- ఇ) శ్రీరామ పట్టాభిషేకం కోసం అయోధ్య తనను తాను అలంకరించుకుంది.
- ఈ) ప్రాణ త్యాగానికి సిద్ధపడ్డ సీతకు శుభశకునాలు తోచాయి.

4. కింది అపరిచిత గద్యమును చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

8మా

ప్రకృతిలో, పర్యావరణంలో సమతుల్యత కొరవడినప్పుడు ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవిస్తాయి. భూకంపం, తుఫాను, వరదలు, సునామీ మొదలైన వైపరీత్యాలు మానవులు నియంత్రించడానికి సాధ్యంకానివి. ప్రపంచవ్యాప్తంగా వివిధ దేశాలు, అనేక ప్రకృతి వైపరీత్యాలతో విధ్వంసానికి గురౌతున్నాయి. తీవ్రమైన ఆస్తి, ప్రాణ నష్టాలు జరుగుతున్నాయి. కొన్ని రకాల వైపరీత్యాలను ఎదుర్కొనడానికి మానవ చైతన్యం అవసరం. వునరావాస పనులు, ప్రథమ చికిత్స, ఆహారం, బట్టలు, మందులు, రక్షణ చర్యలు, మొదలైన అంశాల గురించి ప్రజలు తగినంత అవగాహన కలిగివుండాలి.

ప్రశ్నలు:

- అ) పర్యావరణంలో సమతుల్యత కొరవడినప్పుడు ఏమి ఏర్పడతాయి?
- ఆ) మానవులు నియంత్రించడానికి వీలుకాని వైపరీత్యాలు ఏవి?
- ఇ) ప్రకృతివైపరీత్యాల వల్ల ఎటువంటి నష్టాలు కలుగుతాయి?
- ఈ) పై గద్యం ఆధారంగా ఏదైన ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

విభాగం - 2

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత (36 మార్కులు)

కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

3x4=12మా

5. “జలియన్ వాలాబాగ్” పాఠ్యభాగ కవియైన ‘ఉమర్ ఆలీషా’ గురించి రాయండి.

6. “కథానిక” ప్రక్రియ గురించి రాయండి.

7. “భరతుడు” పాత్ర స్వభావం రాయండి.

ఈ కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

3x8=24మా

8. “ప్రత్యక్షదైవాలు” పాఠం ఆధారంగా ధర్మవ్యాధుని వ్యక్తిత్వాన్ని విశ్లేషించండి.

(లేదా)

“ప్రకృతి సందేశం” పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.

9. రామాయణ ప్రాశస్త్యాన్ని గురించి రాయండి.

(లేదా)

“సేతువు నిర్మాణం” గురించి రాయండి.

10. యుద్ధాల వలన వచ్చే నష్టాలను, శాంతి వలన చేకూరే ప్రయోజనాలను పట్టిక రూపంలో రాయండి.

(లేదా)

మీ పాఠశాల విద్యార్థికి వక్రత్వ పోటీలో జిల్లాస్థాయి బహుమతి వచ్చింది. అతనిని అభినందిస్తూ అభినందన పత్రం రాయండి.

విభాగం - 3

III. భాషాంశాలు (32 మార్కులు)

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

9x2=18మా

11. సుదతీ నూతన మదనా

మదనాగతురంగ పూర్ణమణిమయ సదనా!

పై వాక్యంలో గల అలంకారాన్ని గుర్తించి వాక్య రూపంలో రాయండి.

2 మా

12. ప్రళయపయోదముల్ గురియు భంగి ఫరంగి పిరంగిగుండ్ల గుం

(గురులఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేసి, పద్యంపేరు రాయండి)

2 మా

13. అ) చక్కని వాక్యే మనిషికి భూషణం

గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థం రాయండి.

2 మా

ఆ) వూష్టం వచ్చినపుడు వైద్యుడిని కలవాలి.

గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థాన్ని గుర్తించండి.

అ) గుండెనొప్పి   ఆ) దగ్గు   ఇ) జ్వరము   ఈ) ఆయాసం

14. అ) కోరిక నెరవేరాలంటే కష్టపడాలి.

గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి.

2 మా

ఆ) కష్టజీవి ఒళ్ళు వంచి పనిచేస్తాడు.

గీతగీసిన పదానికి సరైన పర్యాయపదాలను గుర్తించండి.

అ) కాలు, అంఘ్రి   ఆ) గొంతు, కంఠం   ఇ) దేహం, శరీరం   ఈ) చేయి, హస్తం

15. అ) కష్ట సమయాల్లో మనసు దిటవు చేసుకోవాలి

గీతగీసిన పదానికి సరైన ప్రకృతి పదం రాయండి.

2 మా

ఆ) కూచిపూడి నాట్యం ఒక గొప్ప లలితకళ

గీతగీసిన పదానికి సరైన వికృతి పదం గుర్తించండి.

అ) నట్టువ   ఆ) నాటకం   ఇ) కథాకళి   ఈ) ఒడిస్సీ

16. అ) అసమర్థులకు అధికారం కట్టబెట్టరాదు

గీతగీసిన పదానికి నానార్థాలను రాయండి.

2 మా

ఆ) కాలం ఎప్పుడూ ఒకేలా ఉండదు. మారుతుంది

గీతగీసిన పదానికి సరైన నానార్థాలను గుర్తించండి.

అ) సమయం, గుణము   ఆ) నలుపు, ఎరువు
ఇ) సమయం, మరణం   ఈ) పరిస్థితి, గుణము

17. అ) పురోహితుడు ప్రజలమేలు కోరాలి.
గీతగీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం రాయండి.
- ఆ) పాల సముద్రంలో అమృతం పుట్టింది.
గీతగీసిన పదానికి సరైన వ్యుత్పత్త్యర్థం గుర్తించండి. 2 మా
- అ) జీవంతో కూడినది (ప్రాణం)   ఆ) మరణాన్ని పొందింపనిది/కలిగింపనిది (సుధ)
ఇ) నీటిని ఇచ్చునది (మబ్బు)   ఈ) భూమిపై వెలసినది (క్షేత్రం)
18. కథలంటే పిల్లలు చెవికోసుకుంటారు.
పై వాక్యంలో జాతీయాన్ని గుర్తించి విడిగా రాయండి. 2 మా
19. మనసులోముల్లు - ఈ జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో / సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి.) 2 మా
కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి. 14x1=14 మా
20. పిల్లలు అత్యంత ఆసక్తిగా కథలు వింటారు.
గీతగీసిన పదాన్ని విడదీసి రాయండి. 1 మా
21. దోషాలు + ఉన్న (సంధి పదాన్ని కలిపి రాయండి.) 1 మా
22. గాంధీ మహాత్ముడు జాతిపితగా పేరుగాంచారు.
గీతగీసిన పదం ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించండి. 1 మా
- అ) గుణసంధి   ఆ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి   ఇ) వృద్ధి సంధి   ఈ) అత్య సంధి
23. నా స్నేహితుడు అక్షాధికారి
గీతగీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం రాయండి. 1 మా
24. పుస్తకాలను చదివితే జ్ఞానదీపం వెలుగుతుంది.
గీతగీసిన పదం ఏ సమాసమో గుర్తించండి. 1 మా
- అ) ఉపమాన ఉత్తరపద కర్మధారయం   ఆ) ద్వీగు సమాసం
ఇ) విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయం   ఈ) రూపక సమాసం
25. కాపురుషుల మీద నిడకు కార్య భరంబుల్
ఈ వాక్యానికి సరైన ఆధునిక వచనాన్ని గుర్తించండి. 1 మా
- అ) కాపురుషుల పట్ల కార్య భారము నిడకూడదు.
ఆ) కాపురుషుల మీద కార్యభారాలు ఇడరాదు.
ఇ) కాపురుషుల ఎడల కార్య భారంబులు ఇడరాదు.
ఈ) కాపురుషుల మీద కార్య భారం ఉంచకూడదు.

26. ఎల్లమ్మ మాటలకి బిత్తరపోయాను.
ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేకార్థక వాక్యాన్ని రాయండి. 1 మా
27. కింది క్రియా పదాలలో వ్యతిరేకార్థక క్రియను గుర్తించి రాయండి. 1 మా
అ) చదవక   ఆ) చదివి   ఇ) చదువుతూ   ఈ) చదివెను
28. జీవని చిత్రాలెన్నో గీసింది. జీవని ప్రథమ బహుమతి పొందింది.
ఈ సామాన్య వాక్యాలను సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చి రాయండి 1 మా
29. వారు పిల్లవాడిని కాపాడారు.
సరియైన కర్మణి వాక్యాన్ని గుర్తించండి. 1 మా
అ) వారిచేత పిల్లవాడు కాపాడబడ్డాడు.   ఆ) వారు పిల్లవాడి చేత కాపాడబడ్డారు.
ఇ) వారు పిల్లవాడు కాపాడబడ్డారు.   ఈ) వారు పిల్లవానితో కాపాడమన్నారు.
30. నిప్పుతో ఆటలు ఆడవద్దు.
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో రాయండి. 1 మా
31. మీరు పరీక్ష రాయవచ్చు.
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో గుర్తించండి. 1 మా
అ) ఆశీర్వాదకం   ఆ) అనుమత్యర్థకం   ఇ) నిషేధార్థకం   ఈ) ఆశ్చర్యార్థకం
32. అది ప్రయత్నిస్తే వచ్చేది కాదా?
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో రాయండి. 1 మా
33. పాపాయి నడవగలదు
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో గుర్తించండి. 1 మా
అ) ప్రార్థనార్థకం   ఆ) సామర్థ్యార్థకం   ఇ) నిషేధార్థకం   ఈ) ఆశ్చర్యార్థకం

TELUGU (FIRST LANGUAGE)

తెలుగు (ప్రథమ భాష)

మాదిరి ప్రశ్న పత్రము -2024-25

(Model Question Paper - 2)

తరగతి: 10

గరిష్ఠ మార్కులు: 100

సమయం: 3 గం. 15 ని॥

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. ప్రశ్నపత్రంలో మూడు విభాగాలుంటాయి
2. ప్రశ్నపత్రము చదువుకోవడానికి 15 ని. లు, జవాబులు రాయడానికి 3 గం॥లు సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికి సమాధానాలు సమాధాన పత్రంలోనే రాయాలి.
4. సమాధానాలు గుండ్రంగా, స్పష్టంగా రాయాలి.

విభాగం - 1**I. అవవాహన- ప్రతిస్పందన (32మార్కులు)**

1. కింది పరిచిత పద్యాలలో ఒక దానిని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 8మా

సత్యశీల ధర్మ సంస్థాపనార్థమై
యుగయుగాల పుట్టువొందు చుండ్రు
సహజశక్తి గలుగు సంస్కారు లిలలోన
కాళికాంబ! హంస! కాళికాంబ!

ప్రశ్నలు:

- అ) సంస్కారులు ఏ లక్ష్యం కోసం జన్మిస్తారు?
- ఆ) సహజశక్తులు గలవారు ఎవరు?
- ఇ) ఈ పద్యంలోని మకుటం ఏది?
- ఈ) పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

(లేదా)

దేశవైశాల్య మర్థసిద్ధికిని మూల
మిల యొకింతైన గుంట కాల్వలు రచించి
నయము పేదకు నరిగి గోరునను నొసంగి
ప్రబలం జేసిన నర్థ ధర్మములు పెరుంగు

ప్రశ్నలు:

- ఉ) ఈ పద్యంలోని మాటలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?
- ఊ) అర్థసిద్ధికి మూలమైనది ఏమిటి?
- ఋ) పాలకులు వేటిని నిర్మించాలి?
- ఋ) పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

2. కింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

8మా

ఎనిమిది వీధులతో కూడిన మా పేటలో తొంభై అయిదు శాతంమంది చేనేత కుటుంబాలవారే. వృత్తిపని చేసుకునేవారూ ప్రతివీధిలోనూ అయిదారు చొప్పున వెలసిన మూసల (క్రూసిబుల్స్) కంపెనీల్లోనూ, ఇత్తడి, అల్యూమినియం పోతపాత్రల్ని తయారు చేసే కంపెనీల్లోనూ పనిచేసేవారూ సగంకన్న ఎక్కువే వుండేవారు. మిగిలినవారు బట్టల దుకాణాల్లో గుమాస్తాలుగా పనిచేస్తుండేవారు. అప్పట్లో చదువుకునేవారు చాలా తక్కువ. అంతా శ్రామిక వర్గమే. నా పద్నాలుగో ఏట తూర్పు గోదావరి జిల్లా విద్యార్థి ఫెడరేషన్ ఆధ్వర్యంలో రాజమండ్రిలో జరిగిన మహాసభల సందర్భంగా ఆర్ట్ ఎగ్జిబిషన్ పెట్టారు. అందులో ప్రదర్శించిన నా చిత్రానికి ప్రథమబహుమతి రావడం, డాక్టర్ గరికపాటి రాజారావుగారి చేతులమీదుగా ఆ బహుమతిని అందుకోవడం, అదే నా తొలి బహుమతి కావడం నాకో కొత్త అనుభవం.

ప్రశ్నలు:

- అ) రచయిత నివసించే పేటలో ప్రధానంగా ఏ వృత్తి కుటుంబాలు ఉండేవి?
  - ఆ) రచయిత ఎవరి చేతుల మీదుగా బహుమతి అందుకున్నాడు?
  - ఇ) ఆర్ట్ ఎగ్జిబిషన్ ఎక్కడ జరిగింది?
  - ఈ) పై గద్యం ఆధారంగా ఏదైన ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.
3. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి. 8మా
- అ) మారీచుని కంఠధ్వనిని రామునిదిగా భావించి సీత ఆందోళన చెందింది.
  - ఆ) శ్రీరామ సుగ్రీవులు అగ్నిసాక్షిగా మిత్రులైనారు.
  - ఇ) కైకేయి మాటలు విని ముక్కున వేలేసుకుంది మంథర.
  - ఈ) తాటక వధతో దుష్ట సంహారానికి పూనుకొన్నాడు రాముడు.
4. కింది అపరిచిత గద్యమును చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. 8మా

తెలుగు సాహిత్యము నందలి కావ్యములలో ఉత్తమమైన ఐదు కావ్యములను పండితులు పంచ మహాకావ్యములుగా పేర్కొన్నారు. అవి మనుచరిత్ర, వసుచరిత్ర, ఆముక్తమాల్యద, పారిజాతాపహరణం, పాండురంగ మాహాత్మ్యము అనునవి. మను చరిత్రను అల్లసాని పెద్దన, వసుచరిత్రను రామరాజు భూషణుడు, ఆముక్తమాల్యదను శ్రీకృష్ణదేవరాయలు, పారిజాతాపహరణం నందితిమ్మన, పాండురంగ మాహాత్మ్యమును తెనాలి రామకృష్ణుడు రచించిరి. ఈ ఐదు కావ్యములు సాహిత్యామృత భాండములు. ఇవి పాఠకునికి రసాస్వాదన కలిగించును. పఠనాసక్తిని పెంపొందించును.

ప్రశ్నలు:

- అ) శ్రీ కృష్ణదేవరాయల రచన ఏది?
- ఆ) తెలుగు సాహిత్యములో అమృత భాండములైన ఉత్తమ కావ్యములెన్ని?
- ఇ) నంది తిమ్మన రచించిన గ్రంథం ఏది?
- ఈ) పై అపరిచిత గద్యమును అనుసరించి ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

విభాగం - 2

II. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత (36 మార్కులు)

కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

3x4=12మా

5. “ప్రత్యక్ష దైవాలు” పాఠ్యభాగ కవి ఎఱ్ఱన గురించి రాయండి.
6. “నాటకం” ప్రక్రియ గురించి రాయండి.
7. “మారీచుడు” పాత్ర స్వభావం రాయండి.

ఈ కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

3x8=24మా

8. ఐకమత్యాన్ని గురించి ఏవి ఎలా బోధిస్తున్నాయో రాయండి.

(లేదా)

“యుద్ధవిజేత” పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని సొంతమాటలలో రాయండి.

9. శ్రీరామ సుగ్రీవుల మైత్రి ఎలా ఏర్పడింది?

(లేదా)

సీతాపహరణం గురించి రాయండి.

10. మీకు నచ్చిన స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడిని ప్రశంసిస్తూ అభినందన పత్రం రాయండి.

(లేదా)

మీ పాఠశాలలో జరిగే భాషోత్సవాలకు ప్రముఖ కవి వచ్చారు. తెలుగు కవుల గురించి తెలుసుకోవడానికి ప్రశ్నావళిని తయారుచేయండి.

విభాగం - 3

III. భాషాంశాలు (32 మార్కులు)

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

9x2=18మా

11. ఈ వెన్నెల పాలవెల్లియో అన్నట్లున్నది.

పై వాక్యంలో గల అలంకారాన్ని గుర్తించి వాక్య రూపంలో రాయండి.

2 మా

12. యూరపు దేశ మెక్క డల హూణకిరాటపుళించు లేడ? యా

(గురులఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేసి, పద్యంపేరు రాయండి)

2 మా

13. అ) ఎవ్వరినీ అపహాస్యం చేయకూడదు.

గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థం రాయండి.

2 మా

ఆ) ఈ వాక్యం కాస్త తర్జుమా చేసిపెట్టు.

గీతగీసిన పదానికి సరైన అర్థాన్ని గుర్తించండి.

అ) అర్థం

ఆ) సరి

ఇ) అనువాదం

ఈ) కూర్పు

14. అ) తోటలోని పుష్పాలు వికసించాయి.

గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి.

2 మా

ఆ) పెద్దలు వేదికపై ఆసీనులైనారు.

గీతగీసిన పదానికి సరైన పర్యాయపదాలు గుర్తించండి.

అ) మార్గము, మంచము

ఆ) అరుగు, తిన్నె

ఇ) గుర్రము, ఏనుగు

ఈ) చెట్టు, గోడ

15. అ) గరువము వలన వినాశనము కలుగును

గీతగీసిన పదానికి సరైన ప్రకృతి పదం రాయండి.

2 మా

ఆ) ఆమె ముఖము అందముగా ఉన్నది.

గీతగీసిన పదానికి సరైన వికృతి పదం గుర్తించండి.

అ) ముక్కు

ఆ) మోము

ఇ) ముత్యము

ఈ) మెకము

16. అ) నా మిత్రుడు పరోపకారి.

గీతగీసిన పదానికి నానార్థాలు రాయండి.

2 మా

ఆ) అంబరం నిర్మలంగా వుంది.

గీతగీసిన పదానికి సరైన నానార్థాలు గుర్తించండి.

అ) అవకాశం, అనంతం

ఆ) ఆకాశం, వస్త్రం

ఇ) అభిమానం, అద్భుతం

ఈ) గరళం, గమనం

17. అ) బుధుడు అంతటా గౌరవించబడతాడు.
గీతగీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం రాయండి.
- ఆ) భాస్కరుడు జగతికి వెలుగును ఇస్తాడు.
గీతగీసిన పదానికి సరైన వ్యుత్పత్త్యర్థాన్ని గుర్తించండి. 2 మా
- అ) వేదములు చదివినవాడు (వేదవేత్త)   ఆ) కాంతిని కలుగజేయవాడు (సూర్యుడు)
ఇ) మనువు సంబంధమైనవాడు (మానవుడు)   ఈ) నరులను పాలించువాడు (రాజు)
18. మా నాన్న మాట మాకు సుగ్రీవాజ్ఞ వంటిది.
వాక్యంలో జాతీయాన్ని గుర్తించి విడిగా రాయండి. 2 మా
19. “కళ్లు కాయలు కాచు” - ఈ జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో / సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి.) 2 మా
కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి. 14x1=14 మా
20. అతడు కష్టపడి అనుకున్నది సాధించాడు.
గీతగీసిన పదాన్ని విడదీసి రాయండి . 1 మా
21. ఉన్నత + ఉన్నత (సంధి పదాలను కలిపి రాయండి.) 1 మా
22. అమరావతిలో కలదొక అందమైన ప్రదేశం.
గీతగీసిన పదం ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించండి. 1 మా
- అ) అత్వ సంధి   ఆ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి   ఇ) ఉత్వ సంధి   ఈ) ఇత్వ సంధి
23. అతని విజయం అసాధారణం
గీతగీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం రాయండి. 1 మా
24. ప్రతిదినం వ్యాయామం చేయాలి.
గీతగీసిన పదం ఏ సమాసమో గుర్తించండి. 1 మా
- అ) ద్విగు సమాసం   ఆ) నజ్ తత్పురుష సమాసం
ఇ) ద్వంద్వ సమాసం   ఈ) అవ్యయిభావ సమాసం
25. ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితో ఇట్లనియె
ఈ వాక్యానికి సరైన ఆధునిక వచనాన్ని గుర్తించండి. 1 మా
- అ) ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితో ఇలా అన్నాడు.
ఆ) ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితో ఏమి అనలేదు.
ఇ) ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితోడ ఇట్లనియె
ఈ) ధర్మవ్యాధునితో కౌశికుడు ఇట్లనియె

26. వానలు ఎక్కువగా కురిసాయి.
ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేకార్థక వాక్యం రాయండి. 1 మా
27. కింది క్రియా పదాలలో వ్యతిరేకార్థక క్రియను గుర్తించి రాయండి. 1 మా
అ) మాట్లాడి   ఆ) మాట్లాడక   ఇ) మాట్లాడుతూ   ఈ) మాట్లాడితే
28. శరత్ ఇంటికి వచ్చాడు. శరత్ అన్నం తిన్నాడు.
ఈ సామాన్య వాక్యాలను సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చి రాయండి. 1 మా
29. వైద్యుడు వైద్యం చేశాడు.
సరియైన కర్మణి వాక్యాన్ని గుర్తించండి. 1 మా
అ) వైద్యునిచే వైద్యం చేయబడింది   ఆ) వైద్యునికి వైద్యం నేర్పబడింది
ఇ) వైద్యుడు వైద్యాన్ని నిరాకరించాడు   ఈ) వైద్యులందరూ వైద్యం చేస్తారు
30. వర్షాలు కురవక పంటలు పండలేదు.
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో రాయండి. 1 మా
31. నేను వేదిక మీద ఎలా ప్రవర్తించాను?
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో గుర్తించండి. 1 మా
అ) ఆశ్చర్యార్థకం   ఆ) నిశ్చయార్థకం   ఇ) సందేహార్థకం   ఈ) ప్రశ్నార్థకం
32. అందరూ బడికి వెళ్ళండి
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో రాయండి. 1 మా
33. ఆహా! ఈ చిత్రం ఎంత బాగుందో!
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో గుర్తించండి. 1 మా
అ) ప్రశ్నార్థకం   ఆ) ఆశ్చర్యార్థకం
ఇ) సామర్థ్యార్థకం   ఈ) సందేహార్థకం

TELUGU (FIRST LANGUAGE)

తెలుగు (ప్రథమ భాష)

మాదిరి ప్రశ్న పత్రము -2024-25

(Model Question Paper - 3)

తరగతి: 10

గరిష్ట మార్కులు: 100

సమయం: 3 గం. 15 ని॥

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. ప్రశ్నపత్రంలో మూడు విభాగాలుంటాయి
2. ప్రశ్నపత్రము చదువుకోవడానికి 15 ని. లు, జవాబులు రాయడానికి 3 గం॥లు సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికి సమాధానాలు సమాధాన పత్రంలోనే రాయాలి.
4. సమాధానాలు గుండ్రంగా, స్పష్టంగా రాయాలి.

విభాగం - 1**I. అవవాహన- ప్రతిస్పందన (32మార్కులు)**

1. కింది పరిచిత పద్యాలలో ఒక దానిని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 8మా

కన్నాకటి నిద్రవోఁబెఱకంట జాగ
రంబు గావించు భూరుహోగ్రంబు మీఁది
యచ్చభల్లంబుగతి భోగ మనుభవించు
నెడను బహిరంతరరులపై దృష్టివలయు

ప్రశ్నలు:

- అ) రాజు ఎలా మెలగాలి?
- ఆ) రాజు ఎవరిపై దృష్టి ఉంచాలి?
- ఇ) ఎలుగుబంటి చెట్టుపై పడుకొని ఎలా నిద్రిస్తుంది?
- ఈ) పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

(లేదా)

నీక వగచి వగచి నిర్భిన్నహృదయులై
విగతచక్షులైరి వినవె? వార:
లరిగి యింక నైన నమ్ముదుసళ్ల యు
దగ్రశోకవహ్ని నార్పవయ్య!

ప్రశ్నలు:

- ఉ) పై పద్యంలోని మాటలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?
- ఊ) అంధులు అయినది ఎవరు?
- ఋ) ముసలి వాళ్ళ శోకానికి గల కారణమేమి?
- ౠ) పై పద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

2. కింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. 8మా
- వక్త వేదిక మీద హుందాగా ప్రవర్తించాలి. అనేక వేల కళ్ళు అతణ్ణి గమనిస్తుంటాయనే విషయం విస్మరించరాదు. వేదిక మీద ఎబ్బెట్టుగా ప్రవర్తించే వక్త, శ్రోతల దృష్టిలో ముందుగానే చులకనైపోతాడు. అతడి వంతు వచ్చినప్పుడు అధ్యక్షుడు అతడి పేరు చెప్పగానే సభాసదుల్లో గుసగుసలు, చిరునవ్వులు కన్పిస్తాయి. అది చూసి వక్త కొంచెం తికమక పడకతప్పదు. అది అంతటితో ఆగుతుందని చెప్పలేము. వక్త అపహాస్యం పాలయి, ఉపన్యాసం ముగించకుండానే కూర్చోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడవచ్చును. అందుకే వేదిక మీద ఆసీనులైన వక్తలు సమయ సందర్భాలకు అనుకూలంగా దుస్తులు ధరించాలి.

ప్రశ్నలు:

- అ) వేదికపై వక్త ఎలా ప్రవర్తించాలి?
  - ఆ) వక్తలు దేనికి అనుకూలంగా దుస్తులు ధరించాలి?
  - ఇ) వక్త శ్రోతల దృష్టిలో ఎందుకు చులకనైపోతాడు?
  - ఈ) పై గద్యం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.
3. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది వాక్యాలు ఏయే కాండలకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి. 8మా
- అ) రావణకుమారుడైన అతికాయుడు లక్ష్మణుని బ్రహ్మాస్త్రానికి బలైనాడు.
  - ఆ) శ్రీరాముని అనుమతి తీసుకుని కబంధుడు స్వర్గానికి వెళ్ళాడు.
  - ఇ) సుగ్రీవుని ఆనతిమీద రామలక్ష్మణులు ఉన్నచోటికి వెళ్ళాడు హనుమంతుడు.
  - ఈ) విశ్వామిత్రుని వెంట ధనుర్ధారియై రాముడు నడుస్తున్నాడు.

4. కింది ఉత్తరం చదివి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. 8మా

ఏలూరు,
తేది. 25/11/24.

ప్రియమైన శారదకు,

నీ ఉత్తరం చదివాను. మీ ఇంటి చుట్టూ చెట్లన్నీ కొట్టేసి నాపరాళ్ళు పరిచారు అని రాశావు. నాకు చాలా బాధనిపించింది. చెట్లు లేకుంటే మానవులకు జీవనం ఉండదు. చెట్లవలనే మనకు ఆక్సిజన్ లభిస్తుంది. మనం వదిలిన కార్బన్ డైఆక్సైడ్ ను శుద్ధి చేసేవి చెట్లే. అటువంటి చెట్లను మన అవసరాలకోసం నరికేస్తున్నాం. చెట్లను మనం కాపాడితే అవి మనలను కాపాడతాయి. కాబట్టి నువ్వు మీ ఇంటి ఆవరణలో చెట్లను నాటుతావని ఆశిస్తున్నాను.

ఇట్లు,
నీ మిత్రురాలు,
లలిత.

ప్రశ్నలు:

- అ) పై ఉత్తరం ఎవరు ఎవరికి వ్రాశారు?
- ఆ) ఉత్తరంలో వేటిని గురించి చెప్పబడింది?
- ఇ) లలిత ఎందుకు బాధపడింది?
- ఈ) పై ఉత్తరం ఆధారంగా ఏదైనా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్న తయారుచేయండి.

విభాగం - 2

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత (36 మార్కులు)

కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

3x4=12మా

5. 'యుద్ధవిజేత' పాఠ్యభాగ కవి నేతల ప్రతాప్ కుమార్ గురించి రాయండి.
6. 'వ్యాసం' ప్రక్రియ గురించి రాయండి.
7. మంథర పాత్ర స్వభావం రాయండి.

ఈ కింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

3x8=24మా

8. జలియన్ వాలాబాగ్ దురంతాన్ని సవివరంగా తెల్పండి.

(లేదా)

శతక మాధుర్యం పాఠం ఆధారంగా పదినీతి వాక్యాలు రాయండి.

9. సీతారామ కళ్యాణం గురించి రాయండి.

(లేదా)

లంకాదహనం వర్ణించండి.

10. కష్టాలకు కుంగిపోకుండా ధైర్యంగా మెలగాలని తెలియజేస్తూ మీ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.

(లేదా)

ప్రకృతిలో మీరు చూసిన అందమైన ప్రదేశాన్ని వర్ణిస్తూ రాయండి.

విభాగం - 3

III. భాషాంశాలు (32 మార్కులు)

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

9x2=18మా

11. గుసగుసలతో కొమ్మకొమ్మపై నివసించి
ముక్కులానించు లకుముకిపిట్ట దంపతులు

పై వాక్యంలో అలంకారాన్ని గుర్తించి వాక్య రూపంలో రాయండి.

2 మా

12. నీతిప్రాధ విహారులైన నిపుణుల్ నిందింపనీ మెచ్చనీ

(గురులఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేసి, పద్యంపేరు రాయండి.)

2 మా

13. అ) పిల్లలు నిష్కల్మషంగా ఉంటారు.

గీత గీసిన పదానికి సరైన అర్థం రాయండి.

2 మా

ఆ) ఏటేటా పొలం శిస్తు పెరగడం వల్ల చెల్లింపు భారమవుతుంది.

గీత గీసిన పదానికి సరైన అర్థాన్ని గుర్తించండి.

అ) శిక్ష   ఆ) శిక్షణ   ఇ) పన్ను   ఈ) వడ్డీ

14. అ) సూర్యుని రాకతో తామరలు వికసించాయి.

గీత గీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి.

2 మా

ఆ) యుద్ధం వల్ల ఎన్నో అనర్థాలు కలుగుతాయి.

గీత గీసిన పదానికి సరైన పర్యాయపదాలను గుర్తించండి.

అ) మరణం, చావు   ఆ) శరణం, రక్షణ   ఇ) వీరం, స్వర్గం   ఈ) రణం, పోరు

15. అ) ఆ చిత్తరువు చాలా బాగుంది.

గీత గీసిన పదానికి సరైన ప్రకృతి పదం రాయండి.

2 మా

ఆ) వైద్యుడు ఆరోగ్య రక్షకుడు

గీత గీసిన పదానికి సరైన వికృతి పదం గుర్తించండి.

అ) వెళ్లు   ఆ) విలుకాడు   ఇ) వందనీయుడు   ఈ) విజయుడు

16. అ) దేశం వృద్ధి చెందాలంటే సరైన పాలకుడుండాలి.

గీత గీసిన పదానికి నానార్థాలు రాయండి.

2 మా

ఆ) రామ రాజ్యం కావాలని ప్రజలు కోరుకుంటారు.

గీత గీసిన పదానికి సరైన నానార్థాలు గుర్తించండి.

అ) రాష్ట్రం, గ్రామం   ఆ) రాష్ట్రం, ఏలుబడి

ఇ) ప్రభువు, పాలకుడు   ఈ) దేశం, నగరం

17. అ) శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు ప్రధానమంత్రి తిమ్మరుసు
గీత గీసిన పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం రాయండి.
- ఆ) గోహత్యా పాతకము గౌతమునికి చుట్టుకుంది.
గీత గీసిన పదానికి సరైన వ్యుత్పత్త్యర్థాన్ని గుర్తించండి. 2 మా
- అ) లెస్సగా చేయబడినది (ధర్మం) ఆ) పతనానికి కారణమయ్యేది (పాపం)
ఇ) మరణంతో కూడినది (యుద్ధం) ఈ) పానము చేయదగినది (నీరు)
18. అతడు చేయి తిరిగిన రచయిత.
వాక్యంలోని జాతీయాన్ని గుర్తించి విడిగా రాయండి. 2 మా
19. “శ్రీరామరక్ష” - ఈ జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో / సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి.) 2 మా
కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి. 14x1=14 మా
20. యుద్ధోన్మాది వలన కీడు జరుగుతుంది.
గీత గీసిన పదాన్ని విడదీసి రాయండి. 1 మా
21. స్నానము + లు (సంధి పదాలను కలిపి రాయండి.) 1 మా
22. దీపముండగనె ఇల్లు చక్కదిద్దుకోవాలి.
గీతగీసిన పదం ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించండి. 1 మా
- అ) విసర్గ సంధి ఆ) గుణసంధి ఇ) ఉత్వసంధి ఈ) యణాదేశసంధి
23. అందరూ సాహిత్యాభిరుచి కలిగి వుండాలి.
గీత గీసిన పదానికి విగ్రహ వాక్యం రాయండి. 1 మా
24. బ్రిటీష్ రాకాసిమూక అమాయకులను పొట్టనపెట్టుకుంది.
గీత గీసిన పదం ఏ సమాసమో గుర్తించండి. 1 మా
- అ) ద్వంద్వ సమాసం ఆ) ద్విగు సమాసం
ఇ) షష్ఠీతత్పురుష సమాసం ఈ) రూపక సమాసం
25. గృహంబునకు రమ్మని యతనిం దోడ్కొని చనియె
ఈ వాక్యానికి సరైన ఆధునిక వచనాన్ని గుర్తించండి. 1 మా
- అ) ఇంటికి రమ్మని యతనిని తీసుకుని వెళ్ళెను.
ఆ) ఇంటికి రమ్మని అతనిని తీసుకొని వెళ్ళెను.
ఇ) ఇంటికి రమ్మని అతనితో చెప్పి వెళ్ళెను.
ఈ) ఇంటికి రమ్మని అతన్ని తీసుకువెళ్ళెనున్నాడు.

26. నాటక ప్రదర్శన జరిగింది.
ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేకార్థక వాక్యం రాయండి. 1 మా
27. కింది క్రియా పదాలలో వ్యతిరేకార్థక క్రియను గుర్తించి రాయండి. 1 మా
అ) చేసి   ఆ) చేస్తే   ఇ) చేస్తూ   ఈ) చేయక
28. పిల్లలందరూ ఒకచోట చేరారు. పిల్లలందరూ బొమ్మలతో ఆడుకుంటున్నారు.
ఈ సామాన్య వాక్యాలను సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చి రాయండి. 1 మా
29. ఎల్లమ్మ పండ్లను అమ్మింది.
సరియైన కర్మణి వాక్యాన్ని గుర్తించండి. 1 మా
అ) ఎల్లమ్మచేత పండ్లు అమ్మిస్తారు.   ఆ) ఎల్లమ్మచేత పండ్లు అమ్మబడ్డాయి.
ఇ) ఎల్లమ్మ పండ్లను అమ్మలేదు.   ఈ) ఎల్లమ్మ పండ్లు కూడా అమ్ముతుంది.
30. మీరు మా ఇంటికి రావచ్చు.
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో రాయండి. 1 మా
31. అలవాటును అదుపులో పెట్టుకోవాలి.
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో గుర్తించండి. 1 మా
అ) సామర్థ్యార్థకం   ఆ) విధ్యర్థకం   ఇ) శత్రుత్వార్థకం   ఈ) నిశ్చయార్థకం
32. వాన వస్తుందో! రాదో!
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో రాయండి. 1 మా
33. జీవని బొమ్మలు వేయగలదు.
ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో గుర్తించండి. 1 మా
అ) సామర్థ్యార్థక వాక్యం   ఆ) నిశ్చయార్థక వాక్యం
ఇ) విధ్యర్థక వాక్యం   ఈ) అనుమత్యర్థక వాక్యం

HINDI - ACTION PLAN
(शत दिवसीय अभ्यास कार्य योजना - हिंदी)

क्र. सं	दिनांक	सत्र विवरण (पाठ संबंधी)	परीक्षा
1	03/12/2024	कबीर के दोहे (1-4), पत्र लेखन	-
2	05/12/2024	कबीरदास का जीवन परिचय, व्याकरण:- तत्सम, तद्धव, क्रिया	पुनरावृत्ति परीक्षा -1 (दोहे), जीवन परिचय
3	06/12/2024	मीरा के पद (सारांश)	-
4	07/12/2024	मीरा के पद (सारांश) व्याकरण:- संख्या, कारक सामाजिक निबंध	-
5	08/12/2024	पुनरावृत्ति SATMP - 1	-
6	11/12/2024	पुनरावृत्ति SATMP - 1	-
7	12/12/2024	पुनरावृत्ति SATMP - 1	-
8	19/12/2024	हरिहर काका (लघु प्रश्न)	-
9	20/12/2024	मनुष्यता (लघु प्रश्न:- 1 - 4)	-
10	21/12/2024	मनुष्यता (लघु प्रश्न:- 5 - 8)	-
11	24/12/2024	बड़े भाई साहब (सारांश)	-
12	26/12/2024	निबंध, पत्र	पुनरावृत्ति परीक्षा -2 (सारांश, लघु प्रश्न)
13	27/12/2024	बड़े भाई साहब (सारांश)	-
14	28/12/2024	डायरी का एक पन्ना - लेखक परिचय, (लघु प्रश्न)	-
15	31/12/2024	बड़े भाई साहब (सारांश)	-
16	02/01/2025	पुनरावृत्ति	पुनरावृत्ति परीक्षा -3 (सारांश, लघु प्रश्न, लेखक परिचय)
17	03 /01/2025	पर्वत प्रदेश में पावस (सारांश)	-

18	04/01/2025	पर्वत प्रदेश में पावस - पुनरावृत्ति, व्याकरणांश:- समास और संधि	-
19	05/01/2025	कठिन अंशों की पुनरावृत्ति, निबंध (दि:03/12 /24 से 04/01/25 तक)	-
20	07/01/2025	तोप (अनुच्छेद अभ्यास) और पत्र लेखन अभ्यास	-
21	09/01/2025	व्याकरण:- पर्याय शब्द, उपसर्ग और प्रत्यय -अभ्यास	पुनरावृत्ति परीक्षा - 4 (सारांश) समास, संधि, पर्याय शब्द, उपसर्ग और प्रत्यय
22	10/01/2025	कर चले हम फ़िदा (गृह कार्य)	-
23	11/01/2025	सपनों के से दिन (गृह कार्य)	-
24	12/01/2025	कारतूस - लघु प्रश्न (गृह कार्य)	-
25	16/01/2025	पर्यावरण संबंधी निबंध - पुनरावृत्ति	-
26	17/01/2025	विज्ञान संबंधी निबंध - पुनरावृत्ति	-
27	18/01/2025	समाज संबंधी निबंध - पुनरावृत्ति	-
28	19/01/2025	शिक्षा संबंधी निबंध - पुनरावृत्ति	-
29	21/01/2025	ततार्रा-वामीरो कथा (अनुच्छेद), लघु प्रश्न -1, 2 और पत्र लेखन अभ्यास	-
30	23/01/2025	ततार्रा -वामीरो कथा (लघु प्रश्न 3, 4)	पुनरावृत्ति परीक्षा -5 अनुच्छेद, लघु प्रश्न, पत्र
31	24/01 /2025	गिन्नी का सोना (सारांश)	-
32	25/01/2025	गिन्नी का सोना (सारांश) और कारतूस (लघु प्रश्न)	-
33	28/01/2025	झेन की देन (सारांश)	-
34	30/01/2025	झेन की देन (सारांश) और कारतूस (लघु प्रश्न)	पुनरावृत्ति परीक्षा – 6 :सारांश, लघु प्रश्न SAMTP -3 चले तो अपने समयानुकूल इन विषयों में परीक्षा आगामी दिनों में रख सकते हैं।

35	31/01/2025	कर चले हम फ़िदा (लघु प्रश्न)	-
36	01/02/2025	कर चले हम फ़िदा (लघु प्रश्न)	-
37	02/02/2025	शिक्षा संबंधी निबंध	-
38	04/02/2025	सपनों के-से दिन(लघु प्रश्न), पत्र लेखन	-
39	06/02/2025	पुनरावृत्ति	पुनरावृत्ति परीक्षा -7 लघु प्रश्न और पत्र
40	07/02/2025	पर्यावरण संबंधी निबंध	-
41	08/02/2025	व्याकरण अंश:- लिंग, काल, शुद्ध रूप	-
42	11/02/2025	समाज संबंधी निबंध	-
43	13/02/2025	पुनरावृत्ति	-
44	14/02/2025	अपठित गद्य	-
45	21/02/2025	कारतूस (लघु प्रश्न)	-
46	22/02/2025	अपठित पद्य	-
47	25/02/2025	अपठित गद्य	-
48	27/02/2025	अपठित पद्य	पुनरावृत्ति परीक्षा - 8 अपठित गद्य और पद्य, निबंध
49	28/02/2025	शिक्षा संबंधी निबंध	-
50	01/03/2025	शिक्षा संबंधी निबंध पुनरावृत्ति	-
51	06/03/2025	विज्ञान संबंधी निबंध	-
52	09/03/2025	पुनः प्रश्न - पत्र की संपूर्ण जानकारी, अभ्यास	-

सूचनाएँ : छात्रों को ज्यादा पढ़ने का अवसर प्रदान करें ।

परीक्षा अवधि कालांश में पुनरावृत्ति परीक्षा रखना होगा।

परीक्षा होने के तुरंत मूल्यांकन करके छात्रों के सम्मुख विश्लेषण करें।

पिछड़े विद्यार्थियों के लिए अध्यापक अपने विचारानुसार तालिका बनाकर पढ़ा सकते हैं।

परीक्षा हेतु

दिनांक	विषय विस्तार	व्याकरण, पत्र, निबंध
05/12/2024	कबीर के दोहे -1-4, कबीरदास-जीवन परिचय	तत्सम, तद्भव, क्रिया
26/12/2024	मीरा के पद (सारांश), हरिहर काका (लघु प्रश्न)	संख्या, कारक, पत्र, निबंध
02/01/2025	मनुष्यता (लघु प्रश्न), बड़े भाई साहब (सारांश), डायरी का एक पन्ना-लेखक परिचय	-
09/01/2025	पर्वत प्रदेश में पावस (सारांश), तोप - अनुच्छेद	समास, संधि, पर्याय शब्द, उपसर्ग, प्रत्यय, निबंध
23/01/2025	तताँरा वामीरो कथा - अनुच्छेद और लघु प्रश्न	पत्र लेखन
30/01/2025	गिन्नी का सोना (सारांश), झेन की देन (सारांश), कारतूस (लघु प्रश्न)	-
06/02/2025	कर चले हम फ़िदा (लघु प्रश्न), सपनों के से दिन (लघु प्रश्न)	पत्र लेखन
27/02/2025	अपठित गद्य, पद्य	लिंग और काल परिवर्तन, निबंध, शुद्ध रूप पहचानना

1. साखी

पाँच अंक के प्रश्न :-

1. कबीरदास का जीवन परिचय

चार अंक के प्रश्न :-

1. ऐसी बाँणी ..... सुख होइ ।
2. कस्तूरी कुंडलि ..... देखै नाँहिं ।
3. जब मैं था ..... देख्या माँहि ।
4. सुखिया सब ..... अरू रोवै ।

एक अंक के व्याकरणांश :- तत्सम और तद्भव

1. हमें मीठी बाणी में बोलना चाहिए । रेखांकित शब्द का तद्भव रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

वाणी	वानी	वीणा
------	------	------

2. अपना तन शीतल रखना चाहिए । रेखांकित शब्द का तद्भव रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

शतल	सीतल	सीताल
-----	------	-------

3. कस्तूरी के लिए मृग बन में ढूँढता है । रेखांकित शब्द का तद्भव रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

नब	वन	नभ
----	----	----

4. मोह -माया रूपी गृह जला दिया । रेखांकित शब्द का तद्भव रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

गार	गर	घर
-----	----	----

5. हरिण वन में विचरता है । रेखांकित शब्द का तद्भव रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

हरिणा	हरिण	हिरण
-------	------	------

2.मीरा के पद

आठ अंक के प्रश्न :-

1. मीराबाई ने श्रीकृष्ण के रूप -सौंदर्य का वर्णन कैसे किया है ? 'मीरा के पद' पाठ के द्वारा स्पष्ट कीजिए ।
2. मीराबाई का जीवन परिचय देते हुए,मीरा श्याम की चाकरी क्यों करना चाहती है। 'मीरा के पद' पाठ के द्वारा विवरण प्रस्तुत कीजिए ।

एक अंक के व्याकरणांश :- क्रिया

1. मीरा हरि से अपनी पीड़ा हरने को कहती है। वाक्य में क्रिया शब्द को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

पीड़ा	हरि	कहती
-------	-----	------

2. श्रीकृष्ण ने भक्तों को दर्शन दिया । वाक्य में क्रिया शब्द को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

भक्त	कृष्ण	दिया
------	-------	------

3. श्रीकृष्ण ने पीतांबर धारण किया । वाक्य में क्रिया शब्द को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

पीतांबर	धारण किया	श्रीकृष्ण
---------	-----------	-----------

4. मीरा श्री कृष्ण की लीलाओं को गाती है । वाक्य में क्रिया शब्द को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

मीरा	गाती	श्रीकृष्ण
------	------	-----------

5. श्रीकृष्ण अपने भक्तों को कष्टों से बचाया । वाक्य में क्रिया शब्द को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

भक्त	श्रीकृष्ण	बचाया
------	-----------	-------

3. मनुष्यता

पाँच अंक के प्रश्न :- हिंदी के राष्ट्रकवि मैथिलीशरण गुप्त।

चार अंक के प्रश्न :-

1. कवि ने कैसी मृत्यु को सुमृत्यु कहा है ?
2. मनुष्यता कविता पाठ में कवि सब को एक होकर चलने की प्रेरणा क्यों दी है ?
3. उदार व्यक्ति किसे कहते हैं? उनके लक्षण क्या होते हैं - कविता के आधार पर स्पष्ट कीजिए।

एक अंक के व्याकरणांश :- संख्या

1. उन्नीस सौ - हिन्दी अक्षरों को पढ़कर संख्याओं को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

1900	1901	1965
------	------	------

2. उन्नीस सौ चौंसठ - हिन्दी अक्षरों को पढ़कर संख्याओं को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

1963	1964	1966
------	------	------

3. अठारह सौ छियासी - हिन्दी अक्षरों को पढ़कर संख्याओं को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

1882	1884	1886
------	------	------

4. अठारह सौ अस्सी - हिन्दी अक्षरों को पढ़कर संख्याओं को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

1870	1880	1860
------	------	------

5. उन्नीस सौ सतहत्तर - हिन्दी अक्षरों को पढ़कर संख्याओं को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

1977	1970	1972
------	------	------

4. पर्वत प्रदेश में पावस

आठ अंक के प्रश्न :-

1. कविवर सुमित्रानंदन पंत जी का जीवन परिचय देते हुए बताइए कि पावस ऋतु में प्रकृति में कौन-कौन से परिवर्तन आते हैं ?
2. सुमित्रानंदन पंत से वर्णित पर्वत प्रदेश में पावस कविता का सारांश अपने शब्दों में प्रस्तुत कीजिए ।

एक अंक के व्याकरणांश :- कारक

1. सुमित्रानंदन पंत ___ कविताएँ प्रकृति से संबंधित है। सही कारक चिह्न को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

के	की	में
----	----	-----

2. प्रकृति ___ पर्वत शोभायमान है । सही कारक चिह्न को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

में	को	से
-----	----	----

3. भूमि ___ वर्षा रिमझिम-रिमझिम बरसता है । सही कारक चिह्न को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

से	पर	का
----	----	----

4. वृक्ष उच्चकांक्षा ___ देख रहे हैं। सही कारक चिह्न को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

से	का	ने
----	----	----

5. इंद्र बादल ___ सवार करते हैं। सही कारक चिह्न को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

पर	से	का
----	----	----

5. तोप

पाँच अंक के प्रश्न (अनुच्छेद) :-

1. कंपनी बाग ..... दो बार | (पृष्ठ संख्या 28)
2. सुबह -शाम कंपनी ..... अपने जमाने में | (पृष्ठ संख्या 28)
3. चिड़ियाँ ही अकसर ..... उसका मुँह बंध | (पृष्ठ संख्या 28)
4. अब तो बहरहाल ..... खास कर गौरैयें | (पृष्ठ संख्या 28)

एक अंक के व्याकरणांश :- समास

1. तोप कंपनी बाग में रखा गया | रेखांकित शब्द का समास विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

तत्पुरुष समास	कर्म धारय समास	द्वंद्व समास
---------------	----------------	--------------

2. चिड़ियाँ कभी -कभी तोप के अंदर घुस जाती हैं | रेखांकित शब्द का समास विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

तत्पुरुष समास	कर्म धारय समास	अव्ययीभाव समास
---------------	----------------	----------------

3. बच्चे सुबह -शाम तोप पर बैठकर खेलते हैं | रेखांकित शब्द का समास विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

तत्पुरुष समास	कर्म धारय समास	द्वंद्व समास
---------------	----------------	--------------

4. सौर मंडल में नवग्रह हैं | रेखांकित शब्द का समास विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

तत्पुरुष समास	कर्म धारय समास	द्विगु समास
---------------	----------------	-------------

5. तोप पर लड़कों की घुड़सवारी देखने लायक है | रेखांकित शब्द का समास विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

तत्पुरुष समास	कर्म धारय समास	द्वंद्व समास
---------------	----------------	--------------

6. कर चले हम फ़िदा

चार अंक के प्रश्न :-

1. जीवन भर याद रखने के किन विषयों को कवि “कर चले हम फ़िदा” पाठ में प्रस्तुत किया ?
2. जवान धरती माँ का ऋण कैसे चुकाना चाहते हैं ? इसके संबंध में कवि का क्या अभिप्राय है ?

एक अंक के व्याकरणांश:- संधि

1. हिमालय देश की उत्तरी सीमा पर है। रेखांकित शब्द का संधि विच्छेद विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

हिम + आलय	हिमा + लय	हिमाल + य
-----------	-----------	-----------

2. भारतवासी सबकी उन्नति चाहते हैं। रेखांकित शब्द का संधि विच्छेद विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

उत् + नति	उन + नति	उज + नति
-----------	----------	----------

3. सबका स्वागत भारतीय परंपरा का मूल है। रेखांकित शब्द का संधि विच्छेद विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

सवा + गत	सुआ + गत	सु + आगत
----------	----------	----------

4. भारत में विभिन्न धर्मावलंबी मिलजुलकर रहते हैं। रेखांकित शब्द का संधि विच्छेद विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

धर्म + अवलंबी	धर्मा + अवलंबी	धर्माव + लंबी
---------------	----------------	---------------

5. हमारे गाँव में पुराना पुस्तकालय है। रेखांकित शब्द का संधि विच्छेद विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

पुस्त + कालय	पुस्तक + आलय	पुस्तका + लय
--------------	--------------	--------------

7. बड़े भाई साहब

आठ अंक के प्रश्न :-

1. बड़े भाई साहब पाठ का सारांश अपने शब्दों में लिखिए ।
2. जीवन की समझ व्यावहारिक अनुभव से होती है । इसके संबंध में बड़े भाई साहब के विचार क्या हैं ? पाठ के आधार पर लिखिए ।

एक अंक के व्याकरणांश :- पर्याय शब्द

1. छोटे भाई हिम्मत बटोरकर अपने भाई के पास आया । रेखांकित शब्द का पर्याय शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

कायर	धैर्य	अधैर्य
------	-------	--------

2. लेखक हर साल कक्षा में अव्वल था । रेखांकित शब्द का पर्याय शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

प्रथम	अंतिम	अनंत
-------	-------	------

3. बड़ों के उपदेश अनुसरणीय हैं । रेखांकित शब्द का पर्याय शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

उपन्यास	राह	शिक्षा
---------	-----	--------

4. हमें समय को बर्बाद नहीं करना चाहिए । रेखांकित शब्द का पर्याय शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

उपयोग	व्यर्थ	वांछित
-------	--------	--------

5. बड़े भाई कनकौआ खेलना अचरज की बात है । रेखांकित शब्द का पर्याय शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

आश्चर्य	अनजान	अचानक
---------	-------	-------

8. डायरी का एक पन्ना

पाँच अंक के प्रश्न :- सीताराम सेकसरिया का लेखक परिचय।

चार अंक के प्रश्न :-

- कोलकत्ता महानगर में स्वतंत्रता का पहला जुलूस किसके नेतृत्व में चला? इस जुलूस को अंग्रेजों ने क्यों कुचल दिया?
- पुलिस कमिश्नर के नोटिस और कौंसिल के नोटिस में क्या अंतर था?

एक अंक के व्याकरणांश :- उपसर्ग

- सुभाष बाबू कोलकत्ता में एक विशेष जुलूस निकाला। रेखांकित शब्द का उपसर्ग विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

शेष	वि	विह
-----	----	-----

- 1931 का सम्मेलन इतिहास के पन्ने में अपूर्व रहा। रेखांकित शब्द का उपसर्ग शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

अ	अपू	अप
---	-----	----

- मारवाड़ी महिलाओं ने जुलूस का संचालन किया। रेखांकित शब्द का उपसर्ग शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

समच	संचालन	सं
-----	--------	----

- लेखक अपनी रचनाओं से अमर बनते हैं। रेखांकित शब्द का उपसर्ग शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

अम	मर	अ
----	----	---

- अंग्रेजों ने उपवन में जुलूस को कुचल दिया। रेखांकित शब्द का उपसर्ग शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

उप	वन	अप
----	----	----

9. ततौरा - वामीरो कथा

पाँच अंक के प्रश्न :-

लीलाधर मंडलोई का लेखक परिचय

पाँच अंक के पठित गद्य (अनुच्छेद):-

1. अंदमान द्वीपसमूह का अंतिम दक्षिणी द्वीप ----- 96 कि.मी. दूर है। (पृष्ठ संख्या 69, अनुच्छेद 1)
2. ततौरा एक नेक ----- आमंत्रित किया जाता तक । (पृष्ठ संख्या 69, अनुच्छेद 2)
3. आज न ततौरा है न वामीरो ----- परिवर्तन के लिए थी तक । (पृष्ठ संख्या 73, अनुच्छेद 2)
4. किसी तरह रात बीती ----- तरह भारी था तक । (पृष्ठ संख्या 71, अनुच्छेद 2)
5. कुछ समय बाद ----- ढूँढने में व्यस्त थी तक । (पृष्ठ संख्या 71, अनुच्छेद 4)
6. वामीरो की माँ ----- गहरा कर रहा था। (पृष्ठ संख्या 72, अनुच्छेद 1)

चार अंक के प्रश्न :

1. ततौरा -वामीरो की त्यागमयी मृत्यु से निकोबार में क्या परिवर्तन आया ?
2. ततौरा के व्यक्तित्व से आप क्या जानते हैं ? चार पंक्तियों में लिखिए ?

एक अंक के व्याकरणांश :- प्रत्यय

1. ततौरा के तलवार में दैवीय शक्ति निहित है। रेखांकित शब्द का प्रत्यय विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

देवी	ईय	इय
------	----	----

2. पासा गाँव के लोग ततौरा को तरह-तरह से अपमानित किया। रेखांकित शब्द का प्रत्यय विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

इत	नित	मानित
----	-----	-------

3. ततौरा के मन में प्रेम का घबराहट बड़ गया। रेखांकित शब्द का प्रत्यय विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

राहत	हट	आहट
------	----	-----

4. वामीरो की बोली सूरत से ततौरा सम्मोहित हुआ। रेखांकित शब्द का प्रत्यय विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

हित	इट	इत
-----	----	----

5. ततौरा हमेशा पारंपरिक पोशाक में रहता था। रेखांकित शब्द का प्रत्यय विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

रिक	पारं	इक
-----	------	----

10. पतझर में टूटी पत्तियाँ

आठ अंक के प्रश्न :-

1. गाँधीजी में नेतृत्व की अद्भुत क्षमता थी; गिन्नी का सोना पाठ के आधार पर स्पष्ट कीजिए
2. जापानी लोग तनाव को दूर करने के लिए किन उपायों को अपनाते हैं - झेन की देन पाठ के द्वारा स्पष्ट कीजिए।

एक अंक के व्याकरणांश :- लिंग

1. पिता ने परिवार का पालन पोषण किया।
2. औरत सोने के गहने बनवायी।
3. नौकर चाय लाया।
4. लेखक ने अपने मित्र से बात किया।
5. भाई का स्नेह अपार है।

11. कारतूस

चार अंक के प्रश्न :-

1. वजीर अली के अफ़साने सुनकर कर्नल को रॉबिनहुड की याद क्यों आ जाती थी ?
2. सवार के जाने के बाद कर्नल क्यों हक्का - बक्का रह गया ?

एक अंक के व्याकरणांश :- काल

1. दावत में सब बातचीत करते हैं। (भविष्यत काल में बदलिए।)
2. जंगल की जिंदगी बहुत खतरनाक होती है। (भविष्यत् काल में बदलिए।)
3. वज़ीर अली ने टीपू सुल्तान को दिल्ली बुलाएगा। (वर्तमान काल में बदलिए।)
4. कंपनी के खिलाफ सारे हिन्दुस्तान में एक लहूर दौड़ा। (वर्तमान काल में बदलिए।)
5. सवार कर्नल से मिलना चाहता है। (भूत काल में बदलिए।)

हरिहर काका (उपवाचक)

चार अंक के प्रश्न :-

1. ठकुरबारी के प्रति गाँव वालों के मनोवृत्ति क्या है?
2. कथावाचक और हरिहर काका के बीच क्या संबंध है और इसके क्या कारण हैं?

सपनों के दिन से (उपवाचक)

चार अंक के प्रश्न :-

1. स्काउट परेड करते समय लेखक अपने को महत्वपूर्ण आदमी फौजी को जवान क्यों समझने लगता था?
2. हेडमास्टर शर्मा जी ने पीटी साहब को क्यों मुअत्तल कर दिया ?

आठ अंक के प्रश्न (निबंध)

1. पर्यावरण संबंधी निबंध : स्वच्छ भारत, सफाई -हरियाली, पर्यावरण -प्रदूषण ।
2. शिक्षा संबंधी निबंध : आदर्श विद्यार्थी, विद्यार्थी-अनुशासन, विद्यार्थी-नैतिक आदर्श ।
3. समाज संबंधी निबंध : प्रिय त्यौहार, पुस्तकालय, समाचार पत्र, तल्लिकि वंदन ।
4. विज्ञान संबंधी निबंध: कृत्रिम उपग्रह, कंप्यूटर, विज्ञान से लाभ ।

आठ अंक के प्रश्न (पत्र)

1. बीमारी का कारण बताते हुए प्रधानाध्यापक के नाम पर पत्र लिखिए ।
2. विहार यात्रा को जाने के लिए अनुमति माँगते हुए पिताजी को पत्र लिखिए ।
3. आवश्यक पुस्तकें माँगते हुए पुस्तक विक्रेता के नाम पर पत्र लिखिए ।
4. नौकरी पाने के लिए अपनी योग्यता प्रस्तुत करते हुए आवेदन पत्र लिखिए ।

अपठित गद्यांश - पद्यांश अभ्यास हेतु

पाँच अंक के अनुच्छेद (अपठित गद्य):-

नीचे दिए गए गद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में से लिखिए।

एक दिन एक चींटी खाने के लिए जा रही थी। वह अचानक पानी में गिर गयी। एक कबूतर ने उसको देखा। एक पत्ते को तोड़कर उसके सामने डाला। चींटी पत्ते पर चढ़कर बाहर आयी। दोनों मित्र बन गए।

प्रश्न :-

- 1) चींटी कहाँ जा रही थी? [ ]
A) घर B) पीने C) जाने D) खाने
- 2) अचानक चींटी कहाँ गिर गयी? [ ]
A) नदी में B) सागर में C) पानी में D) तालाब में
- 3) चींटी को किसने देखा? [ ]
A) कबूतर B) तोता C) मोर D) मैना
- 4) कबूतर ने चींटी के सामने क्या डाला? [ ]
A) पत्ता B) फूल C) पानी D) पेड़
- 5) दोनों क्या बन गए? [ ]
A) शत्रु B) भाई C) बहन D) मित्र

पाँच अंक के अनुच्छेद (अपठित पद्य):-

नीचे दिए गए पद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में से लिखिए।

फूलों से नित
हँसना सीखो।
भौरों से नित गाना।
सूरज की किरणों से सीखो
जगना और जगाना।
हवा की झोंकों से सीखो
कोमल भाव बहाना।
पतझड़ के पेड़ों से सीखो
दुख में धीरज धरना ॥

प्रश्न :-

- 1) फूलों से क्या सीखते हैं? [ ]
A) हँसना B) रोना C) जगना D) धीरज रहना
- 2) भौरों से क्या सीखते हैं? [ ]
A) जगना B) हँसना C) गाना D) धीरज रहना
- 3) जगना और जगाना किससे सीखते हैं? [ ]
A) सूरज से B) फूलों से C) हवा से D) पेड़ों से
- 4) हवा की झोंकों से क्या सीखते हैं? [ ]
A) कोमल भाव बहाना B) जगना C) रोना D) हँसना
- 5) पतझड़ के पेड़ों से हम क्या सीखते हैं? [ ]
A) धीरज धरना B) प्रेम बढ़ाना C) नित गाना D) जगना

- सूचनाएँ :** 1. प्रश्न पत्र पढ़ने के लिए 15 मिनट का समय निर्धारित है ।
2. सभी प्रश्नों के उत्तर उत्तर पुस्तिका में ही लिखिए ।
3. प्रश्न पत्र में छः भाग है ।

भाग - I

I. निम्न लिखित प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए । **12 × 1 = 12**

1. कबीर के साखी प्रभावपूर्ण है। रेखांकित शब्द का तत्सम रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

साक्षी	रन	मनोरंजन
--------	----	---------

2. मीरा श्रीकृष्ण की लीलाओं को वृंदावन में गाती है। वाक्य में क्रिया शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

मीरा	गाती	स्मरण
------	------	-------

3. उन्नीस सौ चौंसठ - हिंदी अक्षरों को पढ़कर संख्याओं को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए ।

1964	1924	1834
------	------	------

4. पर्वत प्रदेश _____ पावस। सही कारक चिह्न विकल्पों में से पहचान कर लिखिए।

के	में	का
----	-----	----

5. पर्याटक सुबह-शाम कंपनी बाग में आते हैं। रेखांकित शब्द का समास विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

द्विगु समास	द्वंद्व समास	तत्पुरुष समास
-------------	--------------	---------------

6. वीर सैनिक मृत्यु का स्वागत दिल से करते हैं। रेखांकित शब्द का संधि विच्छेद विकल्पों से पहचानकर लिखिए।

सु + आगत	स्व + गत	सु + गत
----------	----------	---------

7. छोटा भाई हर समय अव्वल आता था। रेखांकित शब्द का पर्याय शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

तीसरा	प्रथम	दूसरा
-------	-------	-------

8. सर्वसाधारण की उपस्थिति होनी चाहिए। रेखांकित शब्द का उपसर्ग विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

उप	ति	स्थिति
----	----	--------

9. तताँरा के साहसिक कार्य अंडमान के जनता दिल में बसा लिए। रेखांकित शब्द का प्रत्यय विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

सा	इक	सिंक
----	----	------

10. युवती की आवाज ठीक पहुँची। इस वाक्य लिंग परिवर्तित रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

युवक की आवाज ठीक पहुँची।	लड़के की आवाज ठीक पहुँचे।	लड़की की आवाज ठीक पहुँची।
--------------------------	---------------------------	---------------------------

11. मैं इसी चट्टान पर प्रतीक्षा करता हूँ। इस वाक्य का भविष्यत काल रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

मैं इसी चट्टान पर प्रतीक्षा करता था।	मैं इसी चट्टान पर प्रतीक्षा कर रहा हूँ।	मैं इसी चट्टान पर प्रतीक्षा करूँगा।
--------------------------------------	---	-------------------------------------

12. तुम जाता हूँ। इस वाक्य का शुद्ध रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

तुम जाता है।	तुम जाते हो।	तुम जाता हैं।
--------------	--------------	---------------

भाग – II

II. प्रश्न संख्या 13 से 16 तक दिए गए गद्यांश ,पद्यांश पढ़कर निर्देश के अनुसार उत्तर दीजिए।

13. निम्न लिखित गद्यांश पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

5 × 1 = 5

जब लिटिल अंदमान और कार निकोबार आपस में जुड़े हुए थे तब वहाँ एक सुंदर सा गाँव था। पास में सुंदर और शक्तिशाली युवक रहा करता था। उसका नाम था तताँरा। निकोबारी उसे

बेहद प्रेम करते थे। तताँरा एक नेक और मददगार व्यक्ति था। सदैव दूसरों की सहायता के लिए तत्पर रहता। अपने गाँव वालों को ही नहीं अपितु समूचे द्वीप की सेवा करना अपना परम कर्तव्य समझता था।

प्रश्न:

- 1) तताँरा कैसा व्यक्ति था?
- 2) तताँरा से कौन बेहद प्रेम करते थे?
- 3) सुंदर और शक्तिशाली युवक का नाम क्या था?
- 4) तताँरा सदैव किनकी सेवा के लिए तत्पर रहता था?
- 5) यह गद्यांश किस पाठ से दिया गया है?

14. निम्न लिखित पद्यांश पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

5 × 1 = 5

कंपनी बाग के मुहाने पर
धर रखी गई है यह 1857 की तोप
इसकी होती है बड़ी सम्हाल विरासत में मिले
कंपनी बाग की तरह
साल में चमकाई जाती है दो बार।

प्रश्न :

- 1) कंपनी बाग के मुहाने पर किस साल की तोप रखी गई है ?
- 2) तोप कहाँ रखी गई है ?
- 3) तोप साल में कितनी बार चमकाई जाती है ?
- 4) तोप किसके मुहाने पर धर रखी गई है ?
- 5) उपर्युक्त पद्यांश के कवि कौन है ?

15. निम्न लिखित गद्यांश पढ़कर प्रश्नों का उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए। **5 × 1 = 5**

नदियाँ पर्वतों में जन्म लेती हैं। वे वहाँ ठहरती नहीं हैं। भिन्न-भिन्न प्रांतों में बहते हुए आगे बढ़ती हैं। अनेक स्थानों से बहनेवाली ये नदियाँ विशाल सागर में विलीन होने तक आगे बढ़ती ही रही हैं। समुद्रों में विलीन होना नदियों का गम्य स्थान है।

प्रश्न :

- 1) नदियाँ कहाँ जन्म लेती हैं ? [   ]
A) पर्वतों में   B) हिमालय में   C) किले में   D) धरती में
- 2) भिन्न-भिन्न प्रांतों में क्या बहती हैं ? [   ]
A) तालाब   B) नदियाँ   C) सागर   D) झरने

- 3) नदियों का गम्य स्थान क्या है ? [ ]
 A) समुद्र B) नदी C) विशाल सागर D) आकाश
- 4) अनेक स्थानों से बहनेवाली नदियाँ कहाँ विलीन हो जाती हैं ? [ ]
 A) पर्वत में B) विशाल सागर में C) तालाब में D) नाले में
- 5) इस अनुच्छेद में किसका वर्णन हुआ है ? [ ]
 A) नदियों का B) पहाड़ों का C) फूलों का D) जानवरों का

16. नीचे दिए गए पद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए । 5 × 1 = 5

बच्चे वे ही अच्छे होते
 जो बड़े सबेरे उठते हैं।
 बच्चे वे ही अच्छे होते
 जो स्कूल समय पर जाते ॥
 अध्यापकों की बात मानते
 पढ़ने में मन खूब लगाते।
 बच्चे वे ही अच्छे होते
 जो शाम के समय रोज खेलते ॥

प्रश्न :

- 1) अच्छे बच्चे रोज कब उठते हैं ? [ ]
 A) रात को B) दोपहर को C) सबेरे D) शाम को
- 2) बच्चे स्कूल कब जाते हैं ? [ ]
 A) समय पर B) समय के बाद C) समय के पहले D) कभी-कभी
- 3) बच्चे किनकी बात मानते हैं ? [ ]
 A) मेहमानों की B) मित्रों की C) अध्यापकों की D) शत्रु की
- 4) बच्चे रोज कब खेलते हैं ? [ ]
 A) सुबह B) शाम C) दोपहर D) रात
- 5) इस पद्यांश का उचित शीर्षक यह हो सकता है - [ ]
 A) बुरे बच्चे B) नटखट बच्चे C) अच्छे बच्चे D) बच्चे-बच्चे

भाग - III

17. निम्न लिखित कवियों में किसी एक कवि के बारे में पाँच पंक्तियाँ लिखिए। $1 \times 5 = 5$

अ) कबीर दास

आ) मैथिलीशरण गुप्त

18. निम्न लिखित लेखक के बारे में पढ़कर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए। $5 \times 1 = 5$

1892 में राजस्थान के नवलगढ़ में जन्मे सीताराम सेकसरिया का अधिकांश जीवन कलकत्ता में बीता। महात्मा गांधी के आह्वान पर स्वतंत्रता आंदोलन में बढ़-चढ़ कर हिस्सेदारी की। गुरुदेव रवींद्रनाथ ठाकूर, महात्मा गांधी, नेताजी सुभाष चंद्र बोस के करीबी रहे। सत्याग्रह आंदोलन के दौरान जेल यात्रा भी की। कुछ साल तक आजाद हिंद फौज के मंत्री भी रहे। भारत सरकार ने उन्हें 1962 में पद्मश्री से सम्मानित किया है।

- 1) सीताराम सेकसरिया का जन्म ----- प्रांत में हुआ।
- 2) ----- के आह्वान पर स्वतंत्रता आंदोलन में भाग लिया।
- 3) सत्याग्रह आंदोलन के दौरान ----- यात्रा की।
- 4) सेकसरिया जी ----- आंदोलन के हिस्सेदारी बने।
- 5) भारत सरकार ने 1962 में ----- पुरस्कार से सेकसरिया को सम्मानित किया।

भाग - IV

IV. निम्न लिखित प्रश्नों में किन्हीं 6 प्रश्नों के उत्तर चार वाक्यों में लिखिए। $6 \times 4 = 24$

19. कस्तूरी कुंडलि बसै, ... दुनिया देखै नाँहि।।
20. उदार व्यक्ति की पहचान कैसे हो सकती है?
21. कर चले हम फिदा गीत में धरती को दुल्हन क्यों कहा गया है?
22. पुलिस कमिश्नर के नोटिस और कौंसिल के नोटिस में क्या अंतर था?
23. तताँरा की तलवार के बारे में लोगों का क्या मत था?
24. सवार के जाने के बाद कर्नल क्यों हक्का-बक्का रह गया?
25. हरिहर काका को महंत और अपने भाई एक ही श्रेणी के क्यों लगने लगे?
26. हेडमास्टर शर्मा जी ने पीटी साहब को क्यों मुअत्तल कर दिया?

भाग - V

V. निम्न लिखित निबंधात्मक प्रश्न का उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए।

27. किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 पंक्तियों में लिखिए। $1 \times 8 = 8$

अ) 'पर्वत प्रदेश में पावस' पाठ का सारांश अपने शब्दों में लिखिए।

आ) मीरा के पदों का सारांश अपने शब्दों में लिखिए।

28. किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 पंक्तियों में लिखिए ।

1 × 8 = 8

अ) बड़े भाई साहब कहानी का सारांश अपने शब्दों में लिखिए।

आ) जापानी लोग तनाव को दूर करने के लिए किन उपायों को अपनाते हैं- 'झेन की देन' पाठ के द्वारा स्पष्ट कीजिए।

भाग – VI

VI. निम्न लिखित प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए ।

29. किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए ।

1 × 8 = 8

अ) बहन की शादी में भाग लेने के लिए सात दिन की छुट्टी माँगते हुए प्रधानाध्यापक के नाम पर पत्र लिखिए ।

आ) हिंदी सीखने की आवश्यकता बताते हुए भाई के नाम पर पत्र लिखिए।

30. निम्न लिखित विषयों में से किसी एक पर 10 पंक्तियों में निबंध लिखिए । 1 × 10 = 10

अ) पर्यावरण और प्रदूषण

आ) पुस्तकालय

इ) अपना मन पसंद त्यौहार

ई) कंप्यूटर

*****

- सूचनाएँ:- 1. प्रश्न पत्र पढ़ने के लिए 15 मिनट समय निर्धारित है।
2. प्रश्नों का उत्तर उत्तर पुस्तिका में ही लिखिए।
3. प्रश्न पत्र में 6 भाग हैं।

भाग - I

I. निम्न लिखित प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए। 12 × 1 = 12

1. निंदक को अंगण में रखना चाहिए। रेखांकित शब्द का तत्सम रूप पहचानकर लिखिए।

आँगन	मृदंग	भुज
------	-------	-----

2. कृष्ण वृंदावन में गाय चराते हैं। वाक्य में क्रिया शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

वृंदावन	गाय	चराते
---------	-----	-------

3. अठारह सौ छियासी- हिंदी अक्षरों को पढ़कर संख्याओं को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

1887	1868	1886
------	------	------

4. गिरि ----- गौरव गाकर झरते हैं झरने। सही कारक चिह्न विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

के	का	की
----	----	----

5. तोप छोटे लड़कों की घुडसवारी बनी है। रेखांकित शब्द का समास विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

द्वंद्व समास	द्विगु समास	तत्पुरुष समास
--------------	-------------	---------------

6. हम हिमालय का सर झुकने नहीं देंगे। रेखांकित शब्द का संधि विच्छेद विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

हीम+आलय	हिम+आलय	हिमा+आलय
---------	---------	----------

7. तालीम एक महत्वपूर्ण कार्य है। रेखांकित शब्द का पर्याय शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

कक्षा	अध्यापक	शिक्षा
-------	---------	--------

8. कमिश्नर नोटिस के अनुसार कोई सभा नहीं होगी। रेखांकित शब्द का उपसर्ग विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

सार	अनु	र
-----	-----	---

9. तताँरा वामीरो के सौंदर्य से सम्मोहित था। रेखांकित शब्द का प्रत्यय विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

बहु	इत	चर्चित
-----	----	--------

10. औरतें सोने के गहने बनवा लेती हैं। इस वाक्य का लिंग परिवर्तित रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

आदमी सोने के गहने बनवा लेता है।	आदमी सोने के गहने बनवा लेते हैं।	आदमी सोने गहने बनवा लेता है।
---------------------------------	----------------------------------	------------------------------

11. जंगल की जिंदगी बहुत खतरनाक होती है। इस वाक्य का भविष्यत काल रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

जंगल की जिंदगी बहुत खतरनाक होगी।	जंगल की जिंदगी बहुत खतरनाक होती थी।	जंगल की जिंदगी बहुत खतरनाक हुई।
----------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------

12. वह उसका घर गया। इस वाक्य का शुद्ध रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

वह उनके घर गए।	वह अपना घर गया।	वह उसकी घर गया।
----------------	-----------------	-----------------

भाग - II

II. प्रश्न संख्या 13 से 16 तक दिए गए गद्यांश ,पद्यांश पढ़कर निर्देश के अनुसार उत्तर दीजिए।

13. निम्न लिखित गद्यांश पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए। 5 × 1 = 5

आज न तताँरा है न वामीरो किंतु उनकी यह प्रेम कथा घर-घर में सुनाई जाती है। निकोबारियों का मत है कि तताँरा की तलवार से कार निकोबार के जो टुकड़े हुए उसमें दूसरा लिटिल अंडमान है जो कार

निकोबार से आज 96 किलोमीटर दूर स्थित है। निकोबार इस घटना के बाद दूसरे गाँव में भी आपसी वैवाहिक संबंध करने लगे। ततारा वामीरो की त्यागमयी मृत्यु शायद इसी सुखद परिवर्तन के लिए थी।

प्रश्न :

- 1) निकोबारियों का क्या मत है ?
- 2) लिटिल अंडमान से निकोबार कितने किलोमीटर की दूरी पर है ?
- 3) ततारा और वामीरो की कौनसी कथा घर - घर में सुनाई जाती है ?
- 4) त्यागमयी मृत्यु किसकी थी ?
- 5) यह गद्यांश किस पाठ से दिया गया है ?

14. निम्न लिखित पद्यांश पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

5 × 1 = 5

अब तो बहरहाल

छोटे लड़कों की घुडसवारी से अगर यह फ़ारीग हो

तो उसके ऊपर बैठकर

चिड़ियाँ ही अकसर करती हैं गपशप

कभी-कभी शैतानी में वे इसके भीतर भी घुस जाती है

खासकर गौरैयाँ

वे बताती हैं कि दरअसल कितनी भी बड़ी हो तोप

एक दिन तो होना ही है उसका मुँह बंद।

प्रश्न :

- 1) छोटे लड़कों के लिए घुड सावरी क्या बनी है ?
- 2) चिड़िया अकसर क्या करती हैं ?
- 3) गौरैया क्या करती हैं ?
- 4) किसका मुँह बंद हुआ ?
- 5) इस पद्यांश के कवि कौन हैं ?

15. निम्न लिखित गद्यांश पढ़कर प्रश्नों का उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए। **5 × 1 = 5**

एक दिन एक चींटी खाने के लिए जा रही थी। वह अचानक पानी में गिर गई। एक कबूतर ने उसको देखा। एक पत्ते को तोड़कर उसके सामने डाला। चींटी पत्ते पर चढ़कर बाहर आ गई। दोनों मित्र बन गए।

प्रश्न :

- 1) चींटी क्यों जा रही थी? [ ]
A) खाने B) सोने C) मिलने D) तैरने
- 2) अचानक चींटी कहाँ गिर गई? [ ]
A) नदी में B) सागर में C) पानी में D) तालाब में
- 3) चींटी को किसने देखा? [ ]
A) कबूतर B) तोता C) मोर D) मैना
- 4) कबूतर ने चींटी के सामने क्या डाला? [ ]
A) पत्ता B) फूल C) पानी D) डाली
- 5) दोनों क्या बन गए? [ ]
A) शत्रु B) भाई C) बहन D) मित्र

16. नीचे दिए गए पद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए। $5 \times 1 = 5$

फूलों से नित हँसना सीखो।
भौरों से नित गाना।
सूरज की किरणों से सीखो
जगना और जगाना।
हवा की झोंकों से सीखो
हिलना और हिलाना।
पतझड़ के पेड़ों से सीखो
दुख में धीरज धरना।

प्रश्न :

- 1) फूलों से क्या सीखते हैं? [ ]
A) गाना B) हँसना C) रोना D) हिलाना
- 2) भौरों से क्या सीखते हैं? [ ]
A) गाना B) जगना C) हिलाना D) देखना
- 3) जगना और जगाना किससे सीखते हैं? [ ]
A) हवा से B) फूलों से C) धरती से D) सूरज से

- 4) हवा के झोंकों से क्या सीखते हैं? [ ]
 A) जगना B) गाना C) बजाना D) हिलना और हिलाना
- 5) पतझड़ के पेड़ों से हम क्या सीखते हैं? [ ]
 A) हिलाना B) रोना C) हँसना और हँसाना D) दुख में धीरज धरना

भाग - III

17. निम्न लिखित कवियों में किसी एक कवि के बारे में पाँच पंक्तियाँ लिखिए। $1 \times 5 = 5$

- अ) ज्ञानमार्गी शाखा के कवि कबीरदास आ) मैथिलीशरण गुप्त

18. निम्न लिखित लेखक के बारे में पढ़कर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए। $5 \times 1 = 5$

सीताराम सेकसरिया का जन्म 1892 को नवलगढ़ में हुआ। वे गुरुदेव रवींद्रनाथ ठाकुर, महात्मा गांधी, सुभाष चंद्र बोस के करीबी रहे। कुछ साल तक आजाद हिंद फौज के मंत्री भी रहे। भारत सरकार ने उन्हें 1962 में पद्मश्री सम्मान से सम्मानित किया। स्वाध्याय से ही वे पढ़ना लिखना सीखा।

- 1) सीताराम सेकसरिया का जन्म _____ प्रांत में हुआ।
- 2) रवींद्रनाथ ठाकुर, महात्मा गांधी, सुभाष चंद्र बोस के करीब में _____ रहे थे।
- 3) सेकसरिया _____ संस्था में मंत्री का काम किया।
- 4) भारत सरकार ने सेकसरिया को पद्मश्री पुरस्कार _____ साल में दिया।
- 5) सेकसरिया पढ़ना-लिखना _____ से सीखा।

भाग - IV

IV. निम्न लिखित प्रश्नों में किन्ही 6 प्रश्नों के उत्तर चार वाक्यों में लिखिए। $6 \times 4 = 24$

19. सुखिया सब ..... अरू रोवै ॥ (दोहे की पूर्ति कीजिए)
20. मनुष्य मात्र बंधु - से आप क्या समझते हैं? स्पष्ट कीजिए।
21. 'सर हिमालय का हमने न झुकने दिया', इस पंक्ति में हिमालय किस बात का प्रतीक है?
22. 26 जनवरी 1931 के दिन को अमर बनाने के लिए क्या-क्या तैयारियाँ की गईं?
23. तताँरा वामीरो की त्यागमयी मृत्यु से निकोबार में क्या परिवर्तन आया?
24. वज़ीर अली के अफ़साने सुनकर कर्नल को राँबिनहुड की याद क्यों आ जाती थी?
25. हरिहर काका को महंत और अपने भाई एक ही श्रेणी के क्यों लगने लगे?
26. कोई भी भाषा आपसी व्यवहार में बाधा नहीं बनती- पाठ के किस अंश से यह सिद्ध होता है?

भाग – V

V. निम्न लिखित निबंधात्मक प्रश्न का उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए ।

27. किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 पंक्तियों में लिखिए ।

1 × 8 = 8

अ) मीराबाई श्री कृष्ण के रूप सौंदर्य का वर्णन कैसे किया? 'मीरा के पद' पाठ के द्वारा सिद्ध कीजिए?

आ) 'पर्वत प्रदेश में पावस' पाठ में पावस में पर्वत प्रांत का सौंदर्य कवि ने किस प्रकार वर्णन किया?

28. किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 पंक्तियों में लिखिए।

1 × 8 = 8

अ) बड़े भाई साहब के अनुसार जीवन की समझ कैसे आती है? कहानी के आधार पर विस्तार कीजिए।

आ) 'झेन की देन' पाठ का सारांश अपने शब्दों में लिखिए ।

भाग – VI

VI. निम्न लिखित प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए ।

29. किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए।

1 × 8 = 8

अ) अपनी बड़ी बहन की शादी में जाने के लिए तीन दिन की छुट्टी माँगते हुए अपने प्रधानाध्यापक के नाम पर पत्र लिखिए।

आ) आवश्यक पुस्तके माँगते हुए पुस्तक विक्रेता के नाम पर पत्र लिखिए।

30. निम्न लिखित विषयों में से किसी एक पर 10 पंक्तियों में निबंध लिखिए । 1 × 10 = 10

अ) वृक्ष हमारे साथी

आ) विद्यार्थी - अनुशासन

इ) दीपावली

ई) विज्ञान से लाभ

*****

दसवीं कक्षा वार्षिक नमूना प्रश्न पत्र - 3 - 2024-25

द्वितीय भाषा हिंदी

कक्षा : X

समय : 03:15 मिनट

अंक : 100

- सूचनाएँ:-
1. प्रश्न पत्र पढ़ने के लिए 15 मिनट का समय निर्धारित है।
  2. प्रश्नों का उत्तर उत्तर पुस्तिका में ही लिखिए।
  3. प्रश्न पत्र में 6 भाग हैं।

भाग - I

I. निम्न लिखित प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए। 12 × 1 = 12

1. पेड़ की छाया शीतल होती है। रेखांकित शब्द का तत्सम रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

शीतल	निकट	पेड़
------	------	------

2. मीराबाई कृष्ण के दर्शन के लिए मथुरा आयी। वाक्य में क्रिया शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

मीराबाई	कृष्ण	आयी
---------	-------	-----

3. अठारह सौ सत्तावन - हिंदी अक्षरों को पढ़कर संख्याओं को विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

1867	1857	1952
------	------	------

4. पेड़ धरा _____ धँस गए। सही कारक चिह्न विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

के	का	में
----	----	-----

5. चिड़ियाँ शैतानी में कभी-कभी तोप के अंदर घुस जाती हैं। रेखांकित शब्द का समास विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

द्विगुसमास	अव्ययीभाव समास	तत्पुरुष समास
------------	----------------	---------------

6. हर विद्यालय में झंडा फहराया गया। रेखांकित शब्द का संधि विच्छेद विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

विद्य+ आलय	विद्या+अली	विद्या +आलय
------------	------------	-------------

7. हमें बहुत मेहनत करनी चाहिए। रेखांकित शब्द का पर्याय शब्द विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

श्रम	नष्ट	काम
------	------	-----

8. पुलिस भी अपनी पूरी ताकत से शहर में प्रदर्शन कर रही थी। रेखांकित शब्द का उपसर्ग विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

न	प्र	दर्शन
---	-----	-------

9. त्यौहार के समय तताँरा को विशेष रूप से आमंत्रित किया जाता। रेखांकित शब्द का प्रत्यय विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

आ	मंत्रि	इत
---	--------	----

10. औरतों को प्रवेश नहीं दिया जाता। लिंग परिवर्तित रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

आदमियों को प्रवेश नहीं दिया जाता।	लड़कों को प्रवेश नहीं दिया जाता।	युवकों को प्रवेश नहीं दिया जाता।
-----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------

11. वजीर आजमगढ़ की तरफ भाग गया। इस वाक्य का वर्तमान रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

वजीर आजमगढ़ की तरफ भागेगा।	वजीर आजमगढ़ की तरफ भाग गया।	वजीर आजमगढ़ की तरफ भागता है।
----------------------------	-----------------------------	------------------------------

12. मैं ने पुस्तक पढ़ा। शुद्ध रूप विकल्पों में से पहचानकर लिखिए।

मैं ने पुस्तक पढ़े।	मैं पुस्तक पढ़ा।	मैं ने पुस्तक पढ़ी।
---------------------	------------------	---------------------

भाग - II

II. प्रश्न संख्या 13 से 16 तक दिए गए गद्यांश, पद्यांश पढ़कर निर्देश के अनुसार उत्तर दीजिए।

13. निम्न लिखित गद्यांश पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए। 5 × 1 = 5

वर्ष में एक बार सभी गाँव के लोग हिस्सा लेते हैं। बाद में नृत्य-संगीत और भोजन का भी आयोजन होता है। शाम से सभी लोग पास में एकत्रित होने लगे। धीरे-धीरे विभिन्न कार्यक्रम शुरू हुए। तताँरा का मन इन कार्यक्रमों में तनिक न था।

प्रश्न :

- 1) वर्ष में कितने बार गाँव के लोग हिस्सा लेते हैं ?
- 2) नृत्य संगीत के साथ किसका आयोजन होता है ?
- 3) सभी लोग कहाँ एकत्रित होने लगे ?
- 4) ततारा का मन किसमें न था ?
- 5) यह गद्यांश किस पाठ से दिया गया है ?

14. निम्न लिखित पद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

5 × 1 = 5

सुबह - शाम कंपनी बाग में आते हैं बहुत से सैलानी
उन्हें बताती है यह तोप
कि मैं बड़ी जबर
उड़ा दिए थे मैंने
अच्छे - अच्छे सूरमाओं के धज्जे
अपने जमाने में ।

प्रश्न:

- 1) सुबह - शाम कंपनी बाग में कौन आते हैं ?
- 2) तोप क्या बताती है ?
- 3) बड़ी जबर कौन है ?
- 4) अच्छे-अच्छे सूरमाओं के धज्जे किसने उड़ाया ?
- 5) इस पद्यांश के कवि कौन हैं ?

15. निम्न लिखित गद्यांश पढ़कर प्रश्नों का उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए । **5 × 1 = 5**

नरकासुर एक राक्षस था। वह लोगों को सता रहा था। श्रीकृष्ण ने सत्यभामा के साथ उसका वध किया। लोग तब से दिवाली मनाने लगे। दिवाली का अर्थ है दीपों की आवली। यह अश्विन अमावस्या को मनाया जाता है।

प्रश्न:

1) राक्षस का नाम क्या था ?

[   ]

- A) नरकासुर   B) श्रीकृष्ण   C) श्री राम   D) सत्यभामा

- 2) लोगों को कौन सता रहा था? [ ]
 A) श्रीकृष्ण B) नरकासुर C) श्री राम D) सत्यभामा
- 3) श्री कृष्ण ने किसके साथ नरकासुर का वध किया? [ ]
 A) श्रीकृष्ण B) नरकासुर C) श्री राम D) सत्यभामा
- 4) नरकासुर के वध के बाद लोग कौनसा त्यौहार मनाने लगे? [ ]
 A) दिवाली B) दशहरा C) उगादि D) क्रिसमस
- 5) दिवाली का अर्थ क्या है? [ ]
 A) फूलों की आवली B) कागज की आवली C) दीपों की आवली D) पत्तों की आवली

16. नीचे दिए गए पद्यांश पढ़कर प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए। 5 × 1 = 5

स्वस्थ तन में स्वस्थ मस्तिष्क और मन।
 पीढ़ियों का नाता चुटकी में तोड़ा करोना।
 बढ़िया बात नहीं वह है हमेशा से बेईमान।
 ना मीडिया को अपना एजेंडा बताया।
 ना सरकार को अपना पता बताया।
 ना धर्म ना जात - पांथ ना भगवान का चरण छूया।
 बस चले आया।

प्रश्न:

- 1) स्वस्थ तन में किसका निवास होता है? [ ]
 A) भगवान का B) भक्त का C) स्वस्थ मस्तिष्क का D) शरीर का
- 2) पीढ़ियों का नाता चुटकी में किसने तोड़ा? [ ]
 A) डेंग्यू B) पेट दर्द C) फ्लू D) करोना
- 3) करोना कैसी है? [ ]
 A) सुंदर B) खूबसूरत C) बेईमान D) बुद्धिमान
- 4) करोना किसको अपना एजेंडा नहीं बताया? [ ]
 A) मित्र को B) चीन को C) दुनिया को D) मीडिया को
- 5) धर्म, जात - पांथ के बिना क्या आ गया? [ ]
 A) मलेरिया B) बुखार C) कैंसर D) करोना

भाग - III

17. निम्न लिखित कवियों में किसी एक कवि के बारे में पाँच पंक्तियाँ लिखिए। $1 \times 5 = 5$

अ) कवि कबीरदास आ) राष्ट्रकवि मैथिलीशरण गुप्त

18. निम्न लिखित लेखक के बारे में पढ़कर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए। $5 \times 1 = 5$

महात्मा गांधी के आह्वान पर सीताराम सेकसरिया स्वतंत्रता आंदोलन में बढ़ चढ़कर हिस्सेदारी की। वह नेताजी सुभाष चंद्र बोस के करीबी रहे। सत्याग्रह आंदोलन के दौरान जेल यात्रा भी की। सीताराम सेकसरिया को विद्यालय शिक्षा पाने का अवसर नहीं मिला। स्वाध्याय से ही पढ़ना-लिखना सीखा।

- 1) महात्मा गांधी के आह्वान पर----- ने स्वतंत्रता आंदोलन में बढ़ चढ़कर हिस्सेदारी की।
- 2) सेकसरिया-----के करीबी रहे।
- 3) -----आंदोलन के दौरान सेकसरिया जी जेल यात्रा भी की।
- 4) सीताराम सेकसरिया को ----- शिक्षा पाने का अवसर नहीं मिला।
- 5) सीताराम सेकसरिया -----से ही पढ़ना-लिखना सीखा।

भाग - IV

IV. निम्न लिखित प्रश्नों में किन्हीं 6 प्रश्नों के उत्तर चार वाक्यों में लिखिए। $6 \times 4 = 24$

19. जब मैं था तब -----देख्या माँहि। (दोहे की पूर्ति कीजिए)
20. मैथिलीशरण गुप्त ने कैसी मृत्यु को सुमृत्यु कहा है?
21. कवि कैफ़ी आज़मी ने 'साथियो' संबोधन का प्रयोग किसके लिए किया?
22. धर्मशाला के मोड़ पर आकर जुलूस क्यों टूट गया ?
23. ततार्रा वामीरो की त्यागमयी मृत्यु से निकोबार में क्या परिवर्तन आया?
24. सआदत अली कौन था? उसने वज़ीर अली की पैदाइश को अपनी मौत क्यों समझा?
25. अनपढ़ होते हुए भी हरिहर काका दुनिया की बेहतर समझ रखते हैं। कहानी के आधार पर स्पष्ट कीजिए।
26. स्काउट परेड करते समय लेखक अपने को महत्वपूर्ण आदमी फौजी जवान क्यों समझने लगता था?

भाग- V

V. निम्न लिखित निबंधात्मक प्रश्न का उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए।

27. किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 पंक्तियों में लिखिए। $1 \times 8 = 8$

अ) वर्षा - ऋतु में प्रकृति का रूप किस प्रकार परिवर्तित होता है? 'पर्वत प्रदेश में पावस' कविता के आधार पर स्पष्ट कीजिए।

आ) श्रीकृष्ण के रूप सौंदर्य का वर्णन 'मीरा के पद' पाठ के आधार पर स्पष्ट कीजिए।।

28. किसी एक प्रश्न का उत्तर 8 पंक्तियों में लिखिए ।

1 × 8 = 8

अ) 'बड़े भाई साहब' पाठ के आधार पर यह सिद्ध कीजिए कि बाल सहज भावनाएँ हर बच्चे में एक ही जैसे होते हैं।

आ) 'पतझर में टूटी पत्तियाँ' पाठ के आधार पर 'झेन की देन' के बारे में लिखिए।

भाग – VI

VI. निम्न लिखित प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए ।

29. किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए ।

1 × 8 = 8

अ) किसी यात्रा का वर्णन करते हुए अपने मित्र के नाम पर पत्र लिखिए ।

आ) अपनी बीमार दादी को देखने के लिए चार दिन की छुट्टी माँगते हुए वर्ग अध्यापक के नाम पर पत्र लिखिए।

30. निम्न लिखित विषयों में से किसी एक पर 10 पंक्तियों में निबंध लिखिए । 1 × 10 = 10

अ) स्वच्छता और हरियाली

आ) आदर्श विद्यार्थी

इ) अपने मनपसंद त्यौहार

ई) कंप्यूटर

*****

ACTION PLAN

SL.NO	DATE/DAY	SESSION DESCRIPTION
1	1-Dec-24 / SUNDAY	UNIT 5 - COMPREHENSION AND VOCABULARY
2	2-Dec-24/MONDAY	UNIT 4 COMPREHENSION AND VOCABULARY
3	3-Dec-24 / TUESDAY	***
4	4-Dec-24 / WEDNESDAY	Q 33 PHRASAL VERBS AND IDIOMS Q 34 MATCHING
5	5-Dec-24/THURSDAY	Q 16, 37 B INFORMATION TRANSFER
6	6-Dec-24/FRIDAY	Q 36 A LETTER Q35A - DIARY Q 35B CONVERSATION
7	7-Dec-24/SATURDAY	REVISION TEST
8	8-Dec-24 / SUNDAY	***
9	9-Dec-24 / MONDAY	UNIT 3 COMPREHENSION AND VOCABULARY
10	10-Dec-24 / TUESDAY	***
11	11-Dec-24 / WEDNESDAY	***
12	12-Dec-24/THURSDAY	REVISION 1-5 UNITS
13	13-Dec-24 / FRIDAY	REVISION FOR S.A.1
14	14-Dec-24 / SATURDAY	***
15	15-Dec-24 / SUNDAY	***
16	16-Dec-24 / MONDAY	***
17	17-Dec-24 . TUESDAY	***
18	18-Dec-24 WEDNESDAY	***
19	19-Dec-24 /THURSDAY	Q 18 RELATIVE CLAUSES , Q 23 ARTICLES, Q 30 PREFIX -SUFFIX
20	20-Dec-24/ FRIDAY	Q 21 PREPOSITIONS , Q19- VOICE
21	21-Dec-24/ SATURDAY	REVISION TEST

23	23-Dec-24 / MONDAY	Q 6-10 FROM POEMS 7 AND 8
24	24-Dec-24 / TUESDAY	***
25	25-Dec-24 / WEDNESDAY	***
26	26-Dec-24 / THURSDAY	Q 22 EDITING, Q 32 DICTIONARY SKILLS
27	27-Dec-24 / FRIDAY	Q 11-15, 37 A WH- QUESTIONS FROM SR 5 AND 6
28	28-Dec-24 / SATURDAY	REVISION TEST
29	29-Dec-24 / SUNDAY	Q 6-10 FROM POEMS 5 AND 6 Q 17 JUMBLED SENTENCES Q 26 ADVICE
30	30-Dec-24 / MONDAY	Q 24 USED TO / WOULD Q 25 NOUN MODIFIER
31	31-Dec-24 / TUESDAY	***
32	1-Jan-25 / WEDNESDAY	***
33	2-Jan-25 / THURSDAY	Q 20 REPORTED SPEECH
34	3-Jan-25 / FRIDAY	Q 27 SYNONYMS, Q 28 ANTONYMS Q 29 RIGHTFORMS
35	4-Jan-25 / SATURDAY	REVISION TEST
36	5-Jan-25 / SUNDAY	***
37	6-Jan-25 / MONDAY	Q 1-5 FROM UNIT 8
38	7-Jan-25 / TUESDAY	***
39	8-Jan-25 / WEDNESDAY	Q 11-15, 37 A WH- QUESTIONS FROM SR 7 AND 8
40	9-Jan-25 / THURSDAY	Q 6-10 FROM POEMS 3 AND 4
41	10-Jan-25 / FRIDAY	Q 31 WRONGLY SPELT WORDS Q 34 MATCHING
42	11-Jan-25 / SATURDAY	Q 36 B SCRIPT FOR SPEECH Q 31 WRONGLY SPELT WORDS
43	12-Jan-25 / SUNDAY	Q 16, 37 B, INFORMATION TRANSFER
44	13-Jan-25 / MONDAY	***
45	14-Jan-25 / TUESDAY	***
46	15-Jan-25 / WEDNESDAY	***
47	16-Jan-25 / THURSDAY	Q 1-5, FROM UNIT 6 TB

48	17-Jan-25 / FRIDAY	Q 11-15, UNIT 5 SR
49	18-Jan-25 / SATURDAY	Q 6-10 FROM POEMS 6 AND 7
50	19-Jan-25 / SUNDAY	Q 1-5 UNIT 7 TB
51	20-Jan-25 / MONDAY	Q 11-15 UNIT 6 SR
52	21-Jan-25 / TUESDAY	***
53	22-Jan-25 / WEDNESDAY	Q 35 A CONVERSATION
54	23-Jan-25 / THURSDAY	Q 35 B DESCRIPTION
55	24-Jan-25 / FRIDAY	Q 27 SYNONYMS, 28 ANTONYMS Q 29 RIGHTFORMS FROM UNIT 6 AND 7 TB Q 33 PHRASAL VERBS
56	25-Jan-25 / SATURDAY	REVISION TEST
57	26-Jan-25 / SUNDAY	***
58	27-Jan-25 / MONDAY	Q 24 USED TO/ WOULD , Q 25 NOUN MODIFIERS FROM UNIT 6 TB
59	28-Jan-25 / TUESDAY	***
60	29-Jan-25 / WEDNESDAY	***
61	30-Jan-25 / THURSDAY	***
62	31-Jan-25 / FRIDAY	Q 27 SYNONYMS, Q 28 ANTONYMS, Q 29 RIGHTFORMS FROM UNIT 9 TB
63	1-Feb-25 / SATURDAY	REVISION TEST
64	2-Feb-25 / SUNDAY	***
65	3-Feb-25 / MONDAY	Q 1-5 FROM UNIT 9 TB
66	4-Feb-25 / TUESDAY	***
67	5-Feb-25 / WEDNESDAY	Q 18 RELATIVE CLAUSES, Q 21 PREPOSITIONS Q 26 ADVICE
68	6-Feb-25 / THURSDAY	Q 28 ANTONYMS Q 30 PREFIX SUFFIX
69	7-Feb-25 / FRIDAY	Q 27 SYNONYMS Q29 RIGHT FORMS
70	8-Feb-25 / SATURDAY	REVISION TEST
71	9-Feb-25 / SUNDAY	Q 36 A LETTER - FORMAL AND INFORMAL Q 35B DIARY ENTRY Q 37 B INFORMATION TRANSFER
72	10-Feb-25 / MONDAY	Q 23 ARTICLES, Q 24 USED TO / WOULD Q 25 NOUN MODIFIERS
73	11-Feb-25 / TUESDAY	***

74	12-Feb-25 / WEDNESDAY	***
75	13-Feb-25 / THURSDAY	***
76	14-Feb-25 / FRIDAY	Q17 JUMBLED SENTENCES Q 32 DICTIONARY SKILLS
77	15-Feb-25 / SATURDAY	REVISION TEST
78	16-Feb-25 / SUNDAY	***
79	17-Feb-25 / MONDAY	***
80	18-Feb-25 / TUESDAY	***
81	19-Feb-25 / WEDNESDAY	***
82	20-Feb-25 / THURSDAY	***
83	21-Feb-25 / FRIDAY	Q 22 EDITING
84	22-Feb-25 / SATURDAY	REVISION TEST
85	23-Feb-25 / SUNDAY	***
86	24-Feb-25 / MONDAY	Q 19 VOICE, Q 34 MATCHING
87	25-Feb-25 / TUESDAY	***
88	26-Feb-25 WEDNESDAY	***
89	27-Feb-25 / THURSDAY	Q 33 IDIOMS AND PHRASAL VERBS
90	28-Feb-25 / FRIDAY	Q 6-10 ALL POEMS REVISION
91	1-Mar-25 / SATURDAY	REVISION TEST
92	2-Mar-25 / SUNDAY	Q 1-5 ALL PROSE
93	3-Mar-25 / MONDAY	***
94	4-Mar-25 / TUESDAY	***
95	5-Mar-25 / WEDNESDAY	***
96	6-Mar-25 / THURSDAY	***
97	7-Mar-25 / FRIDAY	***
98	8-Mar-25 / SATURDAY	REVISION FOR GRAND TEST
99	9-Mar-25 / SUNDAY	***
100	10-Mar-25 / MONDAY	GRAND TEST ANALYSIS

SSC EXAMINATION MODEL QUESTIONS
--

SECTION-A: READING COMPREHENSION

1. (Questions 1-5): Read the following passage carefully.

The woman who was preparing supper, replied, "Yes, God willing". The older boys were working in the field, while the smaller ones were playing near the house until the woman called to them all, "Come for dinner". It was during the meal that, just as Lencho had predicted, big drops of rain began to fall. In the north-east huge mountains of clouds could be seen approaching. The air was fresh and sweet. The man went out for no other reason than to have the pleasure of feeling the rain on his body, and when he returned he exclaimed, "These aren't raindrops falling from the sky, they are new coins. The big drops are ten-cent pieces and the little ones are fives."

(A Letter to God)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Who is the woman mentioned in the passage?
2. How did Lencho feel initially?
3. What are the big drops compared to?

A) ten cents	B) five cents	C) ten dollars
--------------	---------------	----------------
4. What figure of speech is used in the passage?

A) metaphor	B) simile	C) personification
-------------	-----------	--------------------
5. Lencho went out in the rain to .....

A) experience the weather	B) welcome rain	C) feel the rain on his body
---------------------------	-----------------	------------------------------

2. (Questions 1-5): Read the following passage carefully.

So, in order not to shake the writer's faith in God, the postmaster came up with an idea: answer the letter. But when he opened it, it was evident that to answer it he needed something more than goodwill, ink and paper. But he stuck to his resolution: he asked for money from his employees, he himself gave part of his salary, and several friends of his were obliged to give something 'for an act of charity'. It was impossible for him to gather together the hundred pesos, so he was able to send the farmer only a little more than half. He put the money in an envelope addressed to Lencho and with it a letter containing only a single word as a signature: God.

(A Letter to God)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Why did the postmaster decide to help Lencho?
2. What did the postmaster need to help Lencho?
3. Who read Lencho's letter?

A) postman	B) postmaster	C) Lencho's wife
------------	---------------	------------------
4. To whom did Lencho write a letter?

A) friend	B) God	C) postmaster
-----------	--------	---------------

3. (Questions 1-5): Read the following passage carefully.

TENTH May dawned bright and clear. For the past few days I had been pleasantly besieged by dignitaries and world leaders who were coming to pay their respects before the inauguration. The inauguration would be the largest gathering ever of international leaders on South African soil. The ceremonies took place in the lovely sandstone amphitheatre formed by the Union Buildings in Pretoria. For decades this had been the seat of white supremacy, and now it was the site of a rainbow gathering of different colours and nations for the installation of South Africa's first democratic, non-racial government. On that lovely autumn day I was accompanied by my daughter Zenani. On the podium, Mr de Klerk was first sworn in as second deputy president. Then Thabo Mbeki was sworn in as first deputy president. When it was my turn, I pledged to obey and uphold the Constitution and to devote myself to the well being of the Republic and its people.

(Nelson Mandela Long Walk to Freedom)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. What is the meaning of rainbow gathering?
2. Where was the inauguration taking place?
3. Who is the speaker of the passage?
A) Nelson Mandela   B) Zenani   C) Mr. de Klerk
4. The speaker is besieged by.....
A) crowd   B) world leaders   C) family and friends
5. What did the speaker promise?
A) to sustain the constitution
B) to devote his life to the people
C) both A and B

4. (Questions 1-5): Read the following passage carefully.

In life, every man has twin obligations — obligations to his family, to his parents, to his wife and children; and he has an obligation to his people, his community, his country. In a civil and humane society, each man is able to fulfil those obligations according to his own inclinations and abilities. But in a country like South Africa, it was almost impossible for a man of my birth and colour to fulfil both of those obligations. In South Africa, a man of colour who attempted to live as a human being was punished and isolated. In South Africa, a man who tried to fulfil his duty to his people was inevitably ripped from his family and his home and was forced to live a life apart, a twilight existence of secrecy and rebellion. I did not in the beginning choose to place my people above my family, but in attempting to serve my people, I found that I was prevented from fulfilling my obligations as a son, a brother, a father and a husband.

(Nelson Mandela Long Walk to Freedom)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. According to the speaker what are the two obligations of a person in his life?

2. What did the speaker say about the life of a man of colour?
3. In the beginning the speaker gave importance to.....
A) family   B) people   C) career
4. What would happen if a man of colour wanted to live as a human being?
A) punished   B) become alone   C) A and B
5. The speaker was unable to fulfil his responsibility towards.....
A) family   B) community   C) education

5. (Questions 1-5): Read the following passage carefully.

The young seagull was alone on his ledge. His two brothers and his sister had already flown away the day before. He had been afraid to fly with them. Somehow when he had taken a little run forward to the brink of the ledge and attempted to flap his wings he became afraid. The great expanse of sea stretched down beneath, and it was a long way down - miles down. He felt certain that his wings would never support him; so he bent his head and ran away back to the little hole under the ledge where he slept at night. Even when each of his brothers and his little sister, whose wings were far shorter than his own, ran to the brink, flapped their wings, and flew away, he failed to muster up courage to take that plunge which appeared to him so desperate. His father and mother had come around calling to him shrilly, upbraiding him, threatening to let him starve on his ledge unless he flew away. But for the life of him he could not move.

(His First Flight)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Why was the young seagull alone on his ledge?
2. What made the young seagull afraid?
3. If the seagull didn't fly, the seagull has .....
A) to starve on his ledge
B) to sleep on his ledge
C) to stay on his ledge
4. The younger seagulls had already flown away before as they .....
A) had learnt how to fly on their own
B) did not want to stay on the ledge any more
C) did not know anything about the great sea
5. The seagull failed to muster up the courage to take the plunge because.....
A) it was an unsuccessful attempt
B) it seemed impossible to him
C) it caused a sense of fear in him

6. (Questions 1-5): Read the following passage carefully.

The young seagull was alone on his ledge. His two brothers and his sister had already flown away the day before. He had been afraid to fly with them. Somehow when he had taken a little run forward to the

brink of the ledge and attempted to flap his wings he became afraid. The great expanse of sea stretched down beneath, and it was a long way down - miles down. He felt certain that his wings would never support him; so he bent his head and ran away back to the little hole under the ledge where he slept at night. Even when each of his brothers and his little sister, whose wings were far shorter than his own, ran to the brink, flapped their wings, and flew away, he failed to muster up courage to take that plunge which appeared to him so desperate. His father and mother had come around calling to him shrilly, upbraiding him, threatening to let him starve on his ledge unless he flew away. But for the life of him he could not move.

(His First Flight)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Why did the seagull feel that his wings would never support him?
2. What did the seagull do after he was afraid to fly?
3. What happened when the seagull attempted to flap his wings?
  - A) He flew successfully.
  - B) He became afraid and retreated.
  - C) He called out for help.
4. How did the seagull feel about the distance from the ledge to the sea?
  - A) He felt it was manageable.
  - B) He felt it was exciting.
  - C) It was too long and frightening.
5. Why did the seagull run back to the hole under the ledge?
  - A) He wanted to hide from his family.
  - B) He was too tired and felt sleepy.
  - C) He was afraid of the sea below.

7. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

His mother had picked up a piece of the fish and was flying across to him with it. He leaned out eagerly, tapping the rock with his feet, trying to get nearer to her as she flew across. But when she was just opposite to him, she halted, her wings motionless, the piece of fish in her beak almost within reach of his beak. He waited a moment in surprise, wondering why she did not come nearer, and then, maddened by hunger, he dived at the fish. With a loud scream he fell outwards and downwards into space. Then a monstrous terror seized him and his heart stood still. He could hear nothing. But it only lasted a minute. The next moment he felt his wings spread outwards. The wind rushed against his breast feathers, then under his stomach, and against his wings. He could feel the tips of his wings cutting through the air. He was not falling headlong now. He was soaring gradually downwards and upwards.

(His First Flight)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. What did the seagull's mother do with a piece of fish?
2. Why was the seagull maddened?

3. What did the hungry seagull do?
  - A) He dived at the fish.
  - B) He looked at the fish.
  - C) He waited for his mother.
4. How did he feel when he fell into the space?
  - A) He felt worried.
  - B) He felt happy.
  - C) He was terrified.
5. How could the young seagull feel the air?
  - A) He felt a bit dizzy.
  - B) He sensed the air.
  - C) He feels happy.

8. (Questions 1-5): Read the following passage carefully

The moon was coming up in the east, behind me, and stars were shining in the clear sky above me. There wasn't a cloud in the sky. I was happy to be alone high up in the sleeping countryside. I was flying my old Dakota aeroplane over France back to England. I was dreaming of my holiday and looking forward to being with my family. I looked at my watch: one thirty in the morning. 'I should call Paris Control soon', I thought. As I looked down past the nose of the aeroplane, I saw the lights of a big city in front of me. I switched on the radio and said, "Paris Control, Dakota DS 088 here. Can you hear me? I'm on my way to England. Over."

(The Black Aeroplane)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. What was the narrator doing at one thirty in the morning?
2. What did the narrator observe past the nose of the aeroplane?
3. What did the narrator do when he saw the lights of a big city?
  - A) He landed aeroplane immediately.
  - B) He called Paris Control on the Radio.
  - C) He changed his path of flight.
4. What did the narrator plan to do soon?
  - A) He wanted to land in Paris.
  - B) He called the Paris Control.
  - C) He changed the direction.
5. What was the narrator's concern as he approached the city?
  - A) The weather conditions were not favourable.
  - B) The time of day did not allow landing.
  - C) He wanted to communicate with Paris Control

9. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully

After half an hour the strange black aeroplane was still there in front of me in the clouds. Now, there was only enough fuel in the Dakota's last tank to fly for five or ten minutes more. I was starting to feel frightened again. But then he started to go down and I followed through the storm. Suddenly I came out of the clouds and saw two long straight lines of lights in front of me. It was a runway! An airport! I was safe! I turned to look for my friend in the black aeroplane, but the sky was empty. There was nothing there. The black aeroplane was gone. I could not see it anywhere. I landed and was not sorry to talk away from the old Dakota near the control tower. I went and asked a woman in the control centre where I was and who the other pilot was. I wanted to say 'Thank you'. She looked at me very strangely, and then laughed.

(The Black Aeroplane)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Why did the narrator go to the control centre after landing?
2. The woman in the control centre looks at the narrator strangely. Why?
3. How long did the narrator travel with the help of the black aeroplane?
  - A) less than half an hour
  - B) more than an hour
  - C) more than two hours
4. How much fuel was there in the Dakota's last tank?
  - A) Enough to reach England.
  - B) Enough to fly five or six minutes more.
  - C) The last tank was full of fuel.
5. What did the narrator see suddenly?
  - A) his friend in the Black aeroplane
  - B) two long straight lines in front of him
  - C) dark clouds surrounding the flight

10. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully

'Paper has more patience than people'. I thought of this saying on one of those days when I was feeling a little depressed and was sitting at home with my chin in my hands, bored and listless, wondering whether to stay in or go out. I finally stayed where I was, brooding; Yes, paper does have more patience, and since I'm not planning to let anyone else read this stiff-backed notebook grandly referred to as a 'diary' unless I should ever find a real friend, it probably won't make a bit of difference. Now, I'm back to the point that prompted me to keep a diary in the first place: I don't have a friend.

(From the Diary of Anne Frank)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Why does Anne get a little depressed?

2. Anne says: 'Paper has more patience than people'. What does she mean?
3. Why did Anne give more importance to the diary?
  - A) She didn't have a true friend.
  - B) She has more patience than others.
  - C) She was very much depressed.
4. Anne would allow one to read her diary when.....
  - A) she would have a real friend.
  - B) she would have a real well-wisher.
  - C) she would have a caring, loving aunt.
5. What does 'stiff-backed' in this context mean?
  - A) having a problem with the back
  - B) having hard-bound
  - C) having external support

11. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully

Let me put it more clearly since no one will believe that a thirteen-year-old girl is completely alone in the world. And I'm not. I have loving parents a sixteen-year-old sister, and there are about thirty people I can call friends. I have a family, loving aunts and a good home. No, on the surface seem to have everything, except my one true friend. All I think about when I'm with friends is having a good time. I can't bring myself to talk about anything but ordinary everyday things. We don't seem to be able to get any closer, and that's the problem. Maybe it's my fault that we don't confide in each other. In any case, that's just how things are. This is why I've started the diary. To enhance the image of this long-awaited friend in my imagination, I don't want to jot down the facts in this diary the way most people would do, but I want the diary to be my friend, and I'm going to call this friend, and I'm going to call this friend 'Kitty'.

(From the Diary of Anne Frank)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Why doesn't Anne feel that she is alone?
2. Why did Anne think she could confide more in her diary than in people?
3. Anne actually doesn't have.....
  - A) a real well-wisher
  - B) a real friend
  - C) good classmates
4. Anne calls her diary a long-awaited friend because.....
  - A) She had had no close friend to confide in.
  - B) She didn't try to have a friend.
  - C) She didn't desire to have a friend.

5. Anne names her diary Kitty because.....
- A) She likes the diary and the name
  - B) she desires to confide in it as a true friend
  - C) she doesn't want to confide in it as a true friend

12. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

Our entire class is quaking in its boots. The reason, of course, is the forthcoming meeting in which the teachers decide who'll move up to the next form and who'll be kept back. Half the class is making bets. G.N. and I laugh ourselves silly at the two boys behind us, C.N. and Jacques, who have staked their entire holiday savings on their bet. From morning to night, it's "You're going to pass", "No, I'm not", "Yes, you are", "No, I'm not". Even G's pleading glances and my angry outbursts can't calm them down. If you ask me, there are so many dummies that about a quarter of the class should be kept back, but teachers are the most unpredictable creatures on earth. I'm not so worried about my girlfriends and myself. We'll make it. The only subject I'm not sure about is maths. Anyway, all we can do is wait. Until then, we keep telling each other not to lose heart.

(From the Diary of Anne Frank)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Who are the two boys?
2. What did the two boys do?
3. Why was the entire class quaking?
  - A) The teachers were in a meeting.
  - B) The headmaster scolded the teachers.
  - C) The future of the students was to be decided.
4. What passed among the students the whole day?
  - A) 'You are going to pass', 'No I'm not..
  - B) 'You first'... 'No... no... you first'...
  - C) Remarks of criticising the teachers
- 5) Anne looks at her teachers as.....
  - A) most unpredictable creatures on the earth
  - B) most respectable creatures on the earth
  - C) most obedient creatures on the earth

13. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

I finished my poem, and it was beautiful! It was about a mother duck and a father swan with three baby ducklings who were bitten to death by the father because they quacked too much. Luckily, Mr Keesing took the joke the right way. He read the poem to the class, adding his own comments, and to several other classes as well. Since then I've been allowed to talk and haven't been assigned any extra homework. On the contrary, Mr Keesing's always making jokes these days.

(From the Diary of Anne Frank)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. What was good about Mr. Keesing?
2. What was the poem about?
3. The baby ducklings are done to death because.....
  - A) they quacked greatly
  - B) father swan got angry
  - C) mother swan was fed up
4. The Father swan of Anne's poem symbolised .....
  - A) all swans in the world.
  - B) the foster father
  - C) Mr. Keesing, the teacher
5. Mr Keesing didn't punish Anne for talking, shows him as a .....
  - A) considerate teacher
  - B) good teacher
  - C) bad-tempered teacher

14. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

The baker usually collected his bills at the end of the month. Monthly accounts used to be recorded on some wall in pencil. Baking was indeed a profitable profession in the old days. The baker and his family never starved. He, his family and his servants always looked happy and prosperous. Their plump physique was an open testimony to this. Even today any person with a jackfruit-like physical appearance is easily compared to a baker.

(A Baker from Goa)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. What was indeed a profitable profession in the olden days?
2. Where did the baker use to record his monthly accounts?
3. The baker usually collected his bills.....
  - A) in the middle of the month
  - B) at the end of the month
  - C) at the beginning of the month
4. What is the testimony of a happy and prosperous life?
  - A) plump physique
  - B) tall body
  - C) happy smiles
5. Any person with a jack-fruit like physical appearance is easily compared to.....
  - A) a joker
  - B) a butcher
  - C) a baker

15. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

The river, Kaveri, obtains its water from the hills and forests of Coorg. Mahaseer — a large freshwater fish — abounds in these waters. Kingfishers dive for their catch, while squirrels and langurs drop partially eaten fruit for the mischief of enjoying the splash and the ripple effect in the clear water. Elephants enjoy being bathed and scrubbed in the river by their mahouts. (Coorg)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. What is Mahaseer?
2. Where does the river Kaveri obtain its water from?
3. Which of the following animals is not mentioned in the passage?

A) elephant   B) langur   C) tiger

4. A mahout looks after.....

A) langur   B) rivers   C) elephants

5. Who dives for their catch?

A) squirrels   B) kingfishers   C) langurs

16. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

The train pulled out of the station. Pranjol buried his nose in his detective book again. Rajvir too was an ardent fan of detective stories, but at the moment he was keener on looking at the beautiful scenery. It was green, green everywhere. Rajvir had never seen so much greenery before. Then the soft green paddy fields gave way to tea bushes. It was a magnificent view. Against the backdrop of densely wooded hills, a sea of tea bushes stretched as far as the eye could see. Dwarfing the tiny tea plants were tall sturdy shade trees and amidst the orderly rows of bushes busily moved doll-like figures. In the distance was an ugly building with smoke billowing out of tall chimneys. (Tea from Assam)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. What kind of books did Pranjol and Rajvir love most?
2. How was the view from the train?
3. Who were referred to as ‘doll-like figures’?

A) tea plants   B) shady trees   C) women plucking the tea leaves

4. ‘Sea of tea bushes’ - identify the figures of speech.

A) simile   B) metaphor   C) personification

5. Rajvir was keener on looking at .....

A) beautiful scenery   B) detective book   C) tall chimneys

17. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

Mijbil, as I called the otter, was, in fact, of a race previously unknown to science, and was at length christened by zoologists *Lutrogale perspicillata maxwelli*, or Maxwell’s otter. For the first twenty four hours

hours Mijbil was neither hostile nor friendly; he was simply aloof and indifferent, choosing to sleep on the floor as far from my bed as possible. The second night Mijbil came onto my bed in the small hours and remained asleep in the crook of my knees until the servant brought tea in the morning, and during the day he began to lose his apathy and take a keen, much too keen, interest in his surroundings. I made a body belt for him and took him on a lead to the bathroom, where for half an hour he went wild with joy in the water, plunging and rolling in it, shooting up and down the length of the bathtub underwater, and making enough slosh and splash for a hippo. This, I was to learn, is a characteristic of otters.

(Mijbil the Otter)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. How was Mijbil, the otter christened by the zoologists?
2. According to the passage, what is the characteristic feature of the otters?
3. Which of the following best describes Mijbil for the first twenty-four hours
  - A) hostile
  - B) friendly
  - C) aloof
4. How much time did Mijbil spend in the bathroom
  - A) an hour
  - B) half an hour
  - C) An hour and a half
5. Mijbil, with his play way, in the bathroom is compared to .....
  - A) hippo
  - B) horse
  - C) fish

18. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

I sat in the back of the car with the box beside me as the driver tore through the streets of Basra like a ricocheting bullet. The aircraft was waiting to take off; I was rushed through to it by infuriated officials. Luckily, the seat booked for me was at the extreme front. I covered the floor around my feet with newspapers, rang for the air hostess, and gave her a parcel of fish (for Mij) to keep in a cool place. I took her into my confidence about the events of the last half hour. I have retained the most profound admiration for that air hostess; she was the very queen of her kind. She suggested that I might prefer to have my pet on my knee, and I could have kissed her hand in the depth of my gratitude. But, not knowing otters, I was quite unprepared for what followed.

(Mijbil the Otter)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Why were the officials infuriated?
2. She was the very queen of her kind. Who was referred to as queen here?
3. What do you mean by the expression, "tore through the streets."
  - A) move quickly
  - B) move slowly
  - C) cut into pieces
4. Why did he give a parcel of fish to the air hostess?
  - A) to eat
  - B) to keep in a cool place for Mij
  - C) to take home
5. Where was the seat booked for him on the plane?
  - A) at the extreme front
  - B) at the extreme back
  - C) in the middle

19. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

Over many days and months, Valli listened carefully to conversations between her neighbours and people who regularly used the bus, and she also asked a few discreet questions here and there. This way she picked up various small details about the bus journey. The town was six miles from her village. The fare was thirty paise one way — “which is almost nothing at all,” she heard one well-dressed man say, but to Valli, who scarcely saw that much money from one month to the next, it seemed a fortune. The trip to the town took forty-five minutes. On reaching town, if she stayed in her seat and paid another thirty paise, she could return home on the same bus. This meant that she could take the one-o’clock afternoon bus, reach the town at one forty-five, and be back home by about two forty-five... On and on went her thoughts as she calculated and recalculated, planned and replanned.

(Madam Rides the Bus)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Whose conversations did Valli listen carefully?
2. How far was the town from her village?
3. What is the fare for two-way from her village?
A) Thirty paise   B) Fifty paise   C) Sixty paise
4. Which bus could she take if she planned to be back home by 2.45 p.m.?
A) One o’clock   B) One forty-five   C) Two o’clock
5. How do you think Valli gathered information to plan her ride on the bus?
A) listening carefully to the conversations
B) by asking discreet questions
C) both A & B

20. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

At about the age of twenty-five, the Prince, heretofore shielded from the sufferings of the world, while out hunting chanced upon a sick man, then an aged man, then a funeral procession, and finally a monk begging for alms. These sights so moved him that he at once went out into the world to seek enlightenment concerning the sorrows he had witnessed. He wandered for seven years and finally sat down under a peepal tree, where he vowed to stay until enlightenment came. Enlightened after seven days, he renamed the tree the Bodhi Tree (Tree of Wisdom) and began to teach and share his new understandings. At that point, he became known as the Buddha (the Awakened or the Enlightened). The Buddha preached his first sermon at the city of Benares, the most holy of the dipping places on the River Ganges; that sermon has been preserved and is given here. It reflects the Buddha’s wisdom about one inscrutable kind of suffering.

(The Sermon at Benaras)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Who was the Prince referred to here?
2. What made him seek enlightenment?

3. Why do you think he was unaware of sorrows till he was twenty five years old?
- A) because he was a prince
  - B) because he was shielded from the sufferings of the world
  - C) because he was enlightened
4. Bodhi tree means.....
- A) tree of wisdom
  - B) tree of knowledge
  - C) tree of enlightenment
5. Buddha gave his first sermon at .....
- A) river Ganges
  - B) the city of Benaras
  - C) the city of Bangalore

21. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully

Chubukov : (aside) He's come to borrow money. Shan't give him any! (aloud) What is it, my beauty?

Lomov: You see, Honoured Stepanitch... I beg pardon Stepan Honouritch... I mean, I'm awfully excited, as you will please notice... In short, You alone can help me, though I don't deserve it, of course... and haven't any right to count on your assistance...

Chubukov: Oh, don't go round and round it, darling! Spit it out! Well?

Lomov: One moment.... this very minute. The fact is I've come to ask the hand of your Daughter, Natalya Stepanovna, in marriage. **(The Proposal)**

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. Who are Chubukov and Lomov?
2. What does Chubukov think Lomov has come to ask for?
3. Which of the following doesn't express the feelings of Lomov?
  - A) excited
  - B) awfully excited
  - C) joyful
4. Natalya Stepanovna is the daughter of _____
  - A) Ivan Vassilvetch
  - B) Chubukov
  - C) Lomov

5. Why did Lomov come to Chubukov's house?

- A) to borrow money
- B) to settle property matters
- C) to ask the hand of Natalya Stepanovna in marriage

22. (Questions 1-5) : Read the following passage carefully.

Lomov: But isn't my Guess better? Really, now?

Chubukov: Don't excite yourself, my precious one. Allow me. Your Guess certainly has his good points. He's purebred, firm on his feet has well-sprung ribs, and all that. But, my dear man, if you want to know the truth, that dog has two defects: he's old and he's short in the muzzle.

Lomov: Excuse me, my heart... Let's take the facts. You will remember that on the Marusinsky hunt my Guess ran neck-and-neck with the Count's dog, while your Squeezer was left a whole verst behind.

Chubukov: He got left behind because the Count's whipper-in hit him with his whip.

(The Proposal)

Now, answer the following questions.

5 x 2 = 10 M

1. What is 'Guess' mentioned in the conversation?
2. What are the defects of Guess according to Chubukov?
3. What is the name of Chubukov's dog?
  - A) Squeezer
  - B) Guess
  - C) Marusinsky
4. Which of the following is not a good point about Guess?
  - A) He is purebred.
  - B) He is firm on his feet.
  - C) He is short in muzzle.
5. Whose dog was left behind with the Count's dog on the Marusinsky hunt?
  - A) Lomov
  - B) Chubukov
  - C) Natalya

1. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully.

The way a crow

Shook down on me

The dust of snow
 From a hemlock tree
 Has given my heart
 A change of mood
 And saved some part
 Of a day I had rued.

(*Dust of Snow*)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. What is the name of the tree given in the stanza?
7. Where is the poet according to the stanza?
8. How is the poet's mood initially?
 A) excited   B) depressed   C) happy
9. What changes the poet's mood?
 A) cool weather   B) snow   C) rain
10. How was the poet's rest of the day?
 A) sad   B) happy   C) irritated

2. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully

Some say the world will end in fire
 Some say in ice.
 From what I've tasted of desire
 I hold with those who favour fire.
 But if it had to perish twice,
 I think I know enough of hate
 To say that for destruction ice
 Is also great
 And would suffice.

(*Fire and Ice*)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. What do the people say about the world?
7. According to the stanza what does 'tasted desire' refer to?
8. What do fire and ice stand for?
 A) passion   B) hatred   C) both A and B
9. What is the meaning of suffice?
 A) destruction   B) sufficient   C) favour

10. The poet's opinion is that the world .....

- A) will end in fire   B) will end in ice   C) will end in fire or ice

3. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully

He should be lurking in shadow,

Sliding through long grass

Near the water hole

Where plump deer pass.

(A Tiger in the Zoo)

5 x 1 = 5 M

Now, answer the following questions.

6. Who is 'he' in the first line?

7. Why is the tiger hiding in the long grass?

8. How is the deer?

- A) lean   B) fat   C) tall

9. Where is the tiger according to the stanza?

- A) cage   B) forest   C) grass field

10. Where does the tiger find the food?

- A) in the shadow   B) near the water hole   C) in the cage

4. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully

Or if sometimes when roaming around,

A noble wild beast greets you,

With black stripes on a yellow ground.

Just notice if he eats you.

This simple rule may help you learn

The Bengal Tiger to discern

(How to Tell Wild Animals)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. What kind of wild beast is described in the stanza?

7. How can you identify the Bengal Tiger according to the stanza?

8. What might happen if you encounter the Bengal Tiger, as suggested in the stanza?

A) He might roar at you.

B) He might eat you.

C) He might smile at you.

9. How has the Bengal Tiger been described?

A) a noble wild beast

B) a black and yellow striped beast

C) both A and B

10. Which word in the above stanza means 'recognize of 'find out'?

- A) discern
- B) roaming
- C) greets

5. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully.

If when you're walking round your yard

You meet a creature there,

Who hugs you very, very hard,

Be sure it is a Bear.

If you have any doubts, I guess

He'll give you just one more caress.

(How to tell Wild Animals)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. What are the bears thought to be?

7. Give the distinctive feature of a bear.

8. 'Your yard' here means.....

- A) the country yard
- B) the market yard
- C) the grave yard

9. What does the word 'you' refer to in the first line?

- A) reader
- B) scholar
- C) poet

10. How does one recognise that he is meeting a bear?

- A) by the bear's tight hug
- B) by the bear's laugh
- C) by the bear's growl

6. (Questions 6-10): Read the following stanza carefully.

What is the boy now, who has lost his ball,

What, what is he to do? I saw it go

Merrily bouncing, down the street, and then

Merrily over - there is in the water!

No use to say 'O there are other balls'.

An ultimate shaking grief fixes the boy

As he stands rigid, trembling, staring down
 All his young days into the harbour where
 His ball went.

(The Ball Poem)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. What happens when he stares at where the ball went?
7. Where did the ball go?
8. What happens to the boy when he has lost his ball?
  - A) He gets confused.
  - B) He becomes sad.
  - C) He loses peace of mind.
9. Where did the ball go to?
  - A) It went into the water.
  - B) It went into a wooden box.
  - C) It went into the air.
10. How does the boy react to the loss of the ball?
  - A) trembling and staring
  - B) serious and careful
  - C) cheerful and negligible

7. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully

Don't bite your nails, Amanda!
 Don't hunch your shoulders, Amanda!
 Stop that slouching and sit up straight,
 Amanda!
 (There is a languid, emerald sea,
 Where the sole inhabitant is me-
 Amermaid, drifting blissfully.)

(Amanda)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. Where is Amanda at present?
7. What bad things does Amanda do?
8. What emotion of the speaker does the exclamation mark show?
  - A) happiness
  - B) irritation
  - C) sadness

9. Amanda imagines herself as .....
- A) a fish in the sea
  - B) a mermaid
  - C) a queen of the sea
10. What could Amanda do if she were a mermaid?
- A) drift blissfully
  - B) clean her shoes
  - C) tidy her room

8. (Questions 6-10): Read the following stanza carefully

Don't eat that chocolate, Amanda!

Remember your acne, Amanda!

Will you please look at me when I'm speaking to you,

Amanda!

(I'm Rapunzel, I have not a care;

Life in a tower is tranquil and rare;

I'll certainly never let down my bright hair!)

(Amanda)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. What effect will the nagging of Amanda's parents leave on?
7. Why is Amanda advised not to eat chocolate?
8. Who is the speaker in the stanza?
- A) Amanda's parents
  - B) Amanda's brother
  - C) Amanda's sister
9. How does the speaker address Amanda?
- A) with humility
  - B) with joy
  - C) with care
10. What does the word 'tranquil' mean?
- A) quill
  - B) peaceful
  - C) bright

9. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully

All night the roots work

to disengage themselves from the cracks

in the veranda floor.

The leaves strain toward the glass

small twigs stiff with exertion

long-cramped boughs shuffling under the roof

like newly discharged patients

half-dazed, moving

to the clinic doors.

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. Why do the roots work all night?
7. Where are the roots?
8. Who are shuffling under the roof?
  - A) leaves
  - B) twigs
  - C) boughs
9. What are the long-cramped boughs compared with?
  - A) clinic
  - B) the glass
  - C) discharged patients
10. What happens to the leaves?
  - A) strain towards the glass
  - B) stiff with exertion
  - C) shuffling under the roof

10. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully.

The fog comes

on little cat feet.

It sits looking

over harbour and city

on silent haunches

and then moves on.

(Fog)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. How does the fog come?
7. Which metaphor is used in the above lines?

8. What does 'It' refer to here?
 A) cat   B) fog   C) harbour
9. Where does the fog set over?
 A) harbour and city   B) city and village   C) village and harbour
10. What is the rhyme scheme of the poem?
 A) abaaba   B) abcbca   C) no rhyme scheme

11. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully.

Belinda lived in a little white house,
 With a little black kitten and a little grey mouse,
 And a little yellow dog and a little red wagon,
 And a realio, trulio, little pet dragon.
 Now the name of the little black kitten was Ink,
 And the little grey mouse, she called him Blink,
 And the little yellow dog was sharp as Mustard,
 But the dragon was a coward, and she called him Custard.

(The tale of the Custard the Dragon)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. Where did Belinda live?
7. Name a few pets that she had.
8. Whom did she call Blink?
 A) little grey mouse   B) yellow dog   C) black kitten
9. What was the Yellow dog called as?
 A) custard   B) mustard   C) coward
10. Custard is a _____
 A) fruit   B) wagon   C) dragon

12. (Questions 6-10) : Read the following stanza carefully

"I heard an old religious man
 But yesternight declare
 That he had found a text to prove
 That only God, my dear,
 Could love you for yourself alone
 And not your yellow hair."

(For Anne Gregory)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. What colour is Young Woman's hair?
7. Whom did the girl hear?
8. According to the religious man who loves you for yourself alone?
  - A) young man
  - B) god
  - C) friends
9. How did the religious man support himself?
  - A) he has a proof of text
  - B) he believes it
  - C) with the support of his religion
10. Who is the speaker of the above lines?
  - A) god
  - B) religious man
  - C) a young woman

1. (Questions 11-15) : Read the following passage carefully.

I was really worried about Tricki this time. I had pulled up my car when I saw him in the street with his mistress and I was shocked at his appearance. He had become hugely fat, like a bloated sausage with a leg at each corner. His eyes, bloodshot and rheumy, stared straight ahead and his tongue lolled from his jaws. Mrs. Pumphrey hastened to explain, "He was so listless, Mr Herriot. He seemed to have no energy. I thought he must be suffering from malnutrition, so I have been giving him some little extras between meals to build him up, some malt and cod-liver oil and a bowl of Horlicks at night to make him sleep — nothing much really."

(A Triumph of Surgery)

Choose the appropriate answer from the options given :

5 x 1 = 5 M

11. Who is 'I' in the first line?
  - A) Mrs. Pumphrey
  - B) Mr. Herriot
  - C) Tricki
12. What is the name of Mrs. Pumphrey's pet?
  - A) Joe
  - B) Tricki
  - C) hound
13. According to Pumphrey, what is her dog suffering from?
  - A) malnutrition
  - B) exercise
  - C) lack of friends
14. How did the dog become?
  - A) very fat
  - B) tall
  - C) active
15. What food did Pumphrey decide to give her pet between meals?
  - A) bowl of rice
  - B) bread
  - C) bowl of malt

2. (Questions 11-15): Read the following passage carefully.

At the surgery, the household dogs surged round me. Tricki looked down at the noisy pack with dull eyes and, when put down, lay motionless on the carpet. The other dogs, after sniffing round him for a few seconds, decided he was an uninteresting object and ignored him. I made up a bed for him in a warm loose box next to the one where the other dogs slept. For two days I kept an eye on him, giving

him no food but plenty of water. At the end of the second day he started to show some interest in his surroundings and on the third he began to whimper when he heard the dogs in the yard.

(*A Triumph of Surgery*)

Choose the appropriate answer from the options given:

11. How did other dogs feel about Tricki?
A) most interesting   B) cunning   C) uninteresting
12. Who is Mr. Harriot?
A) owner of dog   B) doctor   C) guardian
13. ....is arranged for Tricki to sleep.
A) a carpet   B) a comfortable box   C) a couch
14. What is the meaning of the word 'whimper' ?
A) cry   B) laugh   C) jump
15. From which day did Tricki respond to the other dogs?
A) Second day   B) Third day   C) Fourth day

3. (Questions 11-15) : Read the following passage carefully.

I was still a thief when I met Anil. And though only 15, I was an experienced and fairly successful hand. Anil was watching a wrestling match when I approached him. He was about 25 — a tall, lean fellow — and he looked easy-going, kind and simple enough for my purpose. I hadn't had much luck of late and thought I might be able to get into the young man's confidence. "You look a bit of a wrestler yourself," I said. A little flattery helps in making friends. "So do you," he replied, which put me off for a moment because at that time I was rather thin. "Well," I said modestly, "I do wrestle a bit." "What's your name?" "Hari Singh," I lied. I took a new name every month. That kept me ahead of the police and my former employers.

(*The Thief's Story*)

Choose the appropriate answer from the options given:

5 x 1 = 5 M

11. Who is Anil?
A) thief   B) master   C) wrestler
12. How old was the thief?
A) 25   B) 15   C) 13
13. What kind of person was Anil?
A) rude and simple   B) generous and simple   C) problematic and simple
14. What is the real purpose of the thief to meet Anil?
A) to rob   B) to make friends   C) to learn to read and write
15. What is the name of the match mentioned in the paragraph?
A) wrestling   B) basketball   C) football

4.(Questions 11-15) : Read the following passage carefully.

Anil was asleep. A beam of moonlight stepped over the balcony and fell on the bed. I sat up on the floor, considering the situation. If I took the money, I could catch the 10.30 Express to Lucknow. Slipping out of the blanket, I crept up to the bed. Anil was sleeping peacefully. His face was clear and unlined; even I had more marks on my face, though mine were mostly scars. My hand slid under the mattress, searching for the notes. When I found them, I drew them out without a sound. Anil sighed in his sleep and turned on his side, towards me. I was startled and quickly crawled out of the room.

*(The Thief's Story)***Choose the appropriate answer from the options given:****5 x 1 = 5 M**

11. Which train did the thief want to catch?
A) Express to Lucknow   B) Express to Delhi   C) Express to Mumbai
12. Where did Anil keep the money?
A) under pillow   B) under mattress   C) in the cupboard
13. What is the meaning of the word 'startled'?
A) Fearless   B) Surprised   C) Started
14. How much money did he steal?
A) 500 rupees in fifties
B) 600 rupees in fifties
C) 6000 rupees in hundreds
15. Whos face had more marks and scars?
A) Anil   B) Hari Singh   C) Hari Singh's friend

5. (Questions 11-15): Read the following passage carefully.

Ausable did not fit any description of a secret agent Fowler had ever read. Following him down the musty corridor of the gloomy French hotel where Ausable had a room, Fowler felt let down. It was a small room, on the sixth and top floor, and scarcely a setting for a romantic adventure. Ausable was, for one thing, fat. Very fat. And then there was his accent. Though he spoke French and German passably, he had never altogether lost the American accent he had brought to Paris from Boston twenty years ago. "You are disappointed," Ausable said wheezily over his shoulder.

*(The Midnight Visitor)***Choose the appropriate answer from the options given :****5 x 1 = 5 M**

11. Where was the Ausable's room?
A) seventh floor of a French Hotel
B) the sixth and top floor of a French Hotel
C) the fifth and top floor of a French Hotel

12. Why was Fowler disappointed by Ausable when he met him?
- A) because Ausable didn't have the personality of a spy
  - B) Because he lived in a small room
  - C) Because he had never altogether lost the American accent
13. How did the atmosphere of the French Hotel influence Fowler's mood?
- A) The atmosphere added to Fowler's feeling of disappointment
  - B) The atmosphere added to Fowler's feeling of happiness
  - C) The atmosphere added to Fowler's feeling of sadness
14. How was the atmosphere of the French Hotel?
- A) gloomy, musty and small
  - B) grand and big
  - C) full of greenery
15. How many years ago did Ausable go to Paris?
- A) twenty years ago
  - B) twenty-five years ago
  - C) twenty-three years ago

6 (Questions 11-15) : Read the following passage carefully.

"Instead, you have spent a dull evening in a French music hall with a sloppy fat man who, instead of having messages slipped into his hand by dark-eyed beauties, gets only a prosaic telephone call making an appointment in his room. You have been bored!" The fat man chuckled to himself as he unlocked the door of his room and stood aside to let his frustrated guest enter. "You are disillusioned," Ausable told him. "But take cheer, my young friend. Presently you will see a paper, a quite important paper for which several men and women have risked their lives, come to me. Some day soon that paper may well affect the course of history. In that thought is drama, is there not?"

(The Midnight Visitor)

Choose the appropriate answer from the options given.

5 x 1 = 5 M

11. Which of the best describes what Ausable is doing in the extract?
- A) He is relating to Fowler and attempting to change his view.
  - B) He is justifying his appearance to Fowler as that of a real spy
  - C) He is shaming himself so that Fowler's disappointment is reduced.
12. 'If someone is disillusioned,' it means that they _____
- A) have become angry at someone for having unrealistic ideas
  - B) have disappointed someone with how they are in real life
  - C) have created fantasies to make it easier to accept reality
13. Who was bored?
- A) Fowler
  - B) Ausable
  - C) Max

14. Why does Ausable refer to Fowler as 'my young friend'?
- A) to make a sarcastic comment about Fowler's childishness
  - B) to remind Fowler that young people are usually cheerful
  - C) to highlight how native and innocent Fowler is
15. For which several men and women risked their lives?
- A) a quite important paper
  - B) a gun
  - C) drugs in the wine

7. (Questions 11-15) : Read the following passage carefully.

EVERYONE thought that Horace Danby was a good, honest citizen. He was about fifty years old and unmarried, and he lived with a housekeeper who worried over his health. In fact, he was usually very well and happy except for attacks of hay fever in summer. He made locks and was successful enough at his business to have two helpers. Yes, Horace Danby was good and respectable — but not completely honest. Fifteen years ago, Horace had served his first and only sentence in a prison library. He loved rare, expensive books. So he robbed a safe every year. Each year he planned carefully just what he would do, stole enough to last for twelve months, and secretly bought the books he loved through an agent.

(A Question of Trust)

Choose the appropriate answer from the options given:

5 x 1 = 5 M

11. What kind of a person was Horace Danby according to everyone?
- A) rude and dishonest
  - B) unsuccessful and bad
  - C) good and honest
- 12) How old was Horace?
- A) fifty years old
  - B) sixty years old
  - C) thirty years old
- 13 Who took care of him?
- A) his wife
  - B) a housekeeper
  - C) his parents
14. How did he make his living?
- A) by robbing
  - B) by farming
  - C) by making locks

15. Where had Horace served his first and only sentence?

- A) in a school
- B) in a prison library
- C) in a hospital

8. (Questions 11-15) : Read the following passage carefully.

But Horace found that the flowers were hindering him in his work. He buried his face in his handkerchief. Then he heard a voice say from the doorway, "What is it? A cold or hay fever?" Before he could think, Horace said, "Hay fever," and found himself sneezing again. The voice went on, "You can cure it with a special treatment, you know, if you find out just what plant gives you the disease. I think you'd better see a doctor, if you're serious about your work. I heard you from the top of the house just now." It was a quiet, kindly voice, but one with firmness in it. A woman was standing in the doorway, and Sherry was rubbing against her. She was young, quite pretty, and was dressed in red. She walked to the fireplace and straightened the ornaments there.

(A Question of Trust)

Choose the appropriate answer from the options given :

5 x 1 = 5 M

11. What was hindering Horace's work?

- A) a voice
- B) a bowl of flowers
- C) a dog

12. Where did he hear a voice?

- A) from the kitchen
- B) from the doorway
- C) from the hall

13. What did the voice inquire Horace?

- A) about his health
- B) about his robbery
- C) about his wealth

14. What did the voice advise Horace?

- A) to leave the house immediately
- B) to continue his robbery
- C) to consult a doctor

15) What kind of voice was it?

- A) quiet and kind
- B) rude and hard
- C) dominant and blunt

9. (Questions 11-15): Read the following passage carefully.

The arrival of a stranger at an inn in winter was in any case an unusual event. A stranger of such uncommon appearance set all tongues wagging. Mrs Hall, the landlord's wife, made every effort to be friendly. But Griffin had no desire to talk, and told her, "My reason for coming to Iping is a desire for solitude. I do not wish to be disturbed in my work. Besides, an accident has affected my face." Satisfied that her guest was an eccentric scientist, and in view of the fact that he had paid her in advance, Mrs Hall was prepared to excuse his strange habits and irritable temper. But the stolen money did not last long, and presently Griffin had to admit that he had no more ready cash. He pretended, however, that he was expecting a cheque to arrive at any moment.

*(Footprints without feet)***Choose the appropriate answer from the options given.****5 x 1 = 5M**

11. Who was the stranger?

A) Mrs.Hall

B) Griffin

C) Land lord's wife

12. What had not lasted long for Griffin?

A) solitude

B) irritable temper

C) stolen money

13. which season was mentioned in the passage?

A) winter

B. autumn

C) summer

14. The name of the village is _____

A) winter

B) iping

C) solitude

15. Griffin pretended that he was expecting _____

A) a friend

B) a cheque

C) an invitation

10. (Questions 11-15) : Read the following passage carefully.

At the age of twenty-two, a former 'Scout of the Year' excited the scientific world with a new theory on how cells work. Richard H. Ebright and his college roommate explained the theory in an article in the Proceedings of the National Academy of Science. It was the first time this important scientific journal had ever published the work of college students. In sports, that would be like making the big leagues at the age of fifteen and hitting a home run your first time at bat. For Richard Ebright, it was the first in a long string of achievements in science and other fields. And it all started with butterflies.

*(The Making of a Scientist)***Choose the appropriate answer from the options given :****5 x 1 = 5M**

11. Richard H. Ebright is a/an _____.

A) scientist

B) professor

C) businessman

12. Richard published his theory on _____

A) butterflies

B) college days

C) how cells work

13. How old was Richard when his theory was published?

A) 15 years

B) 22 years

C) 32 years

14. According to the passage Richard H. Ebright was a _____ of the year.
 A) farmer   B) former scout   C) student
15. Proceedings of the National Academy of Science is a / an _____
 A) article   B) college   C) a science journal

11. (Questions 11-15): Read the following passage carefully.

SHE was one of those pretty, young ladies, born as if through an error of destiny, into a family of clerks. She had no dowry, no hopes, no means of becoming known, loved, and married by a man either rich or distinguished; and she allowed herself to marry a petty clerk in the office of the Board of Education. She was simple, but she was unhappy. She suffered incessantly, feeling herself born for all delicacies and luxuries. She suffered from the poverty of her apartment, the shabby walls and the worn chairs. All these things tortured and angered her. When she seated herself for dinner opposite her husband who uncovered the tureen with a delighted air, saying, "Oh! the good potpie! I know nothing better than that..." she would think of elegant dinners, of shining silver; she thought of the exquisite food served in marvellous dishes. She had neither frocks nor jewels, nothing. And she loved only those things.

(The Necklace)

Now, choose the appropriate answer from the options given:

5 x 1 = 5M

11. What kind of family was she born into?
 A) rich family   B) family of clerks   C) poor family
12. Whom did she marry?
 A) petty clerk   B) teacher   C) businessman
13. What depicts the poverty of her apartment ?
 A) shabby walls   B) worn chairs   C) both A and B
14. What did she love most?
 A) elegant dishes   B) marvellous dishes   C) normal dishes
15. She was unhappy, because _____
 A) she likes to be simple.
 B) she loved the delicacies and luxuries which she cannot afford.
 C) she was not beautiful.

12. (Questions 11-15) : Read the following passage carefully.

HER name was Sulekha, but since her childhood everyone had been calling her Bholi, the simpleton.

She was the fourth daughter of Numberdar Ramlal. When she was ten months old, she had fallen off the cot on her head and perhaps it had damaged some part of her brain. That was why she remained a backward child and came to be known as Bholi, the simpleton.

At birth, the child was very fair and pretty. But when she was two years old, she had an attack of small-pox. Only the eyes were saved, but the entire body was permanently disfigured by deep black

pock marks. Little Sulekha could not speak till she was five, and when at last she learnt to speak, she stammered. The other children often made fun of her and mimicked her. As a result, she talked very little. Ramlal had seven children — three sons and four daughters, and the youngest of them was Bholi. It was a prosperous farmer's household and there was plenty to eat and drink. All the children except Bholi were healthy and strong. The sons had been sent to the city to study in schools and later in colleges. Of the daughters, Radha, the eldest, had already been married. The second daughter Mangla's marriage had also been settled, and when that was done, Ramlal would think of the third, Champa. They were good-looking, healthy girls, and it was not difficult to find bridegrooms for them.

(Bholi)

Choose the appropriate answer from the options given:

5 x 1 = 5M

11) Bholi had a fall when she was a child. What happened with the fall?

- A) a loud sound came
- B) the girl's brain was damaged
- C) the head broke into pieces

12) Choose the word equivalent in meaning to "innocent" in the passage.

- A) cripple
- B) simpleton
- C) arrogant

13) What effect did smallpox have on the girl?

- A) She lost her eyesight.
- B) Her body was disfigured.
- C) She had to join a big hospital.

14. Why did the other children make fun of the girl?

- A) She was deaf.
- B) She could not hear anything.
- C) She could not speak normally.

15 What problem is the father likely to face?

- A) He will not be able to support her sons.
- B) It will be difficult to see Bholi married.
- C) He will have to spend a lot of money.

13. (Questions 11-15) : Read the following passage carefully.

Oop: Yes, sir. (reading)

Humpty Dumpty sat on the wall,

Humpty Dumpty had a great fall;

All the King's horses and all the King's men,
Cannot put Humpty Dumpty together again.

Oh, look, sir. Here's a picture of Humpty Dumpty. Why, sir, he looks like
— he looks like — (turns large picture of Humpty Dumpty towards Think-
Tank and the audience)

Think-Tank: (screaming and holding his head) It's me! It's my Great and Mighty
Balloon Brain. The Earthlings have seen me, and they're after me. "Had a
great fall!" — That means they plan to capture Mars Central Control and
me! It's an invasion of Mars! Noodle, prepare a space capsule for me. I
must escape without delay. Space people, you must leave Earth at once,
but be sure to remove all traces of your visit. The Earthlings must not
know that I know. (Omega, Iota, and Oop rush about, putting books back
on shelves.) *(The Book That Saved the Earth)*

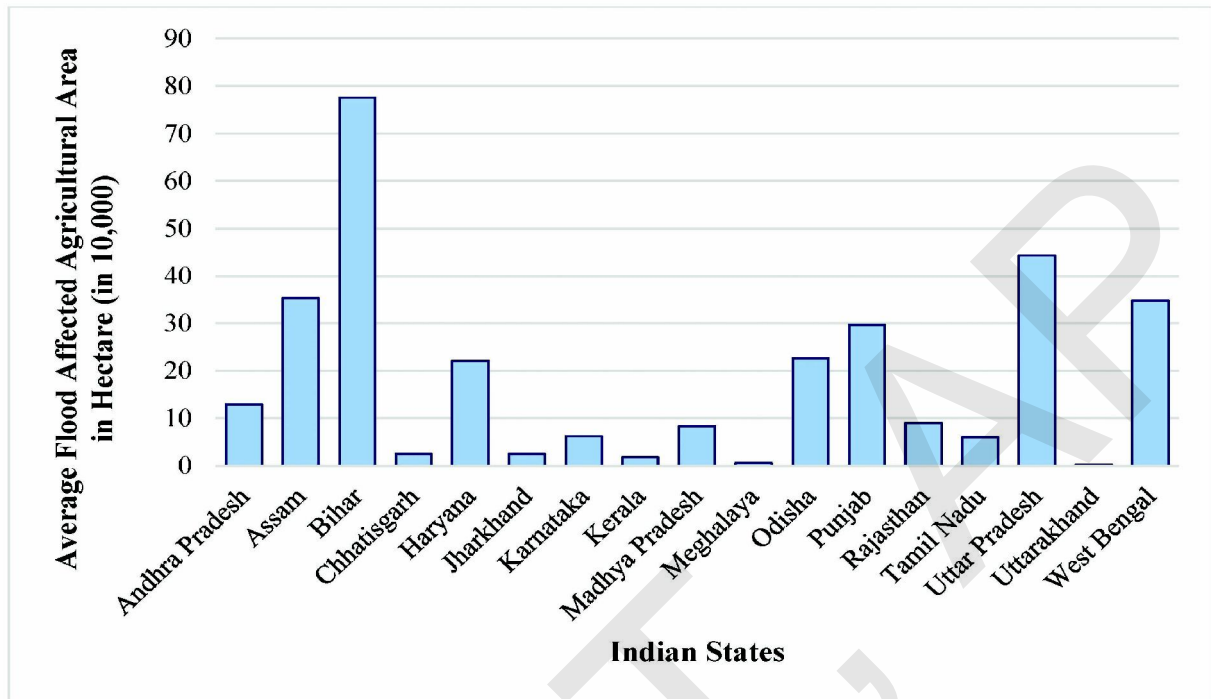
Choose the appropriate answer from the options given:

5 x 1 = 5M

11. 'Had a great fall' How did Think-Tank understand this line of Nursery Rhyme?
- The Earthlings will attack on the Planet Venus
  - The Earthlings will attack on him
  - The Earthlings will capture Mars Central Control and Think-Tank
12. Who were planning to capture the Mars Central Control according to the passage?
- people from the planet Mercury
  - people from the planet Earth
  - people from the planet Venus
13. The picture of Humpty Dumpty looks like the face of .....
- Noodle
  - Think-Tank
  - Iota
14. Think-Tank wants to escape from an invasion by wearing .....
- swimsuit
  - spacesuit
  - snipersuit
15. Think-Tank ordered his people to remove all their traces of visit to the .....
- Moon
  - Venus
  - Earth

Q NO.16 (Information Transfer)

1. Observe the following bar graph.

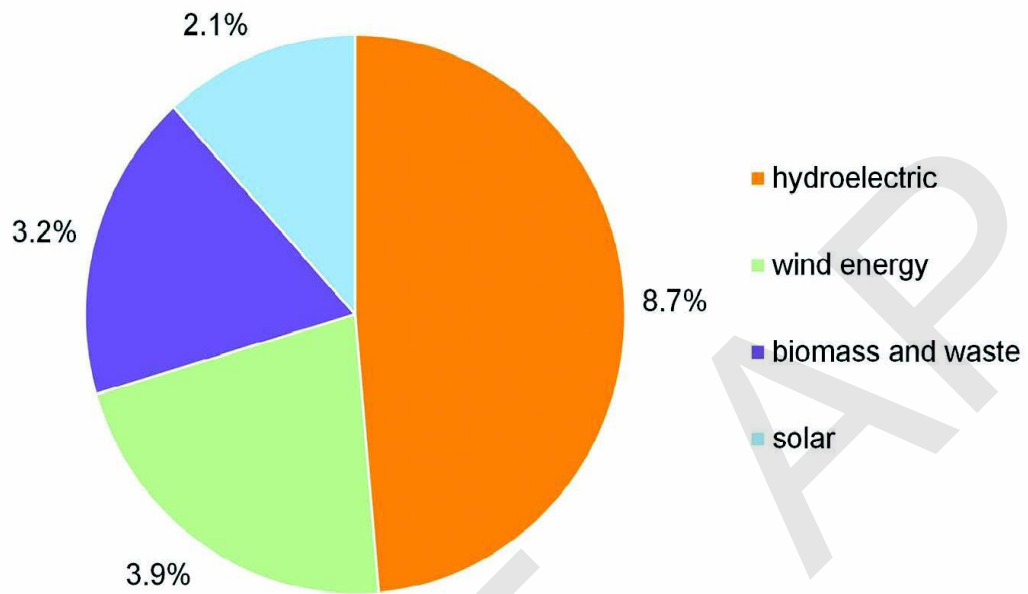
Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What does the graph depict?
- ii. How many states are shown in the graph?
- iii. Which state has less than 10 thousand hectares of flood-affected area? ( )
  - a) Andhra Pradesh
  - b) Meghalaya
  - c) Punjab
- iv. Pick two states that have the most flood-affected area. ( )
  - a) Haryana and Odisha
  - b) Bihar and Uttar Pradesh
  - c) Assam and Chattisgarh
- v. Choose the correct statement from the following. ( )
  - a) West Bengal and Assam have equal flood-affected areas.
  - b) Punjab has less flood-affected area than Andhra Pradesh.
  - c) Rajasthan has less flood-affected area than Karnataka.

2. Study the following pie chart.

India breakdown of 17.9% renewable energy by source (2018)

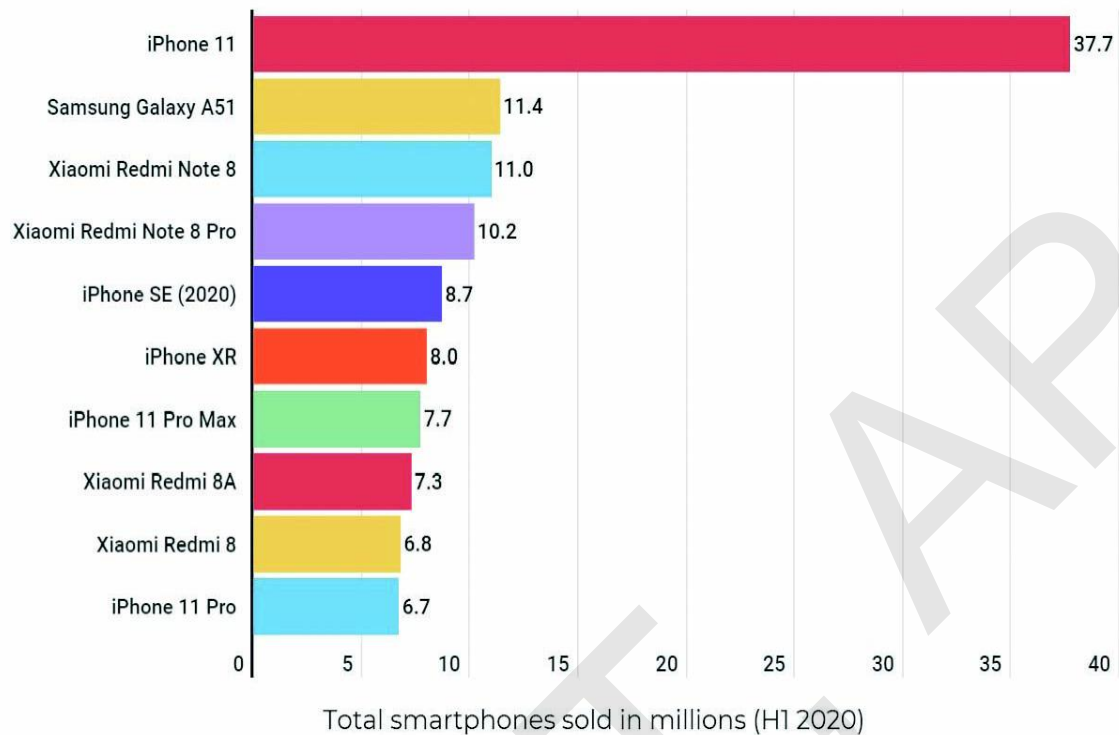
© Encyclopædia Britannica, Inc.

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What does the graph convey?
- ii. How many components are compared in the graph? What is the year of reference?
- iii. Which is the highest contributor of all? ( )
  - a) solar
  - b) wind energy
  - c) hydro-electric
- iv. Hydroelectric power amounts to... ( )
  - a) almost 75%
  - b) less than 42%
  - c) nearly 50%
- v. Which two contributed the least of all? ( )
  - a) Bio-mass and solar
  - b) Solar and hydro-electric
  - c) Wind energy and bio-mass

3. Study the following bar graph.

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What does the graph convey?
- ii. How many brands were compared in the graph? Which was the most popular brand?
- iii. Which of the brands was/were the top-selling brand(s)? ( )
  - a) iPhone 11
  - b) iPhone XR
  - c) Samsung Galaxy A 51
- iv. The sales of iPhone 11 Pro Max were... ( )
  - a) between 7 and 8 million
  - b) above 32 million sets
  - c) below 15 million phones
- v. Choose the correct statement of the following. ( )
  - a) There are 8 brands of phones.
  - b) No mobile sold less than the iPhone 11 Pro.
  - c) Three models shared recorded equal sales.

4. Observe the following table.

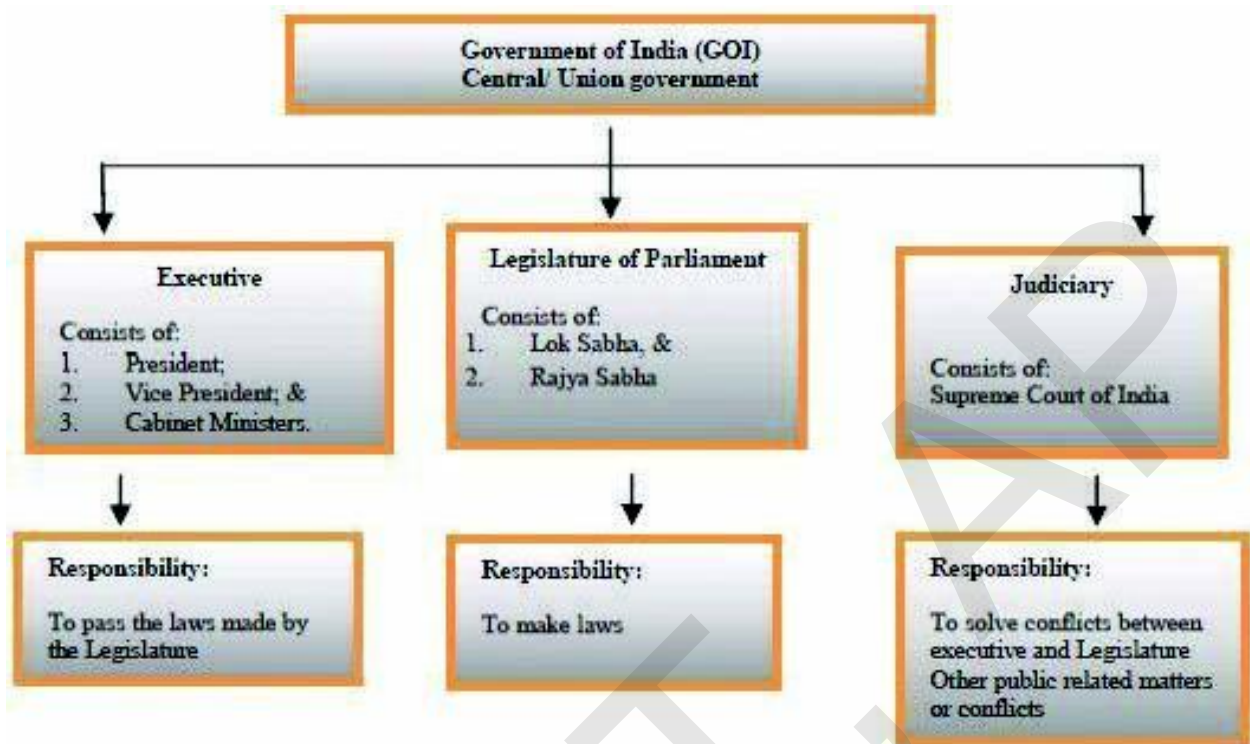
ELECTRIC CAR SALES RECORD 268% YoY INCREASE IN FIRST-HALF OF FY2023							
ELECTRIC CARMAKERS	April '22	May '22	June '22	July '22	Aug '22	Sep '22	Total
Tata Motors	1,812	2,495	2,724	2,891	2,765	2,831	15,518
MG Motor India	245	247	235	268	316	280	1,591
Hyundai Motor India	23	27	51	61	73	74	309
BYD India	21	42	49	44	45	63	264
Mahindra & Mahindra	13	9	19	26	17	112	196
BMW India	17	9	5	5	25	27	88
Audi	8	8	14	8	14	10	62
Porsche	4	5	4	7	7	13	40
Mercedes-Benz	11	5	3	2	4	7	32
Jaguar Land Rover India	3	7			0	1	11
Others	4	1	7	17	1	1	31
Total	2,161	2,855	3,111	3,329	3,267	3,419	18,142

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What does the table convey?
- ii. How many cars were sold in six months?
- iii. How many individual brands were sold below 100 cars? ( )
  - a) six brands
  - b) five brands
  - c) three brands
- iv. When did Jaguar Land Rover India NOT have any sales? ( )
  - a) in April and May
  - b) in August and September
  - c) in June and July
- v. Choose the correct statement. ( )
  - a) Mercedes Benz was the highest-selling car.
  - b) Tata Motors recorded the highest sales.
  - c) BMW India had no sales at all in six months.

5. Observe the following tree diagram.

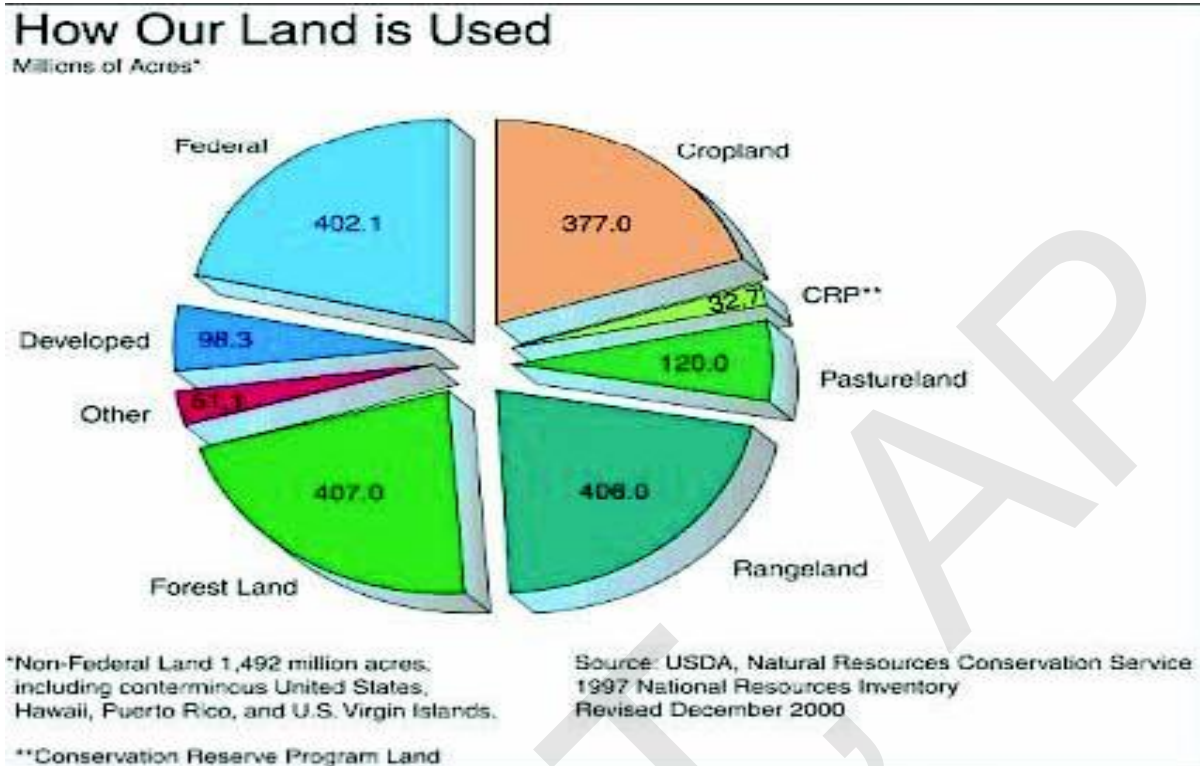
Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What are the main divisions of the Union Government?
- ii. What is the legislature of parliament composed of?
- iii. What is the responsibility of the Executive? ( )
  - a) to implement laws
  - b) to supervise law making
  - c) to pass laws made by the executive
- iv. Prime Minister is a part of.... ( )
  - a) judiciary
  - b) legislature
  - c) executive
- v. Choose the correct statement from the following. ( )
  - a) The Supreme Court resolves the conflicts in public matters.
  - b) The Judiciary has two tiers- Lok Sabha and Rajya Sabha.
  - c) The president and prime minister together implement laws.

6. Observe the following Pie chart.

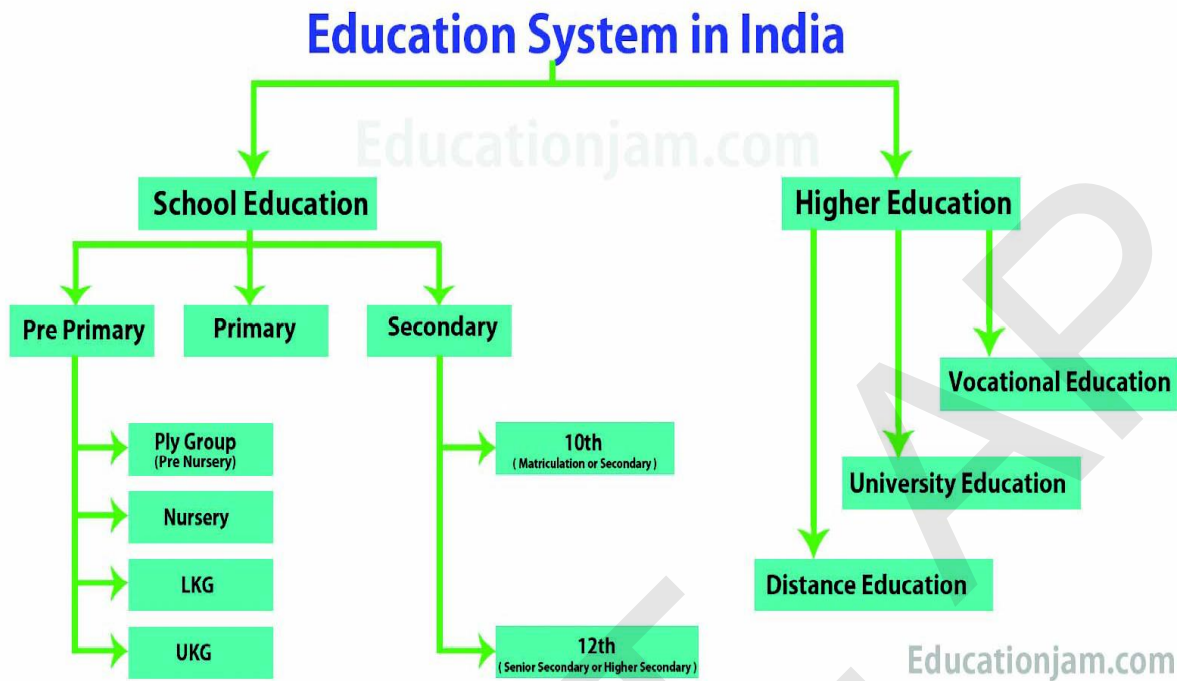
Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What does the picture depict? ( )
- ii. What units are used to express the figures? ( )
- iii. What does CRP stand for? ( )
  - a) Central Reserve Police Force
  - b) Central Armed Police Force
  - c) Conservation Reserve Programme Land
- iv. Two types of lands have almost the same area. What are they? ( )
  - a) pasture land and developed land
  - b) forest land and lange land
  - c) federal and crop land
- v. Choose the correct statement from the following. ( )
  - a) Crop Land has an area of 377.0 million acres.
  - b) CRP has the largest piece of land of all.
  - c) Other types of land are of 53 million hectares.

7. Observe the following tree diagram.

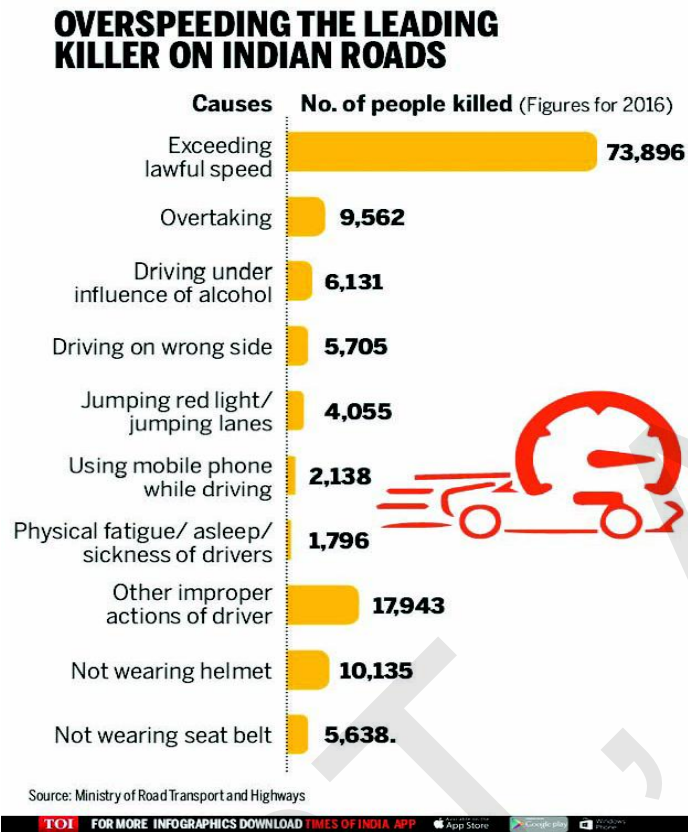

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What is the tree diagram about?
- ii. How many main types of education are there?
- iii. How many sub-divisions are there in school education? ( )
  - a) four
  - b) three
  - c) two
- iv. Which of the following is NOT a part of higher education? ( )
  - a) vocational education
  - b) play group
  - c) distance education
- v. Choose the correct statement from the following. ( )
  - a) Secondary education includes 10th and 12th classes.
  - b) Higher education has four sub-components.
  - c) Playgroup is called post nursery.

8. Study the following Bar graph.

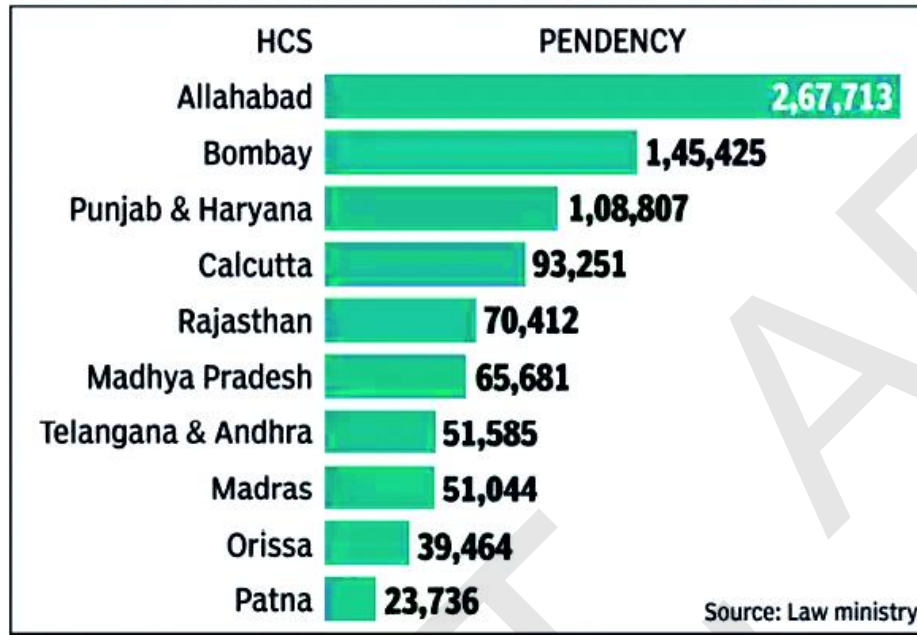
Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What does the bar graph convey?
- ii. What is the reason for the maximum number of road accidents?
- iii. What causes the second-highest number of accidents? ( )
  - a) not wearing the helmet
  - b) improper actions of the drivers
  - c) overtaking other vehicles
- iv. The least number of accidents are caused because of... ( )
  - a) not wearing a seatbelt
  - b) not wearing a helmet
  - c) fatigue and sickness
- v. Choose the correct statement from the following. ( )
  - a) Driving without a seatbelt caused more than six thousand deaths.
  - b) Over speeding causes nearly seventy-five thousand deaths.
  - c) Less than ten thousand deaths were caused by helmetless driving.

9. Study the following Bar graph.

TOP 10 WORST PERFORMING HCS: CASES PENDING FOR OVER 10 YEARS

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What does the bar graph convey?
- ii. What are the three courts with the highest pendency of cases?
- iii. Which courts have the least number of pending cases? ( )
  - a) Orissa and Patna
  - b) Bombay and Calcutta
  - c) Rajasthan and Madhya Pradesh
- iv. Which two high courts have nearly the same number of pending cases? ( )
  - a) Bombay and Calcutta
  - b) AP& Telangana and Madras
  - c) Allahabad and Calcutta
- v. Choose the correct statement from the following. ( )
  - a) Allahabad has the highest number of pending cases.
  - b) Rajasthan has the least pendency.
  - c) Patna occupies the second place in pending cases.

10. Study the following bar graph.

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5M

- i. What does the bar graph depict? ( )
- ii. How many years are taken for study? ( )
- iii. How much was the growth in the year 1995? ( )
  - a) less than Rs 250000 million
  - b) more than Rs 500000 million
  - c) more than Rs 1000000 million
- iv. Which year did the growth reach its peak? ( )
  - a) in the year 2007
  - b) in the year 2000
  - c) in the year 1980
- v. Choose the correct statement from the following. ( )
  - a) The economic growth went down in the end.
  - b) The economic growth increased and decreased.
  - c) The economic growth constantly increased.

(Question – 17) (Jumbled Sentences)**1. Read the following passage carefully.**

Raman learned the Kali mantras taught by the monk. He grasped it soon. He went to the Kali temple in the night and began to chant it. It was midnight and an uneasy calm prevailed in that area. Only Raman's mantras burst the silence. Suddenly a frightening figure appeared on the scene amidst thunderous noise. It was really the Goddess Kali. The Kali Devi had a thousand faces and all the thousand mouths were opened, the long teeth stretched outside the mouth. Fire emanated from all the thousand eyes. It was altogether a tenable figure.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order. 5 x 1 = 5 M

- a) Fire came out from all thousand faces.
- b) She had a thousand faces with all thousand mouths open.
- c) Then, he went to Kali temple and chanted it in an uneasy situation.
- d) Raman learned the Kali mantra from the monk.
- e) Suddenly Kali Devi appeared with a loud noise.

2. Read the following passage carefully.

Wilhelm Röntgen was a physics professor. He received the very first Nobel Prize in Physics in 1901 for his discovery of X-rays. Within two weeks of first generating X-rays, he had invented X-ray photography. The first ever X-ray photograph was of the bones in his wife's hand. When his university, the University of Würzburg, realized how dramatically X-rays would transform the diagnosis of bone injuries and diseases, it awarded Röntgen an honorary degree in medicine. The discovery of X-rays was perhaps the single most important event in atomic and molecular science, not to say surgery.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order. 5 x 1 = 5 M

- a) The discovery of X-rays was an important event in atomic science.
- b) Wilhelm Röntgen worked as a physics professor.
- c) He invented X-ray photography immediately after generating X-rays.
- d) Diagnosis was transformed after he discovered the X-ray.
- e) The bones of his wife were photographed

3. Read the following passage carefully.

Tycho Brahe was a larger than life aristocratic astronomer. His observations became the foundation for a new understanding of the solar system and ultimately gravity. He was brought up by an uncle. Tycho defied both his natural and foster parents to become a scientist rather than a nobleman at the Royal Court. As a young man, he lost most of his nose in a duel. He continued to argue vehemently with a variety of foes for the rest of his life. In August 1563, aged 16, Tycho began his first logbook of astronomical observations. He observed a one-in-twenty-year conjunction of Jupiter and Saturn and again noted errors in both Copernicus's and Ptolemy's predictions. Using Ptolemy's data tables, the conjunction timing was wrong by a month! It became Tycho's goal to produce truly accurate predictions of planetary positions based on accurate observations.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order.

5 x 1 = 5 M

- He began his first log book of observations.
- He wanted to prepare correct predictions of the planet.
- Tycho Brahe was a ruler and an astronomer.
- He found errors in Ptolemy's predictions about a conjunction.
- He was brought up by an uncle.

4. Read the following passage carefully.

Once upon a time, there lived a rich merchant in a village, by the name of Jeevandhara. He was the owner of a big business. The village, in which he lived, was situated near a river. Once, due to heavy rains, the river was flooded. The whole village got submerged in neck-deep water. The crops, houses, and factories in the village were damaged and hundreds of people and cattle perished in the flood. Due to this flood, the merchant had to suffer heavy losses in the business. He decided to leave the village and try his luck in a new place. He planned to earn a lot of money and then come back to his native village to restart his business.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order.

5x1=5M

- There were heavy rains and the village was flooded.
- He planned to earn a lot of money and come back.
- There lived a merchant who owned a business in the village of Jeevandhara.
- The village was submerged and a lot of people and cattle died.
- The merchant suffered huge losses and wanted to leave.

5. Read the following passage carefully.

Brahmagupta is unique. He is the only scientist we have to thank for discovering the properties of precisely zero... Brahmagupta was an Ancient Indian astronomer and mathematician. He lived from 597 AD to 668 AD. He was born in the city of Bhinmal in Northwest India. Although Brahmagupta thought of himself as an astronomer who did some mathematics, he is now mainly remembered for his contributions to mathematics. Many of his important discoveries were written as poetry rather than as mathematical equations!

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order.

5x1=5M

- His contributions in mathematics are remembered even today.
- Brahmagupta is a unique scientist who discovered the properties of zero.
- Much of his work was in the form of poetry but not as equations.
- He was born in Bhinmal and lived between 597 AD and 668 AD.
- He thought that he was an astronomer who knew some mathematics.

6. Read the following passage carefully.

Once upon a time, there was a royal elephant that used to reside in the premises of the king's palace. The elephant was very dear to the king, so he was cared for, well-fed and

well-treated. There was a Dog who used to live in the neighbourhood of the Elephant shed. He was very weak and skinny. He was always fascinated by the smell of the rich sweet rice being fed to the royal elephant. One day, the Dog could not resist the aroma of the rice and somehow, he sneaked into the Elephant's shed. He ate the sweet rice that fell from the Elephant's mouth. He liked the rice so much, that he started coming daily to eat the rice. For days, the huge Elephant didn't notice the small dog as he was busy enjoying the delicious food. Gradually, the Dog became bigger and stronger by eating such rich food.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order. 5 x 1 = 5 M

- a) A weak and skinny dog lived near the elephant's shed.
- b) An elephant lived in the premises of the king's palace.
- c) The elephant did not notice the dog which became bigger and stronger.
- d) He ate the sweet rice and started coming there every day.
- e) The sweet smell tempted the dog to enter the elephant's shed.

7. Read the following passage carefully.

There was a village that was abandoned by its people after an earthquake. However, the mice living in the village decided to stay and make it their home. On the outskirts of this village, there was a lake, where a herd of elephants visited regularly to bathe and drink water. Since the village was on the way to this lake, the elephants trampled the mice while walking there. So, the king of mice decided to meet the elephants. They met and told the elephant of their problem. But the elephant paid no attention. After a few days, the elephants got trapped and entangled in nets that were set up by hunters.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order. 5 x 1 = 5 M

- a) The mighty elephant paid no attention to the request of the mice.
- b) The herd of elephants trampled the mice on their way to the lake.
- c) There was a village left by its people because of an earthquake.
- d) But, the mice living in the village decided to stay in the village.
- e) So, the mice requested the king of the elephants to change their route

8. Read the following passage carefully.

Once upon a time, there lived a washerman in a village. He possessed a thin donkey by the name of Udhata. The donkey used to work for the washerman and carry loads of clothes to the river bank by the day. The donkey was not satisfied with the food that was provided by the washerman. In the night, he usually wandered in the fields nearby and ate the crops stealthily. One night, he met a jackal and made friends with him. Both of them went out in search of food. They found a field full of cucumbers and had them to their full. They were happy to find a nice place for their food and decided that they would come daily to eat cucumbers. Now daily, they came to the field to have cucumbers. Soon, the donkey started looking healthy and fat.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order.

5 x 1 = 5 M

- a) So, he moved across the fields and grazed without being noticed.
- b) The washerman did not feed the animal properly and so he was dissatisfied.
- c) Both of them went there daily to eat and the donkey looked fat and healthy.
- d) Once, the donkey and a jackal went to a field of cucumbers and ate their fill.
- e) There lived a washerman in a village who had a donkey to carry loads of clothes.

9. Read the following passage carefully.

Eratosthenes was an Ancient Greek scientist born in the town of Cyrene in about 276 BC. Cyrene, then a Greek city, is now the town of Shahhat in Libya. Eratosthenes was educated in philosophy and mathematics in Athens. A painter Bernardo Strozzi painted Eratosthenes in the year 1635, nineteen centuries after the era of Eratosthenes. It shows Eratosthenes teaching geography, the academic discipline he founded.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order.

5 x 1 = 5 M

- a) A picture was painted by Bernardo Strozzi, a famous painter.
- b) The scientist studied philosophy and mathematics in Athens.
- c) It shows Eratosthenes teaching geography which he founded.
- d) Eratosthenes was born in Cyrene and was a Greek scientist.
- e) Cyrene is now located in the town of Shahhat in Libya these days.

10. Read the following passage carefully.

Once upon a time, there lived two friends in the shade of a rock. It would sound strange, but one of them was a lion and the other was a tiger. They have been friends since their childhood. They knew each other from the time when they were too small to understand the difference between the lions and the tigers. Thus, their friendship was not at all strange to them. Moreover, the part of the mountain under which they lived was peaceful; it could be due to the presence of a monk who lived under the same rock. He was a hermit, one who lived far away from worldly affairs. One day, the two friends got into a stupid argument for some unknown reason.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order.

5 x 1 = 5 M

- a) On the same peaceful mountain, there lived a hermit, who lived detached.
- b) The two animals were too young to know the difference between them.
- c) Surprisingly, the two friends got into a stupid argument without any reason.
- d) Once, there lived two strange friends- a lion and a tiger in the shade of a rock.
- e) So, their friendship was not strange to them and they were quite happy.

SECTION – B**GRAMMAR & VOCABULARY**

Note: Answer all the questions from Section – B in the same order at one place in your answer book

Q.NO. 18 (Relative Clauses)

2 M

Combine the following sentences using who/whose/which/whom

1. I often go to Mumbai. Mumbai is the commercial capital of India. (Which)
2. My mother is going to host a TV show on cooking. She cooks very well. (Who)
3. These sportspersons are going to meet the president. Their performance has been excellent. (Whose)
4. Lencho prayed to God. His eyes see into our minds. (Whose)
5. This man cheated me. I trusted him. (Whom)
6. A tailor is a person. He stitches clothes. (Who)
7. A dictionary is a book. It contains the meanings of words. (Which)
8. Lencho is a faithful person. He thought God would help him. (Who)
9. Students need to fill out the application. They should meet the principal in her office. (Who)
10. The book is about a famous scientist. He won the Nobel prize. (Who).
11. Keerthi is my sister. She sings very well. (Who)
12. I read a novel. It is very interesting. (Which)
13. This is the Maruti car. I bought it yesterday. (Which)
14. She is my teacher. I like her very much. (Whom)
15. Raju is my friend. He loves pets. (Who)
16. This is a great book. It is about all freedom fighters. (Which)
17. Rajesh is my neighbour. His heart is so kind. (Whose)
18. This is a famous place. I spend my time. (Where)
19. Rani is my cousin. Her eyes are so beautiful. (whose)
20. I met my friend. She is going abroad. (Who)

Q.NO:19 (Voice)

2 M

Change the following sentence into Passive Voice

1. Shahjahan built Taj Mahal.
2. Female Anopheles mosquito transmits malaria.
3. The police have solved the case and arrested two persons.

4. Lencho wrote a letter to God.
5. The postmaster opened the letter.
6. The woman was preparing supper.
7. The conductor is counting the money.
8. I had completed the homework.
9. Mr Keesing had assigned me some extra homework.
10. He assigned me a second essay.
11. My brother will send money.
12. You must complete the task.
13. Grandmother told me bedtime stories.
14. They are counting books.
15. She has written stories.
16. We are drawing pictures.
17. I am singing a song.
18. Father gave me a pen to write the exam.
19. The teacher scolded me for late coming.
20. Nelson Mandela gave a wonderful speech on the tenth of May.

Q.NO. 20 (Reported Speech)**2 M****Change the following into reported speech**

1. Mamta said, "I went to visit my grandma last week."
2. Lomov said, "I am getting a noise in my ears from excitement."
3. Natalya said, "My mowers will be there this very day."
4. The teacher said to students, "I am going to conduct a new experiment."
5. The mother said to his son, "Complete your homework early."
6. Ramesh said to his friend, "Why haven't been here for such a long time?"
7. The teacher said to students, "Pay the fee next week."
8. Valli said to the conductor, "Give me a ticket to the town."
9. Suresh said, "I want to come with you today."
10. The teacher said, "How do you come to school every day?"

Q.NO. 21 (Prepositions)**2 x 1 = 2M****Fill in the blanks with a suitable preposition given in the bracket**

1. Ravi is suffering ..... fever. (with, from, to)
2. Lencho is an ox ..... man. (with, of, in)

3. Sanae is good .....poetry. (at, in, with)
4. Otter is not interested.....his surroundings. (in, for, to)
5. I agree ..... my parents. (to, with, for)
6. Grandma died ..... January 1942. (of, in, off)
7. Children are fond of ..... sweets. (off, of, with)
8. Don't make fun ..... handicapped people. (with, of, off)
9. Mr Keesing laughed ..... her arguments. (at, to, with)
10. Seagull is afraid ..... flying over the sea. (of, with, for)
11. An island is surrounded ..... water. (by, with, over)
12. Valli listened carefully .....conversation between her mother and aunt. (to, at, from)
13. My mother is angry.....me. (on, with, to)
14. He agreed ..... my proposal. (with, to, for)
15. She died of ..... heart attack. (of, with, in)
16. People usually prepare sandwiches ..... the occasion of birthday parties. (in, on, at)
17. Our success depends..... hard work. (with, on, by)
18. I prefer coffee .....tea. (to, than, for)
19. Nelson Mandela was besieged..... a group of officers. (by, with, in)
20. The sight ..... food maddened him. (of, off, at).

Q.NO.22 (EDITING)

4 X 1 = 4M

Edit the following passage.

1. I don't mean that some **peoples (a)** are born clear-headed and **is (b)** therefore natural writers, whereas others are naturally fuzzy and will never **wrote (c)** well. Thinking clearly **was (d)** a conscious act that writers must force on themselves.
  - a) _____
  - b) _____
  - c) _____
  - d) _____
2. It was a bitterly **colder (a)** night, and even at the far end of the bus **an (b)** east wind **who (c)** raved along the street cut like a knife. The bus **stops (d)** and two women and a man got in together and filled the vacant places.
  - a) _____
  - b) _____
  - c) _____
  - d) _____
3. A farmer **return (a)** from the market, **which (b)** he bought a goat, a cabbage, and **an (c)** wolf On the way home he must cross a river. **Her (d)** boat is small and won't fit more than one of his purchases.
  - a) _____
  - b) _____
  - c) _____
  - d) _____

4. During our childhood **at** (a) Goa, the baker used to be **his** (b) friend, companion, and guide. He used to **came** (c) at least twice a day. Once, when he set out in the morning on his selling round, and again, when he returned after emptying his huge basket. The jingling thud of his bamboo woke us **up** (d) from sleep
- a) _____
b) _____
c) _____
d) _____
5. An elderly **women** (a) asked, "Are you alone, dear?" The conductor **told** (b), "Won't your mother be looking for you?" The old woman **continues** (c) asking, "Is it proper for such **an** (d) young person to travel alone?"
- a) _____
b) _____
c) _____
d) _____
6. If society's moral values **but** (a) standards of behaviour **becomes** (b) negative, each of **we** (c) will suffer. Therefore, the intentions of an individual are very much related to **an** (d) interests of society.
- a) _____
b) _____
c) _____
d) _____
7. The fascinating and world-famous Sanchi stupa **was** (a) located **in** (b) a hilltop in Sanchi town, Madhya Pradesh, India. **He** (c) is one of the most important Buddhist **monument** (d) that portrays Buddhist art and sculpture.
- a) _____
b) _____
c) _____
d) _____
8. Facial expressions **is** (a) non-verbal communication. These expressions play **the** (b) important role in a play. **Them** (c) are powerful communication tools. The human face is **extreme** (d) expressive.
- a) _____
b) _____
c) _____
d) _____
9. **Their** (a) is a great deal of violence **at** (b) the world. There **are** (c) physical violence and also inward violence. Physical violence is to **kill** (d) another, to hurt other peoples consciously,
- a) _____
b) _____
c) _____
d) _____
10. Gautama Buddha **begins** (a) life as a Prince named Siddhartha Gautama **on** (b) northern India. At twelve he was sent away for schooling in the Hindu sacred scriptures and four **years** (c) later he returned home to **marriage** (d) a princess.
- a) _____
b) _____
c) _____
d) _____

11. The ceremonies took place in **an (a)** lovely standalone amphitheatre formed **with (b)** the Union Buildings in Pretoria. For decades this had **being (c)** the seat of white Supremacy, and now it was the **sight (d)** of a rainbow gathering of South Africa's first democratic, non-racial Government.
12. Balasubrahmanyam is one of the greatest **singer (a)** of India. Apart from that he is a great actor. His acting in the film 'Mithunam' is **excellence (b)**. He can be rightly **calling (c)** a legend in Telugu film industry. We are very lucky **two (d)** have such singers with wonderful voice.
13. Suddenly Valli clapped her hands with glee. A young cow, tail **height (a)** in the air, was running very fast, right in the air, was running very **fastly, (b)** right in the middle of the road, right in front of the bus. **A (c)** bus slowed to a crawl, and the driver **sounding (d)** his horn loudly again and again.
14. I started **rite (a)** away at the Montessori nursery school. I stayed there until I was six, at **whose (b)** time I started in the first form. In the **six (c)** form my teacher Mrs Kuperus, the headmistress. At the end of the year, we **are (d)** both in tears as we say a heartbreaking farewell.
15. Once we had planted the trees, we **seeing (a)** the need for them to understand **what (b)** we have to have good governance; so it became important to give them civic **educational (c)** so that they could understand how **they (d)** govern ourselves.
16. The creature that emerged **for (a)** this sack onto the spacious tiled floor of **a (b)** Consulate bedroom **resembling (c)** most of all a very small, medievally-**conceive (d)** dragon.

17. I implore you! The peasants of your **fathers'** (a) grandfather,
as I have already had the honour **for** (b) explaining to you,
used to **baking** (c) bricks for my aunt's grandmother. Now,
my aunt's grandmother, wishes to make **their** (d) pleasant.,
- a) _____
b) _____
c) _____
d) _____

Q.NO.23 (Articles)**Fill in the blanks with suitable articles****2 x 1 = 2M**

1. My sister works in .....bank.
2. .... man is a social animal.
3. Have you ever visited ,,,,,,,,,,U.S.A.
4. Can you turn off.....light?
5. Sunday is.....holiday.
6. Brutus is .....honourable man.
7. The old man eats ..... apple a day.
8. John is .....European scholar.
9. He has been looking for .....job for the last seven years.
10. ....world is a beautiful place to live in.
11. ....year has 365 days.
12. We met him at .....bank.
13. Cow is .....useful animal.
14. We feed on .....rice.
15. The Pacific is ..... deepest ocean.

Note: 'Would' and 'used to' denote past habits. But 'would' can not be used with stative verbs like, hate, think, remember, understand etc. In such situations only 'used to' is possible.

Q.NO.24 (Used to/ Would)**Change the following into repeated action in the past using 'would/used to'****2 X 1 = 2M**

1. Every day she came home from work with a rose to give to her mother.
2. I lent him my books when he was preparing for his examinations.
3. During his hostel life, he ate all kinds of food without grumbling.
4. When I was a child, I believed that fireflies were small fireballs.
5. He visited his friend in the hospital every evening.
6. He teased me when mother was not around.
7. On his way home, Mij tugged me to this wall.
8. When he was at home, he played for hours with a selection of toys.

9. Mij followed me without a lead and came to me when I called him.
10. When we were young, we believed there were ghosts in the school.
11. Thirty years ago, more women were housewives than now.
12. During holidays, I always went to the seaside.
13. When I was a child, I liked peanuts.
14. When I was younger, I was a painter.
15. As a child, I hated having to get up early.

Note: 'Modifiers' are a class of adjectives. So, they modify nouns. Noun modifiers are also nouns. 'ing' forms used as nouns are also treated as noun modifiers. When an adjective and a noun modifiers are used the adjective comes first, and then the noun modifiers.

Q.NO. 25 (Noun Modifiers)

Rewrite the sentences into a single sentence using 'noun modifiers'

2 x 1 = 2M

1. I participated in a Christmas party yesterday. It was a lovely party.
2. Sruthi wore a designer dress. It was made of silk.
3. He has a golden watch. It is an expensive watch.
4. I bought a Maruthi car. The colour is blue. It is sporty.
5. He made a speech. The speech was short. The speech was interesting.
6. Suresh went to a house. It was decorated beautifully.
7. She bought a dress. It is a designer one but frightfully expensive.
8. The food was tasty. It was prepared quickly.
9. Valli is a young girl. She is a village girl. She is eight years old.
10. Francis Bacon wrote many essays. They were in English.
11. My neighbour bought a dog. It was big. It was a German Shepherd.
12. Caesar was an emperor. He was very powerful. He was a Roman.
13. Valli saw a cow running on the road. The cow was strong and young.
14. Rani bought a silk sari. It was expensive and made in Kanchipuram.
15. I met a Young man. He was European. He was handsome.

Q.NO. 26 (Advice)

Give suitable advice for the situation given below

1 x 2 = 2M

1. Your friend is not taking the midday meal provided by the government at your school. Advise him/her to take a midday meal.
2. Your friend is coughing continuously. Advise him/her to seek medical attention.
3. Your friend consumes a lot of junk food. Advise him/her to stop it to stay healthy.
4. Your brother is working continuously without a break. Advise him to take care of his health.
5. Your friend wastes a lot of water. Advise him/her not to do so.
6. Your sister does not turn off the lights. Advise her to turn off the lights before leaving.

7. Your friend does not respect elders. Advise him to respect elders.
8. Your friend speaks on the phone while driving. Advise him/her not to speak while driving.
9. Your sister postpones work. Advise her to complete work on time.
10. Your brother keeps his room in a mess. Advise him to tidy up his room.

Q.NO. 27 (Synonyms)

Read the following paragraph and write the synonyms of the underlined words, choosing the words given in the box

4 x 1=4M

1.

adorned, viewed, appear like, huge, differ

With a satisfied expression, Lencho regarded (a) the field of ripe corn with its flowers, draped (b) in a curtain of rain. But suddenly a strong wind began to blow and along with the rain very large (c) hailstones began to fall. These truly did resemble (d) new silver coins.

2.

solemn declaration, commit, ignore, promised, attended

On that lovely autumn day I was accompanied (a) by my daughter Zenani. On the podium, Mr. De Klerk was first sworn in as second deputy president. Then Thabo Mbeki was sworn in (b) as the first deputy president. When it was my turn, I pledged (c) to obey and uphold the Constitution and to devote (d) myself to the well-being of the Republic and its people.

3.

accuracy, justly, extremely, show, devotion

It was not only a display (a) of pinpoint precision (b) and military force, but a demonstration of the military's loyalty (c) to democracy, to a new government that had been freely and fairly (d) elected.

4.

preceding, burning, overhead, soaring, sill

The Sun was now ascending (a) the sky, blazing (b) on his ledge (c) that faced the south. He felt the heat because he had not eaten since the previous (d) nightfall.

5.

decrease, accountable, regrettably, increase, idea

Unfortunately, (a) they're not liable (b) to change. This is why I've started the diary. To enhance (c) the image of this long-awaited friend in my imagination (d), I don't want to jot down the facts in this diary the way most people would do.

6.

many, war-related stories, reception, awardee, decked

Coorgi homes have a tradition of hospitality, (a) and they are more than willing to recount numerous (b) tales of valour (c) related to their sons and fathers. The Coorg Regiment is one of the most decorated (d) in the Indian Army.

7.

quickly took off, shocking scene, gaps, drizzled, streamed

When I returned, there was an appalling spectacle. (a) There was complete silence from the box, but from its airholes and chinks (b) around the lid, blood had trickled (c) and dried. I whipped off (d) the lock and tore open the lid.

8.

suddenly, slowly, glide, wish, enormous, entered

Day after day she watched the bus, and gradually, (a) a tiny wish crept (b) into her head and grew there. She wanted to ride on that bus even if just once. This wish became stronger and stronger until it was an overwhelming (c) desire (d).

9.

opposite, ill, moaning, joy, depressing

Not from weeping nor from grieving (a) will anyone obtain peace of mind; on the contrary, (b) his pain will be the greater and his body will suffer. He will make himself sick and pale, (c) yet the dead are not saved by his lamentation. (d)

10.

revered, fortunate, short, long, took over

I shall try to be brief. (a) You must know, honored (b) Natalya Stepanovna, that I have long, since my childhood, in fact, had the privilege (c) of knowing your family. My late aunt and her husband, from whom, as you know, I inherited (d) my land, always had the greatest respect for your father and your late mother.

Q.No.28

4 x 1 = 4M

Read the following paragraph and write the antonyms to the underlined words

1. With a satisfied (a) expression, Lencho regarded the field of ripe (b) corn with its flowers, draped (c) in a curtain of rain. But suddenly (d) a strong wind began to blow and along with the rain very large hailstones began to fall.
2. I was rushed through to it by infuriated (a) officials. Luckily (b) the seat booked for me was at the extreme (c) front. I covered (d) the floor around my feet with newspapers.
3. Then he completely (a) forgot that he had not always (b) been able to fly, and commended (c) himself to dive and soar and curve, shrieking (d) shrilly.
4. Let me put it more clearly (a), since no one will believe (b) that a thirteen-year-old girl is completely alone (c) in the world. And I'm not. I have loving (d) parents and a sixteen-year-old sister.
5. Since no one would understand (a) a word of my stories to Kitty if I were to plunge right in, I'd better (b) provide a brief (c) sketch of my life, much as I dislike (d) doing so.
6. The baker usually (a) collected his bills at the end (b) of the month. Monthly accounts used to be recorded on some wall in pencil. Baking was indeed a profitable (c) profession in the old (d) days.
7. The fiercely (a) independent (b) people of Coorg are possibly (c) of Greek or Arabic descent (d)
8. If one of her friends happened to ride the bus and tried (a) to describe the sights of the town to her, Valli would be too jealous (b) to listen and would shout, in English: "Proud! Proud!" (c). Neither she nor her friends (d) really understood the meaning of the word.
9. "Of those who, overcome by death, (a) depart (b) from life, a father cannot save (c) his son, nor kinsmen their relations. Mark! while relatives are looking on and lamenting (d) deeply.

10. The weather is splendid (a) now, but yesterday it was so wet (b) that the workmen didn't do anything all day. How much hay have you stacked? (c) Just think, I felt greedy (d).

Q.NO. 29 (Right form of words)

4 X 1 = 4M

Fill in the blanks with the right form of words given in the brackets

1. "It's really _____ (a) (get, getting, got) bad now," _____ (b) (exclaim, exclaimed, exclaims) the man.
2. Even in the _____ (a) (grim, grimmer, grimmest) times in prison, when my comrades and I were _____ (b) (push, pushed, pushing) our limits, I would see a glimmer of humanity in one of the guards.
3. The day before, all day long he had _____ (a) (watch, watched, watching) his parents flying about with his brothers and sister, _____ (b) (perfect, perfectly, perfecting) them in the art of flight.
4. He turned his aeroplane _____ (a) (slow, slowed, slowly) to the north, in front of my Dakota, so that it would be easier to _____ (b) (follow, followed, following) him.
5. My father _____ (a) (emigrate, emigrated, emigrates) to Holland in 1933. My mother, Edith Hollander Frank, went with him to Holland in September, _____ (b) (while, when, who) Margot and I were sent to Aachen to stay with our grandmother.
6. Our elders are often _____ (a) (hear, hears, heard) reminiscing _____ (b) (nostalgic, nostalgically, nostalgia) about those good old Portuguese days, the Portuguese and their famous loaves of bread.
7. The baker made his _____ (a) (music, musical, musician) entry on the scene with 'jhang, jhang' sound of his _____ (b) (special, specially, speciality) made bamboo staff.
8. He was simply aloof and _____ (a) (indifferently, indifferent, indifference), choosing to sleep on the floor as far from the bed as _____ (b) (possibly, possible, possibility).
9. Over many days and months, Valli listened _____ (a) (careful, carefully, care) to conversations between her neighbours and people who _____ (b) (regular, regularly, regularity) used the bus and she also asked a few discreet questions here and there.
10. Kisa Gotami became weary and _____ (a) (hope, hopeful, hopeless), and sat down at the wayside watching the lights of the city, as they flickered up and were _____ (b) (extinguished, extinguish, extinguishes) again.

Complete the word with the correct Prefixes and Suffixes given in the bracket

1. With a satisfied expres_____ (tion, sion) Lencho regarded the field of ripe corn with flowers draped in a curtain of rain.
2. That night was a sorrow _____ (ful, fully) one.
3. The postman went to his boss laughing heart _____ (ely, ily) and showed him the letter to God.
4. The postmaster commented, “Starting up a correspond _____ (ence,ance) with God!”
5. The inaugura _____ (tion,sion) would be the largest gathering ever of internation _____ (el,al) Leaders on South African soil.
6. The Sun shall never set on so glori _____ (ous, aus) a human achieve _____ (ment, mant).
7. I learnt that my boyhood freedom was an illu _____ (tion, sion).
8. They walked on the big plateau, taunting him with his coward _____ (ly, ice).
9. Writing in a diary is a really strange experi _____ (ence, ance).
10. I was not _____ (un, dis) mindful of the fact.
11. That day had come about through the _____ (un, in) imaginable sacrifices of my people.
12. But the decades of oppres _____ (sion, tion) and brutality had another _____ (un, mis) intended effect on us.
13. They are men of courage, wisdom and genero _____ (city, sity).
14. _____ (un, il) fortunately I don't have close friends.
15. Teachers are most _____ (im, un) predictable creatures on earth.
16. The fiercely _____ (in, un) dependent people of Coorg are possibly of Greek or Arabic descent.
17. Mijbil _____ (dis, in) appeared from my bedroom.
18. I have decided to prove the necess _____ (ary, ity) of talking in the class.
19. I was assigned to write an essay on “An _____ (in, un) corrigible chatterbox.”
20. I'd nearly exhausted my _____ (in, dis) genuity on the topic of chatterboxes.
21. During our child _____ (hood, ish) in Goa, the baker used to be our friend.
22. Marriage gifts are meaning _____ (ful, less) without sweets.
23. Baking was indeed a profit _____ (ably, able) profession in the olden days.
24. Bakers always looked happy and prosper _____ (ous, ity)
25. Coorgis are always willing to recount numer _____ (ous, al) tales of valour related to their sons and fathers.

26. The days passed peace _____ (fully, ful) at Basra with Mijbil.
27. I was quite __prepared (un, mis) for the transporting of Mijbil to England.
28. Mij quickly developed certain compuls _____ (ary, ive) habits to walk in London streets.
29. Watching the street gave Valli many new ____usual (in, un) experiences.
30. The sight of the bus was a source of _____ ending (dis, un) joy for Valli.

Q. NO. 31 (Wrongly Spelt Word)

2 x 1 = 2M

Find the wrongly spelt and write the correct spellings

1. storm, typhon, tornado, cyclone .....
2. employee, employment, employer, recruitment .....
3. mindful, grimmest, precision, military .....
4. democracy, loyalty, defence, anthem .....
5. ledge, brink, courage, plunge .....
6. plateau, cliff, skim, flap .....
7. airport, radar, compas, runway .....
8. musings, patiance, listless, prompt .....
9. problem, fortunately, confide, ordinary .....
10. glance, predictable, calm, quarter .....
11. pretty, annoy, ramble, argumant .....
12. vanish, mouldar, furnace, baker .....
13. martial, reziment, valour, licence .....
14. steam, densely, magnifisent, sturdy .....
15. hostiel, apathy, slosh, splash .....
16. fascinate, passengers, wistfully, overwhelm .....
17. conductor, slack, empty, whistle .....
18. secred, princess, royalty, funeral .....
19. preach, sermon, presarve, inscrutable .....
20. precious, previlege, treasure, tremble .....

Q. 32. (Dictionary Entry)

2 x 1 = 2M

Read the following dictionary entry of the word given below

1. Study the following dictionary entry.

im·pu·dent /'ɪmpjʊdənt/ *adj* formal or old-fashioned rude and showing no respect to other people; **cheeky**
—**impudence** *n* [U]: *He stared at me with a mixture of impudence and hostility.*

Now, answer the following questions.

- What does 'impudent' mean?
- Which part of speech does 'impudent' belong to?

2. Study the following dictionary entry.

mortal² *n* [C] **1** lesser/ordinary/mere mortals ordinary people, as compared with people who are more important, more powerful, or more skilled – used humorously: *She dines in the executive suite, while we lesser mortals use the staff cafeteria.* **2** literary a human – used especially when comparing humans with gods, SPIRITS etc

Now, answer the following questions.

- Identify the part of speech of 'mortal'.
- What is the literary meaning of 'mortal'?

3. Study the following dictionary entry.

thor·ough·fare /'θʌrəfeə \$ 'θʌroufer, 'θʌrə-/
n **1** [C] the main road through a place such as a city or village: *The motel was off the main thoroughfare.* **2** no thoroughfare *BrE* a written sign used to tell people that they cannot go on a particular road or path

Now, answer the following questions.

- What does 'thoroughfare' mean?
- Pick the sentence in which 'thoroughfare' was used.

4. Study the following dictionary entry.

squirm /skwɜ:m \$ skwɜ:ɪm/ v [I] **1** to twist your body from side to side because you are uncomfortable or nervous, or to get free from something which is holding you; **☞ wriggle**: *Christine squirmed uncomfortably in her chair.* | *The boy tried to squirm free.* **2** to feel very embarrassed or ashamed: [+with] *He made me squirm with embarrassment.* —**squirm** n [singular]

Now, answer the following questions.

- Pick a synonym for 'squirm'.
- What is the noun form of 'squirm'?

5. Study the following dictionary entry.

can·o·py /'kænəpi/ n plural **canopies** [C] **1** a cover made of cloth that is fixed above a bed, seat etc as a decoration or as a shelter **2** the leaves and branches of trees, that make a kind of roof in a forest: *the forest canopy* **3** literary something that spreads above you like a roof: *a canopy of twinkling stars* —**canopied** adj

Now, answer the following questions.

- How many meanings are given in the entry?
- What is the adjectival form of 'canopy'?

6. Study the following dictionary entry.

em·i·grate /'emɪgreɪt/ v [I] to leave your own country in order to live in another country; → **IMMIGRATE**: [+to/from] *He emigrated to Australia as a young man.* —**emigration** /,emɪ'greɪʃən/ n [C,U]

Now, answer the following questions.

- What is the noun form of 'emigrate'?
- Use 'emigrate' in your own sentence.

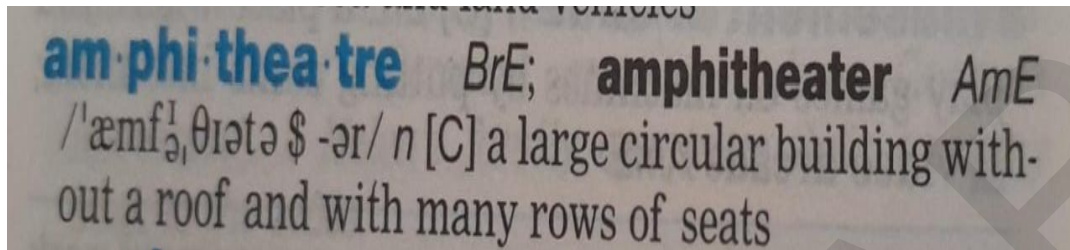
7. Study the following dictionary entry.

ledge /ledʒ/ n [C] **1** a narrow flat piece of rock that sticks out on the side of a mountain or cliff: *We crept carefully along the narrow ledge.* | *He leapt onto a ledge of rock.* **2** a narrow shelf: *There's some money on the window ledge* (=narrow shelf below the window).

Now, answer the following questions.

- What does 'ledge' mean in the context of a house?
- Which part of speech is 'ledge' treated as?

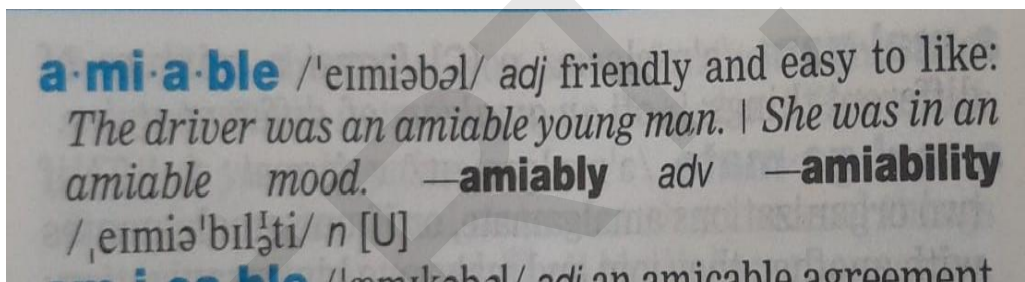
8. Study the following dictionary entry.

Now, answer the following questions.

- What does 'amphitheatre' mean?
- Identify the part of speech of 'amphitheatre'.

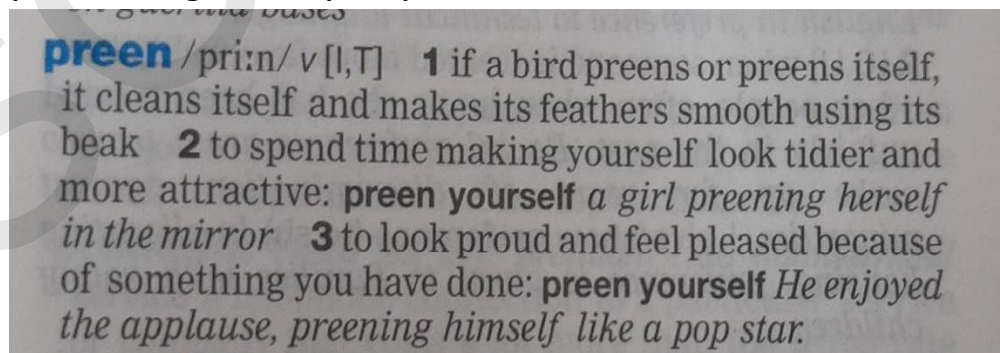
9. Study the following dictionary entry.

Now, answer the following questions.

- Which part of speech is 'amiable' treated as?
- Write the noun form of 'amiable.'

10. Study the following dictionary entry.

Now, answer the following questions.

- Pick any of the sentences in which 'preen' is used.
- Identify the part of speech of 'preen' from the entry.

Q.NO. 33 (Phrasal verbs and idiomatic expressions)

Use the following expressions in sentences of your own

2 x 1 = 2M

1. i) Phrasal verb: **ramble on**
ii) Idiomatic expressions: **your heart goes out to somebody**
2. i) Phrasal verb: **move up**
ii) Idiomatic expressions: **keep me going**
3. i) Phrasal verb: **get along with**
ii) Idiomatic expressions: **pushed to our limits**
4. i) Phrasal verb: **calm down**
ii) Idiomatic expressions: **earning my keep**
5. i) Phrasal verb: **make up for**
ii) Idiomatic expressions: **caught my eye**
6. i) Phrasal verb: **stay in**
ii) Idiomatic expressions: **unmindful of**
7. i) Phrasal verb: **hand in**
ii) Idiomatic expressions: **quaking in its boots**
8. i) Phrasal verb: **run out of**
ii) Idiomatic expressions: **not to lose heart**
9. i) Phrasal verb: **plunge in**
ii) Idiomatic expressions: **for ages**
10. i) Phrasal verb: **reach out to**
ii) Idiomatic expressions: **have enough**
11. i) Phrasal verb: **kept back**
ii) Idiomatic expressions: **raining cats and dogs**
12. i) Phrasal verb: **get on**
ii) Idiomatic expressions: **can't bring myself to**
13. i) Phrasal verb: **run away**
ii) Idiomatic expressions: **laugh ourselves silly**
14. i) Phrasal verb: **look after**
ii) Idiomatic expressions: **from the (bottom of your) heart**
15. i) Phrasal verb: **break down**
ii) Idiomatic expressions: **have a heart of stone**
16. i) Phrasal verb: **call up on**
ii) Idiomatic expressions: **break somebody's heart**
17. i) Phrasal verb: **look into**
ii) Idiomatic expressions: **close /dear to the heart**

Q.No. 34 (Match the following)

4 x ½ = 2M

1.

Part - A

- i) fly a flag ( )
 ii) fly into a rage ( )
 iii) fly along ( )
 iv) fly high ( )

Part - B

- a) suddenly become angry
 b) move quickly
 c) be successful
 d) display a flag on a long pole

2.

Part - A

- i) ascend ( )
 ii) paddle ( )
 iii) swoop ( )
 iv) flutter ( )

Part - B

- a) move rapidly through the air
 b) hover
 c) move a boat through water
 d) move up

3.

Part - A

- i) descend ( )
 ii) sink ( )
 iii) flit ( )
 iv) float ( )

Part - B

- a) move swiftly
 b) move near the surface of
 c) move downwards
 d) go down below the surface

4.

Part - A

- i) heart-breaking ( )
 ii) homesick ( )
 iii) blockhead ( )
 iv) law-abiding ( )

Part - B

- a) respecting law.
 b) a stupid person
 c) producing great sadness
 d) missing family very much

5.

Part - A

- i) overdo ( )
 ii) daydream ( )
 iii) breakdown ( )
 iv) output ( )

Part - B

- a) an occasion when machines stop working
 b) a service or goods produced
 c) think about pleasant things forgetting the present
 d) do something to an excessive degree

SECTION – C: CREATIVE EXPRESSIONS**Q. NO. 35 A (Conversation)****10M**

1. A) After reading Lencho's letter to God, the postmaster decided to help Lencho, not to shake his faith in God. For that, he wanted to collect money from his employees and friends and wanted to give some amount from his salary. His employees and friends agreed to his proposal. They were ready to donate money 'for an act of charity'.

Now, write a possible conversation between the postmaster and his employees.

2. A) After a continuous hailstorm for an hour, the corn was totally destroyed. The hail has left nothing. Not a leaf remained on the trees. The flowers were gone from the plants. His soul was filled with sadness. When the storm passed, he returned home with a heavy heart and a single hope that God would help them.

Now, write a possible conversation between Lencho and his wife.

3. A) The following Sunday of the storm Lencho went to the post office and wrote a letter to God, placed a stamp, and dropped it in the mailbox. Later the postman who helped in the post office saw that letter and went to his boss laughing heartily and showed him the letter to God. The postmaster also broke out laughing and appreciated the man's faith. The postmaster decided to answer the letter and help him not to shake his faith in God.

Now write a possible conversation between the postmaster and the postman.

4. A) In the lesson 'His First Flight' the little Seagull was afraid to fly. His two brothers and his sister were able to get perfection in flying under the guidance of his parents. But this little seagull was certain that his wings would not support him. His parents were sad. They were anxious about his inability to fly.

Now, Write a possible conversation between his mother and the father in this context.

5. A) In the lesson 'His First Flight', the young seagull's mother is very much unhappy and restless because her little son cannot fly. He is diffident and afraid. She is worried about his inability. She wants to boost confidence in him.

Now, write a possible conversation between the little seagull and his mother.

6. A) In the 'Black Aeroplane', the narrator went to the control centre, immediately after landing at the airport to enquire about the pilot and the black a aeroplane.

Now, write a possible conversation between the narrator and the woman in the Control Centre.

7. A) In the lesson 'Black Aeroplane', haunted by the strong desire to be with family and obsessed by the big, delicious English breakfast the narrator decided to take the risk by flying his aeroplane straight into the storm. Caught in the furious storm, the compass and radio of his aeroplane stopped working. He was in the middle of black clouds. He could not see where he was. Then at that time of fear and panic, there came another aeroplane. The pilot of the black aeroplane gave him courage and guided him through the danger. He was his saviour. The narrator wanted to share his experience of driving through the black clouds and - how he was saved by the pilot of the black aeroplane, with his wife.

Now, write a possible conversation between the narrator and his wife.

8. A) In the lesson 'From the Diary of Anne Frank', Anne got along pretty well with all her teachers except Mr. Keesing who teaches mathematics. Mr. Keesing was annoyed with Anne for a long time because she talked so much in the classroom. After several warnings, he assigned Anne extra homework as a punishment.

Now, write a possible conversation between Anne and maths teacher Mr. Keesing.

9. A) In the lesson 'Madam Rides a Bus', the village girl Valli gets on a bus. The conductor is a jovial person. Valli travels on the bus. Both of them talk to each other occasionally.

Now, Write a possible conversation between Valli and the conductor in this context.

10. A) In the lesson 'The Proposal' Ivan Lomov, a longtime wealthy neighbour of Stephen Chubukov, also comes to seek the hand of Chubukov's twenty-five-year-old daughter Natalya. All these are quarrelsome people. They quarrel over petty issues. The marriage proposal is in danger of being forgotten amidst all this quarrelling. But economic good sense ensures that the proposal is made after all.

Write a possible conversation between Ivan Lomov and Natalya.

OR

Q.NO.35 B (diary entry/ description of thoughts and feelings)

10M

1. B) In the lesson 'His First Flight' the young Seagull completely forgot that he had not been always able to fly, and commended himself for diving and soaring and curving, shrieking shrilly. But he was tired and weak with his hunger and he could not rise, exhausted by the strange experience. In this way, he had made his flight.

Now, imagine yourself as the young seagull and describe your feelings about your first flight.

2. B) In the lesson 'His First Flight' Mother Seagull was very sad. She is worried about her little son. He was unable to fly. He didn't have any confidence. She tried to build confidence in him. But she could not. She was very much anxious about his undoing.

Imagine yourself as the mother seagull and write your feelings in a diary entry.

3. B) Now In the lesson 'Black Aeroplane' the narrator flew his Dakota and reached England safely through the huge black storm clouds. The pilot of the black aeroplane guided him. After landing at the airport, he enquired the woman in the Control Centre about the pilot. But the woman said that there was no other pilot and no other aeroplane flew that night. The narrator was surprised.

Imagine you are in the place of the narrator and write a diary entry about the day's experience.

3. B) In the story 'The Midnight Visitor', Ausable shows great presence of mind, the ability to think quickly and act calmly and wisely in a situation of danger and surprise. He gets rid of Max with the attitude mentioned above. The wise talk from Ausable makes Max believe that there is a balcony near the window. Fowler, the reporter is the silent spectator for the entire episode. He was surprised about the time sense and presence of the mind of Ausable.

Imagine yourself as a Fowler and write a diary entry about the incident.

5. B) Horace Danby was surprised when the police arrested him for the jewel robbery. He understood that he was cheated by the pretty young lady who demanded him open the safe at Shotover Grange.

Imagine you are Horace Danby and make a diary entry about the bitter experience.

6. B) In the lesson 'From the Diary of Anne Frank', Anne got along pretty well with all her teachers except Mr. Keesing who teaches mathematics. Mr. Keesing was annoyed with Anne for a long time because she talked so much in the classroom. After several warnings, he assigned Anne some extra homework.

Imagine you are in the place of Anne Frank and describe your thoughts when

Mr. Keesing assigned you extra homework as a punishment for your talking in class.

7. B) The lesson 'Madam Rides a Bus' introduces a girl Valli to us. She enjoyed many things in the village. Of which, the bus journey between the village and the town was the most interesting experience for her. It was a source of unending joy.

Write a description of Valli's feelings towards the bus and the passengers.

8. B) In 'The Sermon at Benares', Kisa Gotami went from house to house to collect a seed of mustard. She was looking for a house from which nobody died, to collect the mustard seed. She met many people in search of such a house.

Now, write a description of the feelings of Kisa Gotami as she moved around the houses.

9. B) In the lesson 'The Necklace', Matilda's life is ruined because of a small mistake. In the end, she came to know that she had to struggle hard for nothing.

Now, write a description/diary entry of her feelings as she knew that the necklace was not made of gold.

10. B) In the lesson 'The Proposal' Ivan Lomov, a longtime wealthy neighbour of Stephen Chubukov, also comes to seek the hand of Chubukov's twenty-five-year-old daughter Natalya. All these are quarrelsome people. They quarrel over petty issues. The marriage proposal is in danger of being forgotten amidst all this quarrelling. But economic good sense ensures that the proposal is made after all.

Imagine yourself as Natalya and describe your feelings when you came to know about Ivan Lomov's marriage proposal.

11. B) In the one act play, 'The Book that Saved the Earth,' Lieutenant Iota, a historian narrates about a book called Mother Goose which saved the earth from the Martian invasion of 2040.

Imagine yourself as the historian Lieutenant Iota and write your feelings in a diary entry.

Q. NO. 36A (Letter writing formal/informal)

10M

1. A) Recently, the Government of India successfully undertook 'Chandrayaan-3'. Our satellite successfully landed on the south pole of the Moon. With this success, our nation became one among the other developed nations. No other country has achieved this so far. The entire nation is happy about this.

Now, write a letter to your friend who lives in Srikakulam about this success. In the letter explain the event and the benefits we have from it.

2. A) Recently, the AP state witnessed severe floods in several districts. So many colonies in Vijayawada, Srikakulam, and other places were severely affected.

Write a letter to your friend explaining how the floods caused unbelievable damage, property loss, and loss of crops. Also, outline the steps taken by the officials and voluntary organizations to rescue people.

3. A) There are reported incidents of crimes in the newspapers. In one colony there was a theft worth Rs 5 lakh. The thieves handcuffed a resident of the defence colony. Then, they took away jewellery and money. Yet, in another colony, an old couple has been murdered, for no reason. This indicates the need for strict measures to protect law and order situations.

Write a letter to the Police Commissioner/ Superintendent of Police of your city/district explaining this menace. Request the officer to take steps to improve the law and order situation. Suggest some measures from your side.

4. A) Write a letter to the editor of *The Hindu*, about the impact of technology on young students.

Write the disadvantages of overuse of technology. Give examples in support of your opinion and suggest measures to use the gadgets for reaping the benefits, particularly in students.

5. A) There are frequent reports of stray dogs and monkeys moving on roads and colonies. The dogs have become a nuisance to the public. The dogs are moving in large groups. They are causing fear among the public. Herds of monkeys are another problem. The monkeys even enter the houses and carry away valuable things and foodstuff. It is causing tremors of fear among the residents.

Write a letter to the district collector about this. Request him/her to prevent this problem and create a sense of security among people.

6. A) Write a letter to your friend about the recently celebrated Independence Day in your school.

Include the details of the guests, their messages, welcome address, vote of thanks, etc.

7. A) Your father's scooter has been stolen recently. Your father and you searched for it everywhere. But, you could not find it.

Write a letter of complaint to the Station House Officer of your locality. Give details of the vehicle, its model, registration number, colour; the time of noticing the crime, and the place. Request the office to make an inquiry into the matter and restore the vehicle to you.

8. A) The twentieth century was often called the era of the book. In those days there were books about everything from ant eaters to Zulus. Books taught people how to, when to, where to and why to. They illustrated, educated, punctuated and even decorated. You have read this information from the lesson the book that saved the earth

Now, write a letter to your friend throwing light on the importance of books. Also, mention the importance of inculcating book reading habits to children and the impact of great books on young minds/ character building.

(OR)

Q. NO. 36 B (Script for Speech)**10M**

1. Have you ever been in great difficulty, and felt that only a miracle could help you?

How was your problem solved?

Prepare a script for a speech to describe your experience.

2. In 'The Sermon at Benares', Kisa Gotami realised that death is common for all.

That was possible only because of the Buddha's preachings.

Imagine that Kisa Gotami listened to the Buddha's preachings. Prepare a script for speech in this context. Include the Buddha's preachings.

3. One important lesson from the one-act play 'The Proposal' is managing our temper.

Based on the topic prepare a script for speech using the given hints:

- Three ill effects that result from anger
- Ways to avoid losing our temper in such situations
- Are there any benefits from anger?

Q. NO. 37 A (WH – Questions)**10M**

1. **A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.**

I was really worried about Tricki (A) this time. I had pulled up my car when I saw him in the street (B) with his mistress and I was shocked at his appearance (C). He had become hugely fat, like a bloated sausage (D) with a leg at each corner. His eyes, bloodshot and rheumy, (E) stared straight ahead and his tongue lolled from his jaws.

Now, frame the 'wh' questions to get the underlined parts as answers.

2. **A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.**

Later, Anil (A) patted me on the head and said never mind, he'd teach me to cook. (B) He also taught me to write my name and said he would soon teach me to write whole sentences and to add numbers. I was grateful. (C) I knew that once I could write like an educated man there would be no limit to what I could achieve. It was quite pleasant working for Anil. I made the tea in the morning (D) and then would take my time buying the day's supplies, usually making a profit of about a rupee a day. I think he knew I made a little money this way but he did not seem to mind (E).

Now, frame the 'wh' questions to get the underlined parts as answers.

3. **A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.**

Max's face (A) was black with anger as he backed swiftly towards the window. He swung a leg over the sill. (B) "Send them away"! (C) He warned. "I (D) will wait on the balcony. Send them away or I'll shoot and take my chances!" The knocking at the door became louder and a voice was raised. (E)

Now, frame the 'wh' questions to get the underlined parts as answers.

4. A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.

The safe (A) was not going to be hard to open. After all, he had lived with locks and safes all his life. The burglar alarm was poorly built. (B) He went into the hall to cut its wire. (C) He came back and sneezed loudly as the smell of the flowers came to again. How foolish people are when they own valuable things (D), Horace thought. A magazine article (E) head described this house, giving a plan of all the rooms and a picture of this room.

Now, frame the 'wh' questions to get the underlined parts as answers.

5. A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.

Madam Loisel seemed old (A) now. She had become a strong, hard woman, (B) the crude woman of the poor household. Her hair (C) badly dressed, her skirts awry, her hands red, she spoke in a loud tone, and washed the floors with large pails of water. (D) But sometimes, when her husband was at the office, (E) she would seat herself before the window and think of that evening party of former times, of that ball where she was so beautiful and so flattered.

Now, frame the 'wh' questions to get the underlined parts as answers.

6. A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts

Suddenly she discovered, in a black satin box, (A) a superb necklace of diamonds. (B) Her hands trembled as she took it out. (C) She placed it about her throat (D) against her dress and was ecstatic. (E)

Now, frame the 'wh' questions to get the underlined parts as answers.

7. A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts

At birth, the child was very fair and pretty. (A) But when she was two years old, she had an attack of smallpox. (B) Only the eyes were saved, but the entire body was permanently disfigured by deep black pockmarks. (C) Little Sulekha (D) could not speak till she was five, and when at last she learnt to speak, she stammered. (E)

Now, frame the 'wh' questions to get the underlined parts as answers.

8. A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.

Bholi was seven years old (A) when Mangla was married. The same year a primary school (B) for girls was opened in their village. The Tehsildar (C) came to perform its opening ceremony. He said to Ramlal, "As a revenue official (D) you are the representative of the government in the village and so you must set an example to the villagers. You must send your daughters to school." (E)

Now, frame the ‘wh’ questions to get the underlined parts as answers.

9. A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.

Stop! A thought of magnificent brilliance (A) has come to me. Space people, our chemical department (B) has given you vitamins (C) to increase your intelligence. (D) Take them immediately and then watch the sandwich. The meaning of the code will slowly unfold (E) before you.

Now, frame the ‘wh’ questions to get the underlined parts as answers.

10. Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.

Cease laughter. Desist. This is more and more alarming. The Earthlings (A) have reached a high level of civilisation. (B) Didn’t you hear? They have taught their domesticated animals musical culture and space techniques. (C) Even their dogs have a sense of humour. (D) Why, at this very moment, they may be launching an interplanetary attack (E) on millions of cows!

Now, frame the ‘wh’ questions to get the underlined parts as answers.

(OR)

Q. NO. 37 B

Note: you may use the following templates to give practice to the slow learners.

Pie chart/bar graph/ table: The template below can be used for almost all graphs/table. It helps the learner to write the question easily.

The ..... (pie chart/bar graph/table) shows..... There are ..... (number) components in the .....picture/diagram. The..... has the information from the year.....to the year.....

On the whole, The maximum share belongs to..... (name of the highest holder). Its share is ..... has the least share. The proportion of the minimum share is..... The second highest place is taken by..... with a share of ..... and ..... have equal share with..... and ..... respectively. Interestingly, ... with ..... share leads .....with ..... percentage.

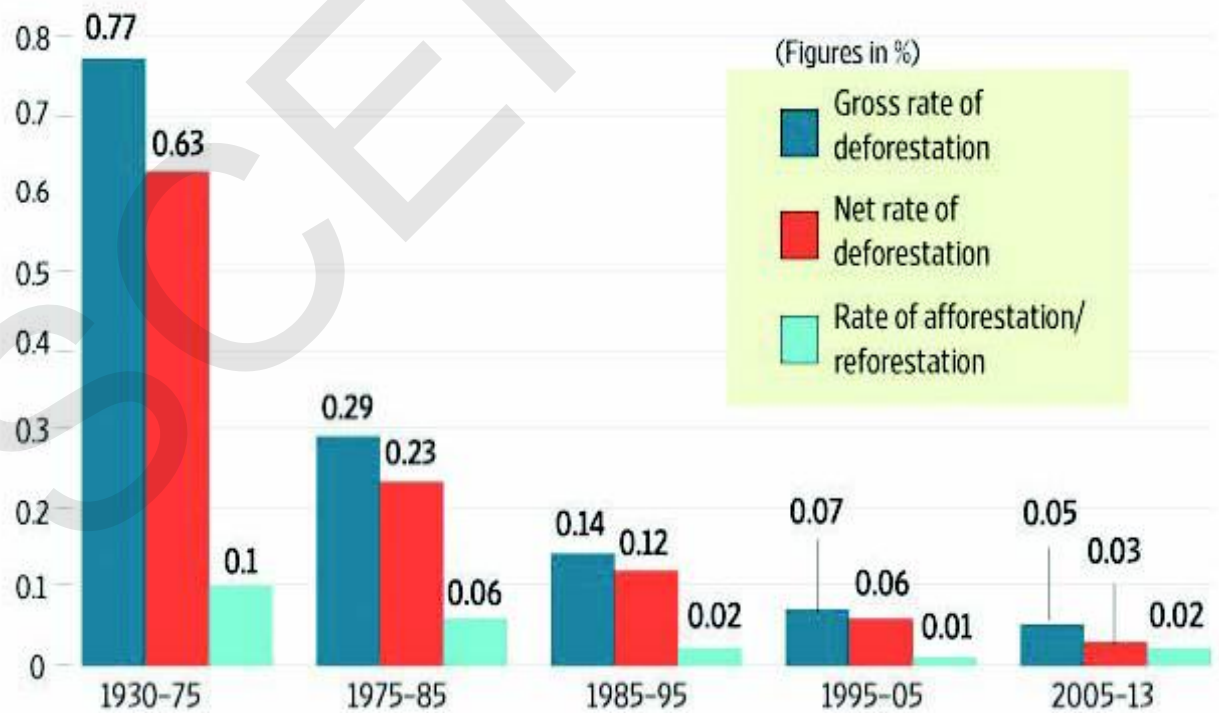
Tree Diagram:

The tree diagram depicts .....

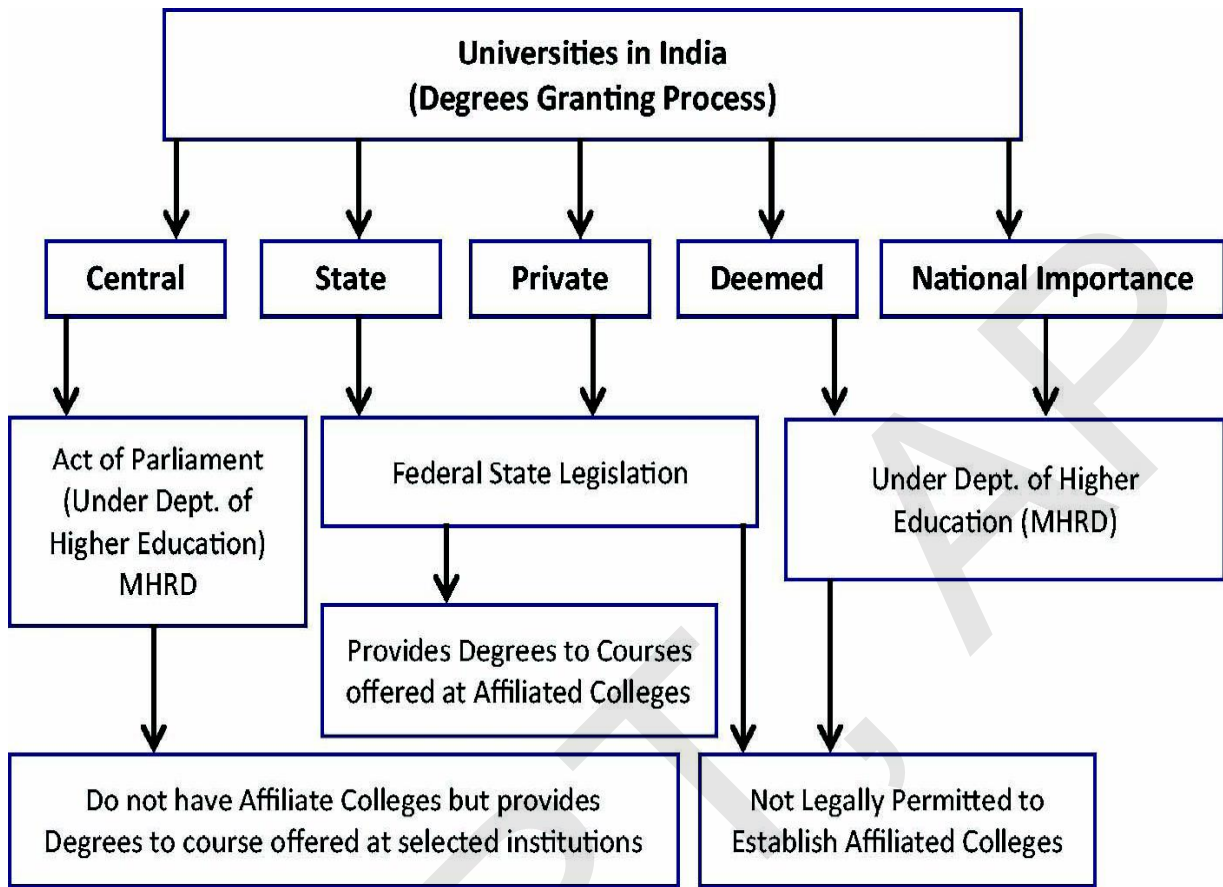
There are..... (number) types of..... They are:....., ... and ..... The..... are further divided into..... types. They are:..... and ..... The second type is..... There are ..... elements in this type. They are sub-divided as ..... The third type is ..... There are ..... items in this. They are: ..... and .....

1. B) Study the following bar graph and write a paragraph the information given in it.

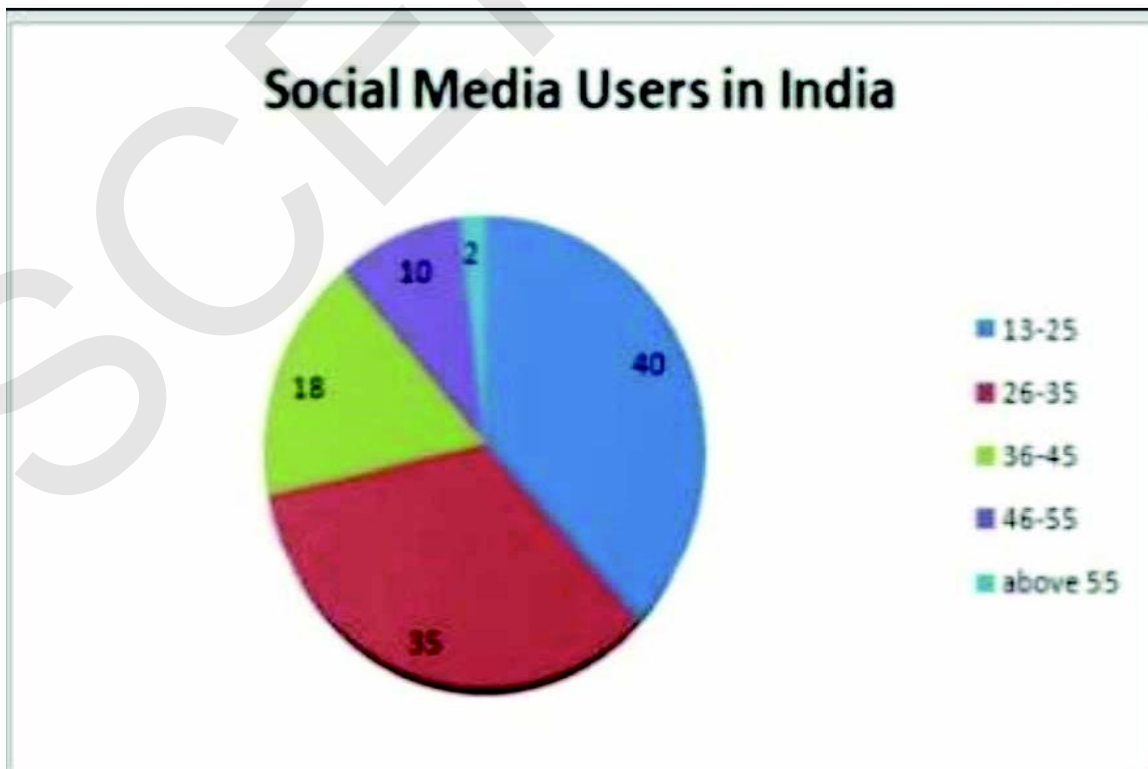
ANNUAL RATE OF FOREST COVER CHANGE IN INDIA

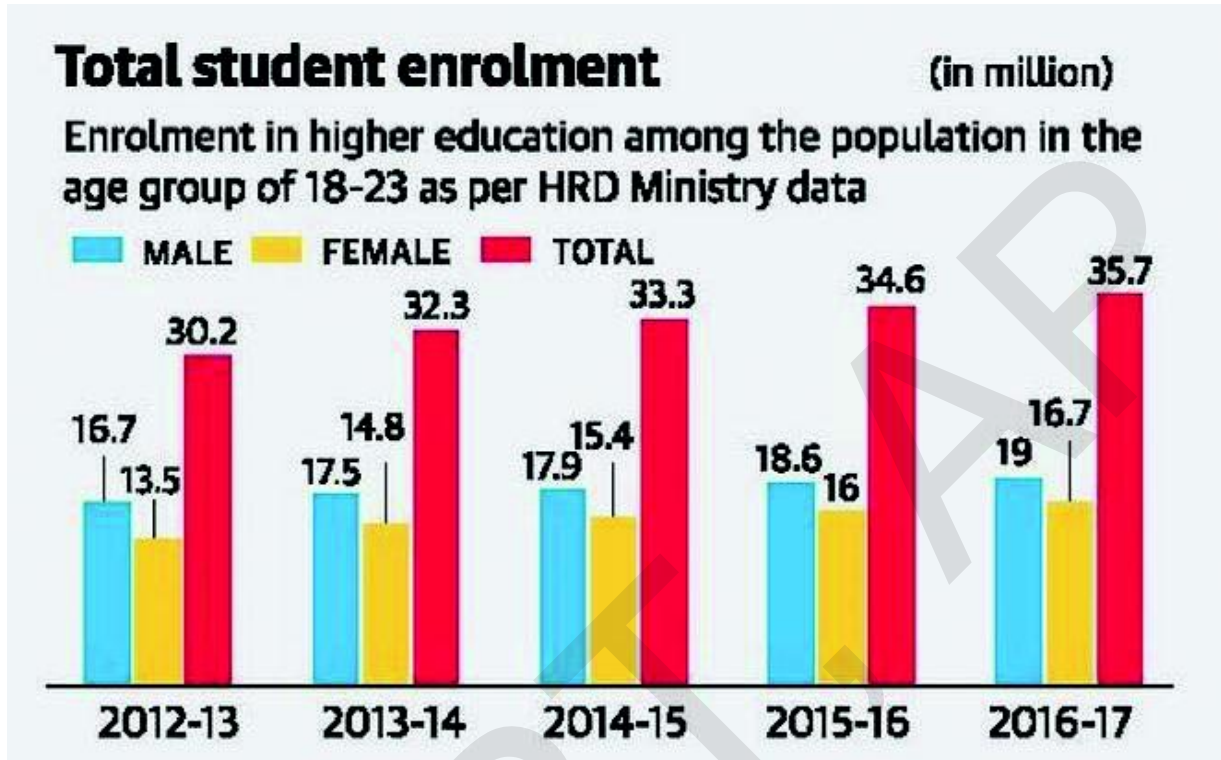
2. B) Study the following tree diagram and write a paragraph about the information given in it.

3. B) Study the following pie chart and write a paragraph about the information given in it.

4. B) Study the following bar graph and write a paragraph about the information given in it.

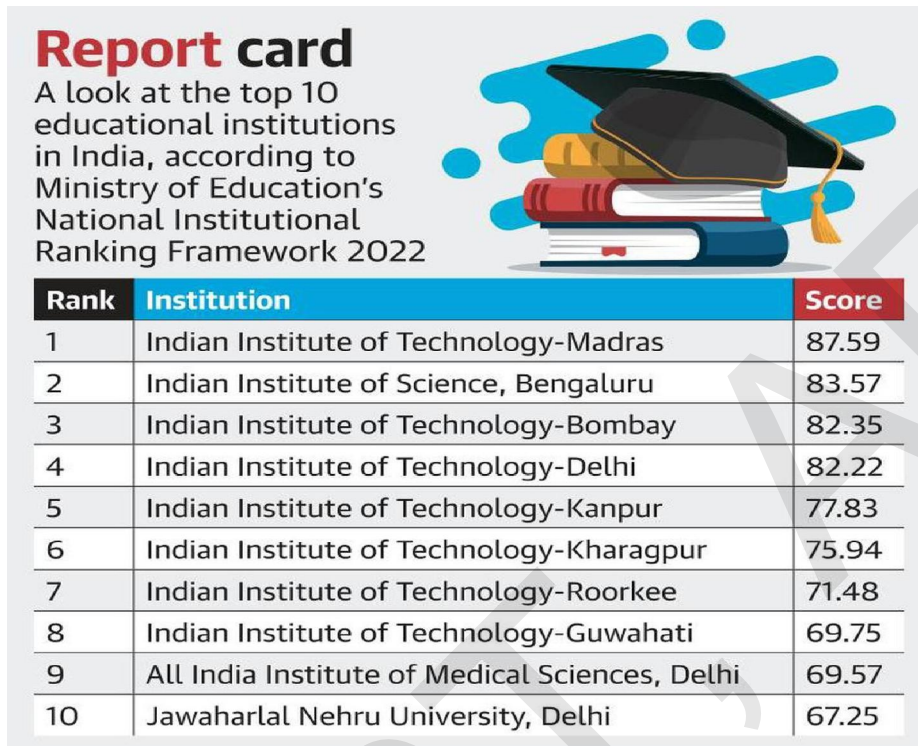

5. B) Study the following bar graph and write a paragraph about the information given in it.

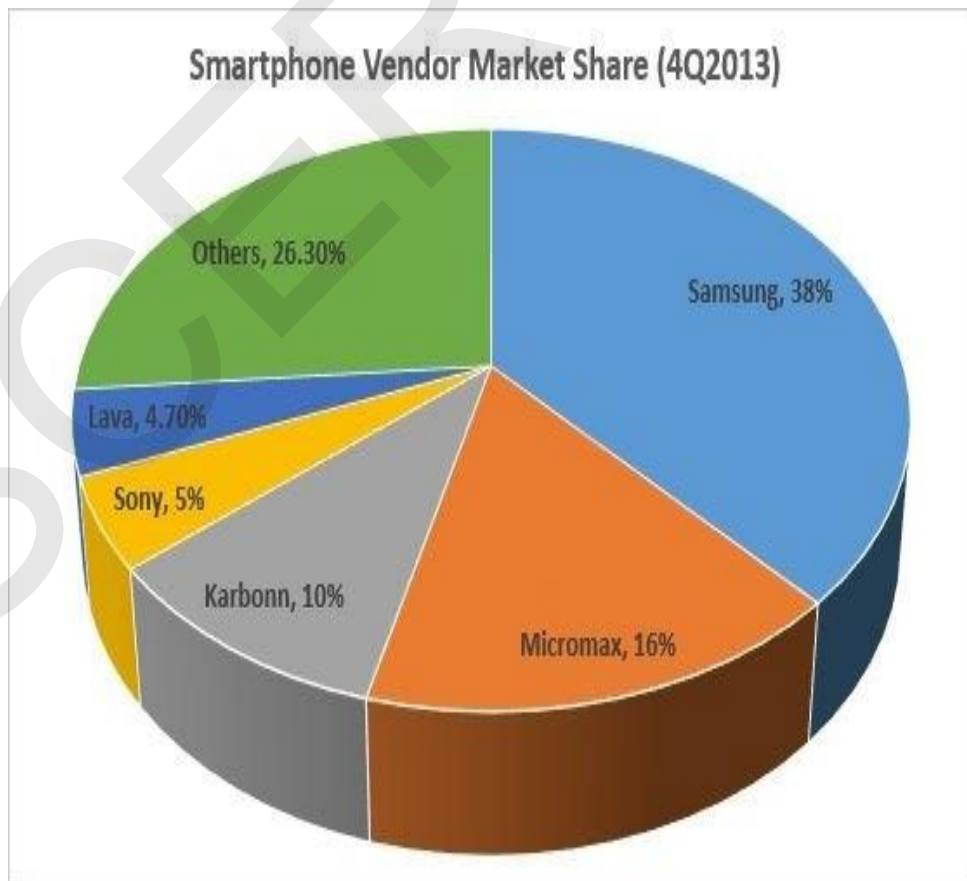
States with most colleges

6. B) Study the following bar graph and write a paragraph about the information given in it.

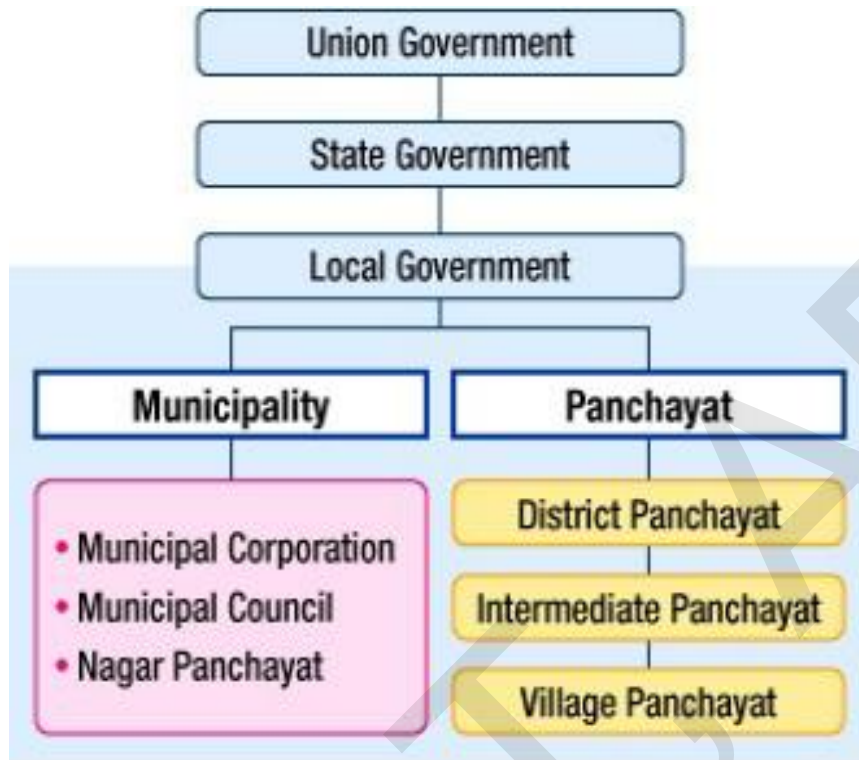

7. B) Study the following table and write a paragraph about the information given in it.

8 . B) Study the following pie chart and write a paragraph about the information given in it.

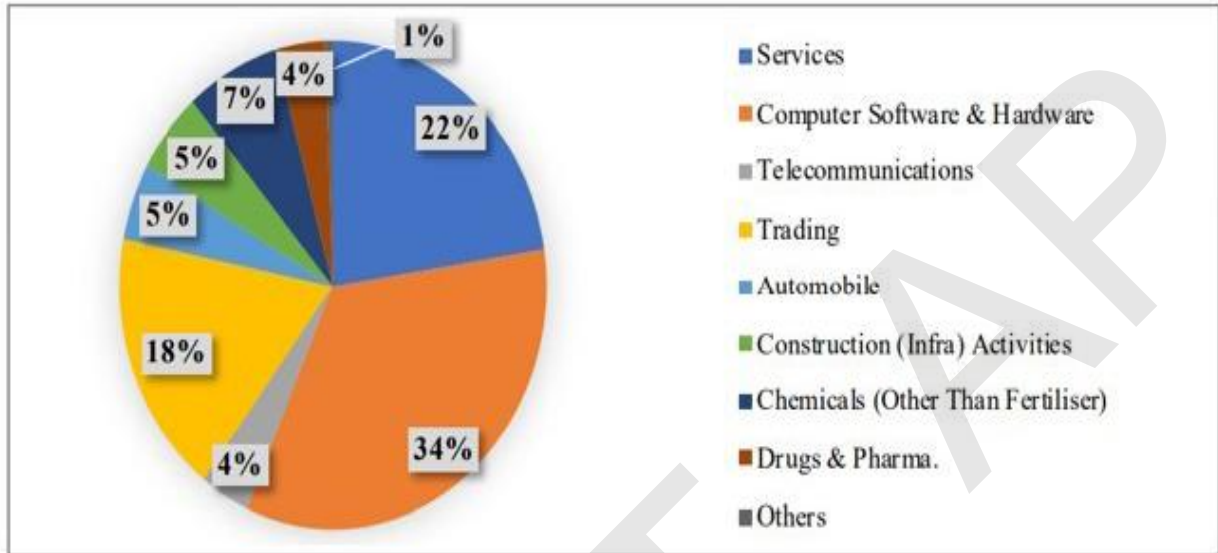
9. B) Study the following tree diagram and write a paragraph about the information given in it.

Highest Runs in cricket history (TEST+ODI+T20)

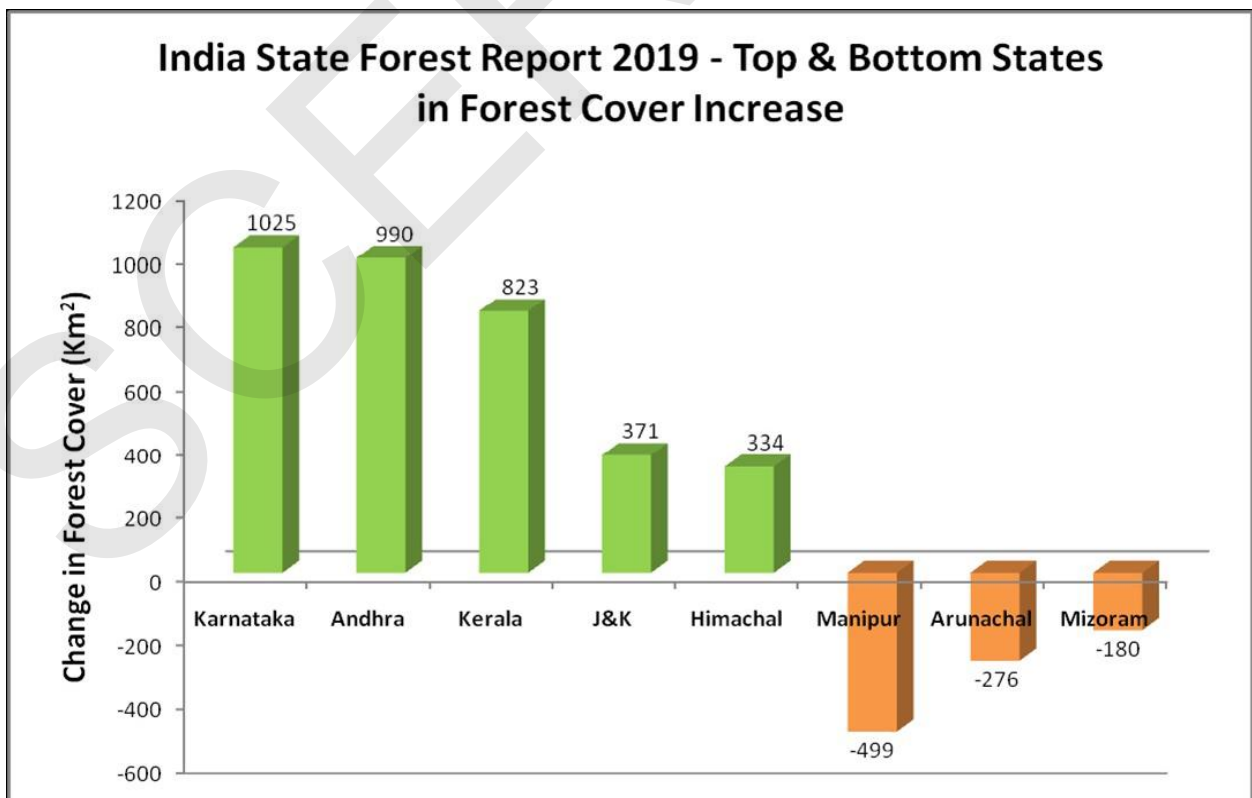

10. B) Study the following bar graph and write a paragraph about the information given in it

Sector-wise FDI Equity Inflows in 2022-23 during April-September 2022

11. B) Study the following bar graph and write a paragraph about the information given in it.

ENGLISH
Third Language
(Model Question Paper -1) 2025

Class: 10**Max.marks: 100****Time: 3:15m****Instructions :**

1. The question paper has 37 questions in three sections (A, B and C)
2. Answer all the questions on a separate answer book supplied to you.
3. 15 minutes of time is allotted exclusively for reading the question paper and 3 hours for writing the answers.
4. Answer all the questions of SECTION – B (Grammar and Vocabulary) in the same order at one place in your answer book.

SECTION — A : READING COMPREHENSION

(Questions 1 - 5) : Read the following passage carefully.

His Mother Had picked up a piece of the fish and was flying across to him with it .he leaned out eagerly. Tapping the rock with his feet, trying to get nearer to her as she flew across but when she was just opposite to him, she halted, her wings motionless, the piece of fish in her beak almost within reach of his beak, he waited a moment in surprise, wondering why she did not come nearer and then, maddened by hunger, he dived at the fish .with aloud scream he fell outwards and downwards into space. Then a monstrous terror seized him and heart stood still. He could hear nothing but it only lasted a minute. The next moment he felt his wings spread outwards the wind rushed against this breast feathers, then under his stomach and against his wings. He could feel the tips of his wings cutting through the air. He was not falling headlong now. He was soaring gradually downwards and outwards. He was no longer afraid. He just felt dizzy. The he flapped his wings once and he soared upwards

(His First Flight)

Now, answer the following questions.

5 X 2 = 10 M

1. What did the seagull's mother do?
2. What surprised the young sea gull?
3. **What made the young Seagull dive into the sky?**
  - A) hunger
  - B) anger
  - C) fear
4. **Why did the young Seagull's heart stand still?**
  - A) The seagull fell into the Water.
  - B) The Seagull's mother maddened him.
  - C) The Seagull was terrified to enter the space outwards and downwards.

5. What made the Seagull fearless?

- A) The experience of flight into the sky.
- B) The sight of the fish.
- C) The encouragement of siblings

(Questions 6 - 10) : Read the following stanza carefully.

He should be snarling around houses
At the jungle's edge,
Baring his white fangs, his claws,
Terrorising the village!

But he's locked in a concrete cell,
His strength behind bars,
Stalking the length of his cage,

Ignoring visitors.

He hears the last voice at night,
The patrolling cars,
And stares with his brilliant eyes
At the brilliant stars.

(A Tiger in the Zoo)

Now, answer the following questions.

5 X 1 = 5 M

- 6. Who does 'he' refer to?
- 7. How did he terrorise the villagers?
- 8. Where was he locked in?
  - A) in the forest edge
  - B) in a concrete cell
  - C) in an old building
- 9. What is the mood of the person /animal in second stanza?
  - A) agony
  - B) pride
  - C) relaxed
- 10. What is the last voice he hears in the poem?
  - A) The voice of visitors.
  - B) The patrolling cars.
  - C) The brilliant stars.

(Questions 11 - 15) : Read the following passage carefully.

I awoke late next morning to find that Anil had already made the tea. He stretched out his hand towards me. There was a fifty-rupee note between his fingers. My heart sank. I thought I had been discovered.

"I made some money yesterday," he explained. "Now you'll be paid regularly."

My spirits rose. But when I took the note, I saw it was still wet from the night's rain.

"Today we'll start writing sentences," he said.

He knew. But neither his lips nor his eyes showed anything. I smiled at Anil in my most appealing way. And the smile came by itself, without any effort.

(The Thief's Story)

Choose the appropriate answer from the options given:

5 X 1 = 5 M

11. 'My heart sank'. What does the sentence mean?

- A) He jumped up and down.
- B) He became disappointed.
- C) He felt fear of being caught.

12. 'He stretched out his hand'. Who does 'He' refer to?

- A) the publisher
- B) the writer
- C) the thief

13. 'He knew'. What did 'he' know?

- A) He knew that it rained.
- B) He knew that he studied well.
- C) He knew that Hari tried to steal.

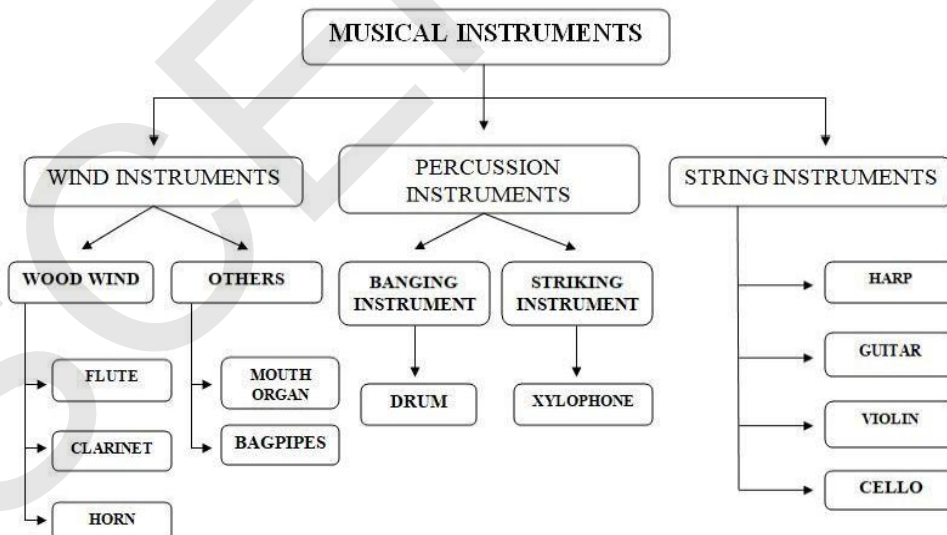
14. 'The smile came by itself. Why?'

- A) His thoughts were clean.
- B) So far, he held the smile back.
- C) The incident was amusing.

15. What will the narrator probably do after this?

- A) He will help the poor.
- B) He will change his behaviour.
- C) He will go from there at once.

(Question 16) : Study the following Tree-diagram.

Now, answer the following questions.

5 X 1 = 5 M

- i) What does the Tree-diagram show?
- ii) How many types of musical instruments are there?
- iii) How many instruments are shown in percussion instruments?
  - a) eleven
  - b) five
  - c) two

- iv) Identify the wind instrument from the following.
- guitar
  - flute
  - xylophone
- v) Identify the correct statement.
- Drum is a wind instrument.
  - Guitar is a stringed instrument.
  - Mouth organ is a percussion instrument.

(Question 17) : Read the following passage carefully.

There was a big banyan tree, where two crows - husband and wife, had prepared a nice nest and made it their home. In the hollow of the same tree, lived a black cobra. The crows had a problem because the black cobra would climb up the tree and eat the newborns, whenever the female crow hatched her eggs. They could do nothing to save them.

The crows went to a jackal, who lived in a nearby banyan tree, to seek his advice. They narrated everything to him and requested his advice for them to get rid of their problem. They said, "O Friend, It has become dangerous to live here. Please tell us how we can protect our children from being eaten up by the wicked black cobra.

The jackal replied, "Please don't give up. Even powerful enemies can be overcome with the use of wit."

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order. 5 X 1 = 5 M

- The crows went to a jackal and sought his advice.
- Powerful enemies can be overcome with the use of wit.
- Two crows prepared a nice nest and made it their home.
- The jackal assured the birds and asked the birds to be brave.
- There was a black cobra in the hollow and ate the newly born birds.

SECTION — B
GRAMMAR & VOCABULARY

Note : Answer all the questions of Section - B in the same order at one place in your answer book.

- 18. Combine the following sentences using 'whom' 2 M**
He is the new principal. I worked with him before.
- 19. Change the following sentence into 'passive voice' 2 M**
Sheela has prepared tasty dishes.
- 20. Change the following into Reported Speech. 2 M**
The patient said to the doctor, 'I have bought the medicines.'
- 21. Fill in the blanks with suitable preposition given in brackets. 2 × 1 = 2 M**
- The baker collected his bills .....the end of the month. (**with, at, in**)
  - The aeroplane had no lights..... its wings. (**for, on, by**)

- 22. Edit the following passage. 4 X 1 = 4 M**
- The bus rolls (a) on now cutting across a bare
Landscape, now rushing down (b) a tiny
Hamlet or past a (c) odd wayside shop. Sometimes the bus
seemed on the point of gobbling to other vehicle (d).
- a).....
b).....
c).....
d).....
- 23. Fill in the blanks with suitable articles. 2 X 1 = 2 M**
1. I could not see ..... black aeroplane.
2. .... guard gave green signal and the train pulled out.
- 24. Change the following into Repeated action in the past using 'would/used to' 2X1=2M**
- i) When I was a child, I played cricket every evening.
ii) In my school days, our teacher felt happy teaching us.
- 25. Rewrite the sentences into a single sentence using Noun-modifiers. 2 X 1 = 2 M**
- i) I bought a mobile. It is an Android mobile and is red in colour.
ii) She wore a saree. It is a Kancheepuram saree. It is blue in colour.
- 26. Give a suitable advice for the situation given below. 2 M**
- Your friend is interested in computers. Advise him to join a computer course.
- 27. Read the following paragraph and write the synonyms of the underlined words, choosing the words given in the box. 4 X 1 = 4 M**
- creativity, end of life, good-looking, despair, fortunately*
- I finished my poem, and it was beautiful (a)! It was about a mother duck and a father swan with three baby ducklings who were bitten to death (b) by the father because they quacked too much. Luckily (c), Mr Keesing took the joke the right way. He read the ingenuity originality and inventiveness (d), adding his own comments, and to several other classes as well.
- 28. Read the following paragraph and write the antonyms of the underlined words. 4 X 1 = 4 M**
- When I casually mentioned this to a friend (a), he has casually replied (b) that I had better get one in the Tigris marshes, for there they were as common (c) as mosquitoes, and were often tamed by the Arabs. We were going to Basra to the Consulate-General to collect (d) and answer our mail from Europe.
- 29. Fill the blanks with the right form of words given in the brackets. 2 X 1 = 2 M**
- We just get along somehow, my angel, thanks to your prayers, and so on. Sit down, please do. Now, you know, you shouldn't .....(a) (forget/forgetfulness/ forgetful) all about your.....(b) (neighbourhood/neighbour/neighbouring), my darling.

30. Complete the words with correct Prefixes and Suffixes given in the brackets. 2X1=2M

- i) She calculated and recalculated, planned and.....planned. (re, dis)
- ii) The Buddhist ascetic felt sleepy during medita..... (tions, sions).

31. Find the wrongly spelt word and write the correct spelling. 2 X 1 = 2 M

- i) pledge, inagation, courage, obligation .....
- ii) compulsive, barrage, apparantly, windshield .....

32. Read the following dictionary entry of the word given below. 2 X 1 = 2 M

squirm /skwɜ:m \$ skwɜ:rm/ v [I] **1** to twist your body from side to side because you are uncomfortable or nervous, or to get free from something which is holding you; **wriggle:** *Christine squirmed uncomfortably in her chair. | The boy tried to squirm free.* **2** to feel very embarrassed or ashamed: [+with] *He made me squirm with embarrassment.* —**squirm** n [singular]

- i) What is the part of speech of the word 'squirm'?
- ii) Pick one sentence with the word 'squirm' used in it.

33. Use the following expressions in sentences of your own. 2 X 1 = 2 M

- i) Phrasal verb: make up for
Ans. ....
- ii) Idiomatic expression: quaking in the boots
Ans. ....

34. Match the following. 4 X ½ = 2 M

Part - A

Part - B

i) get along with ( )	a) to take care of
ii) stay in ( )	b) remain quiet
iii) look after ( )	c) stay indoors
iv) calm down ( )	d) have a good relation with

SECTION — C : CREATIVE EXPRESSION

- 35. A)** In the lesson 'The Black Aeroplane', The pilot wants to land the flight and tries to contact the ground station. But he could not as the sky was full of clouds and the ground control does not respond. Even the compass fails. But, dramatically he landed the aeroplane safe in those conditions. meets an officer and at the control centre and talks to her. **10 M**

Now, write a possible conversation between the pilot and the officer in the control station.

(OR)

- B)** In the lesson 'Madam Rides the bus', Valli got into the bus in the village to go to the town. She devours everything in and around the bus. She looks outside through the window at the canal. Palm trees, grassland, distant mountains and blue, blue sky. The green fields are wonderful to her. She admired the running across the street, the passengers travelling along with her cow's Imagine you are Valli and landscape, conductor and passengers. Write your experience with the sight of Landscape, Conductor and Passengers.
- 36. A)** There is an issue of spread of sewage water in your area. It causes a major health hazard and Inconvenience to the residents. It becomes a breeding ground for mosquitoes. It also causes discomfort to people. Write a letter to the Municipal Commissioner take to steps to prevent such problems and take prompt action against them. **10 M**

(OR)

- B) Books are very important sources of knowledge. They help us develop intellectually. Book reading a very good habit. It needs to be cultivated in student life. But, now book reading among students is not up to the mark.**

Prepare a script for speech on the occasion of International Literacy Day (ILD), 08th September, 2024. Include the benefits of book reading, and how it can help in individuals progress and projects.

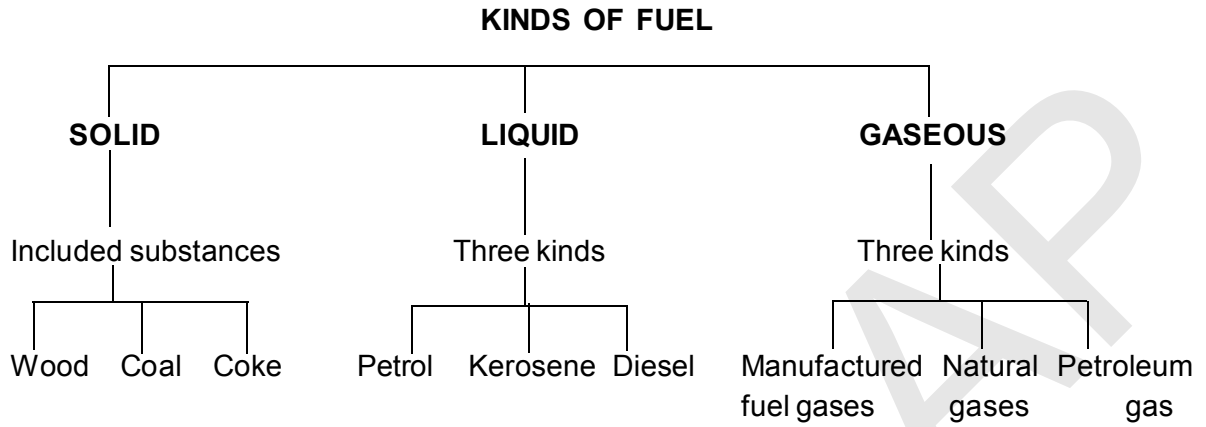
- 37. A) Read the following passage carefully focussing on the underlined parts.**

At birth, the child was very fair and pretty (A). But when she was two years old, she had an attack of small-pox (B). Only the eyes were saved, but the entire body was permanently disfigured by deep black pock marks. (C) Little Sulekha could not speak (D) till she was five, and when at last she learnt to speak, she stammered. The other children (E) often made fun of her and mimicked her. As a result, she talked very little.

Now, frame 'WH' questions to get the underlined parts as answers. 10 M

(OR)

B) Study the following flow chart and write a paragraph based on the information given in it.

ENGLISH

Third Language

(Model Question Paper -2) 2025

Class: 10

Max.marks: 100

Time: 3:15m

Instructions :

1. The question paper has 37 questions in three sections (A, B and C)
2. Answer all the questions on a separate answer book supplied to you.
3. 15 minutes of time is allotted exclusively for reading the question paper and 3 hours for writing the answers.
4. Answer all the questions of SECTION – B (Grammar and Vocabulary) in the same order at one place in your answer book.

SECTION A - READING COMPREHENSION**(Questions: 1-5) Read the following passage carefully.**

The baker or bread-seller of those days had a peculiar dress known as the kabai. It was a single-piece long frock reaching down to the knees. In our childhood, we saw bakers wearing a shirt and trousers which were shorter than full-length ones and longer than half pants. Even today, anyone who wears a half pant which reaches just below the knees invites the comment that he is dressed like a pader! The baker usually collected his bills at the end of the month. Monthly accounts used to be recorded on some wall in pencil. Baking was indeed a profitable profession in the old days. The baker and his family never starved. He, his family, and his servants always looked happy and prosperous. Their plump physique was an open testimony to this. Even today any person with a jackfruit-like physical appearance is easily compared to a baker.

(A baker from Goa)**Now answer the following questions****5 X 2 = 10 M**

1. What is the name of the bread seller's dress?
2. What did the bakers use to wear during the narrator's childhood?
3. **Whom does the phrase jack-fruit physique refer to?**
A) professor   B) Baker   C) Collector
4. **How did the bakers note their bills?**
A) on walls with pen   B) on paper in pencil   C) on wall in pencil
5. **How can we say that bakers and their families were healthy and wealthy all the time?**
A) by their report
B) by their appearance
C) by their rich clothes

(Questions: 6-10): Read the following stanza carefully.

Don't bite your nails, Amanda!
 Don't hunch your shoulders, Amanda!
 Stop that slouching and sit up straight,
 Amanda!
 (There is a languid, emerald sea,
 where the sole inhabitant is me-
 a mermaid, drifting blissfully.)

(Amanda)

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

6. Do you think Amanda is a well-disciplined girl? Justify your answer.

7. What are the instructions given to Amanda?

8. How does Amanda imagine herself?

- A) Mermaid   B) Emerald Sea   C) Inhabitant

9. Who is addressing Amanda?

- A) mother   B) brother   C) cousin

10. Where does a Mermaid live?

- A) sea   B) valley   C) mountains

(Questions 11 - 15) Read the following passage carefully.

Her name was Sulekha, but since her childhood, everyone had been calling her Bholi, the simpleton. She was the fourth daughter of Numberdar Ramlal. When she was ten months old, she had fallen off the cot on her head and perhaps it had damaged some part of her brain. That was why she remained a backward child and came to be known as Bholi, the simpleton. At birth, the child was very fair and pretty. But when she was two years old, she had an attack of smallpox. Only the eyes were saved, but the entire body was permanently disfigured by deep black pockmarks. Little Sulekha could not speak till she was five, and when at last she learned to speak, she stammered. The other children often made fun of her and mimicked her. As a result, she talked very little.

(Bholi)

5 x 1 = 5 M

Choose the appropriate answer from the options given:

11. What is the real name of the girl?

- A) Sulekha   B) Surekha   C) Ramlal

12. Why did Bholi want to talk less?

- A) because she was a simpleton
B) because she stammered and was mimicked
C) because she does not like to talk too much

13. What happened to the girl when she fell off the cot?

- A) became sick   B) her brain was damaged   C) attacked smallpox

14. How was Bholi when she was born?

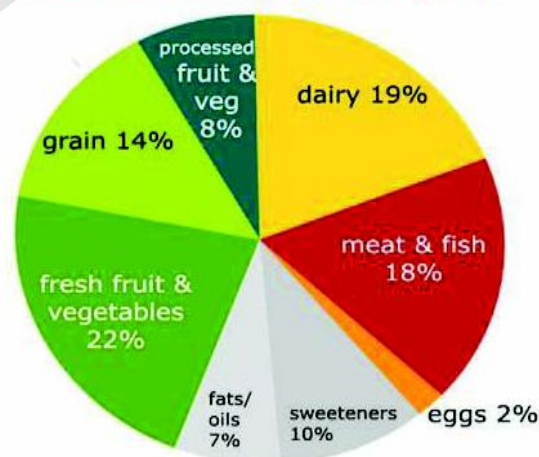
- A) very beautiful   B) ugly   C) very active

15. What is the meaning of the word 'Simpleton'?

- A) very clever   B) immature   C) very active

(Question:16): study the following Pie chart.

Wasted Food by Category

data source: Journal of Consumer Affairs Fall 2011, ppp. 492-515
CookforGood.com

Now, answer the following questions :

5 x 1 = 5 M

- i. What does the pie chart show?
- ii. How many categories of food are given in the pie chart?
- iii. What percentage of meat and fish is wasted?
- iv. As per the pie chart the percentage of least wasted food is.....
  - A) grain
  - B) dairy
  - C) fats/oils
- v. Choose the correct statement based on the pie chart
  - a) Dairy occupied the first place in wastage.
  - b) The wastage percentage of meat & fish is more than fresh fruits and vegetables
  - c) The percentage of wastage of grain is double that of fats/oils.

(Question 17) : Read the following passage carefully.

Once upon a time, a farmer had a goose that laid a golden egg every day. The farmer used to sell that egg and earn enough money to meet their family's day-to-day needs. One day, the farmer thought that if he could get more such eggs and make a lot of money and become a wealthy person. The farmer decided to cut the goose and remove all the golden eggs from its stomach. As soon as they killed the bird and opened the goose's stomach, they found no eggs. The foolish farmer realized they had destroyed their last resource out of greed.

Now, arrange the following sentences into a meaningful order.

5 x 1 = 5 M

- a) The farmer did not find any eggs in its stomach when he killed it.
- b) The farmer wants to get all the eggs at once to become rich.
- c) The farmer understood that he spoiled his source of life due to his greed.
- d) The farmer had a goose that laid a golden egg every day.
- e) Every day the farmer sells an egg and fulfills his family's needs.

SECTION B

GRAMMAR & VOCABULARY

Note: answer all the questions in Section B in the same order in one place in your answer book.

18. Combine the following sentences using 'which'

2M

I read a book yesterday. It is very informative.

19. Change the following sentence into 'passive voice'.

2M

The teacher appreciated my success.

20. Change the following into Reported speech.**2M**

Gowtham Budha said, "I want a handful of mustard seeds."

21. Fill in the blanks with suitable prepositions given in brackets.**2 x 1 = 2 M**

- i) My sister is suffering ..... headache. (with, from, in)
 ii) This book consist .....forty pages. (off, of, with)

22. Edit the following passage.**4 x 1 =4 M**

I don't mean that some peoples (a) are born clear-headed a).....
 are naturally fuzzy and will never wrote (b) well. b).....
 Thinking clearly is a conscious act that writers
 must forced (c) on themselves, as if they were working c).....
 on any other project that requires logic: making
 a shopping list or doing an algebra problems (d). d).....

23. Fill in the blanks with suitable articles.**2 x 1 = 2 M**

1. Students need to fill out ..... application form to join the course.
 2. He goes to the theatre once ..... month.

24. Change the following into Repeated action in the past using 'would/ used to.'**2 x 1 = 2 M**

- i) When we were young, we believed there were ghosts.
 ii) My uncle spent his holidays by the sea.

25. Rewrite the sentences into a single sentence using Noun-modifiers.**2 x 1 = 2 M**

- i) Suresh went to a house. It was decorated beautifully.
 ii) He made a short speech. The speech was interesting.

26. Give suitable advice for the situation given below.**2M**

Your brother is always biting nails. Advise him not to do it.

27. Read the following passage carefully and write the synonyms of the underlined words choosing the words given in the box.**4 x 1 = 4 M**

sharply, inviting, infront of, come down

His parents and his brothers and sister had landed (a) on this green flooring ahead of (b) him. They were beckoning (c) to him, calling shrilly.(d) He dropped his legs to stand on the green sea. His legs sank into it.

28. Read the following paragraph and write antonyms of the underlined words.**4 x 1 = 4 M**

Kisa Gotami became weary and hopeless (a) and sat down at the wayside watching the lights of the city, as they flickered up and were extinguished again. At last, the darkness of the night reigned everywhere. (b) And she considered the fate of men, that their lives flicker up and are extinguished again. And she thought to herself, "How selfish am I in my grief! Death (c) is common to all; yet in this valley of desolation, there is a path that leads him to immortality who has surrendered all selfishness. (d)"

29. Fill in the blanks with the right forms of words given in the brackets. 2x1 = 2 M

The fiercely ..... (independence, independent, independently) people of Coorg are.....(possibly, possible, possibility) of Greek or Arabic descent. As one story.....(go, goes, went) a part of Alexander's army moved south along the coast and settled when return became .....(impractically, impractice, impractical).

30. Complete the words with prefixes and suffixes given in the brackets. 2x1 = 2 M

1. Freedom is ..... divisible (un/in).

2. I finished my poem, and it was beauti.....(ful/full).

31. Find the wrongly spelt word and write the correct spelling. 2x1 = 2 M

1. ingenuity, prosperus , emperor, accustomed. ....

2. conductor, supper, accompanied, prejudise .....

32. Read the following dictionary entry of the word given below. 2x1 = 2 M

humanity/hju.'mxn.eti(noun) the quality of being humane **SYN**; kindness;

OPP ; inhumanity, cruelty. We praised him for his humanity.

i) What is the part of speech of the word 'humanity'?

ii) What is the synonym of humanity?

33. Use the following expressions in sentences of your own. 2x1 = 2 M

i) phrasal verb: move up

Ans.....

ii) idiomatic expression: caught my eye

Ans .....

34. Match the following. 4 x 1/2 = 4M

Part – A

1. look for ( )

2. break down ( )

3. plunge in ( )

4. kept back ( )

Part – B

a) go straight to the topic

b) stay indoors

c) search

d) fail to function

SECTION - C : CREATIVE EXPRESSION

35. (A) In the lesson, 'Madam Rides the Bus' Valli has a strong desire to travel on a bus to the town. One day she ran after the bus and got on the bus with the help of the conductor. She bought a ticket also. While journey she talks to the conductor like a mature person. The conductor also makes fun of her behaviour.

Now, write a possible conversation between Valli and the conductor. 10M

(OR)

B) In the lesson “The Black Aeroplane” the narrator started his journey in his old Dakota over France back to England. He wanted to have breakfast in England. Suddenly the storm clouds covered the sky. But he continued his journey without any equipment like a radio, compass, etc., It was such a terrible experience for the narrator.

Now, imagine that you are the narrator and write a diary entry about this terrible experience.

- 36. A)** The people of the A.P have witnessed how the incessant rains that lasted for many days caused the over flow of Budameru rivulet in and around the city of Vijayawada. Imagine you are one of the victims of this unexpected catastrophe, and write a letter to your friend about the untold woes it inflicted on the citizens of Vijayawada. **10 M**

(OR)

B) You read the story ‘Bholi’. In this story, you come to know that her father ignores his daughters’ education. But with the encouragement of her teacher, she proved herself. After reading this story we realized the importance of girl education.

Now prepare a script for a speech on the importance of ‘girl education, and also include the details like eradication of the dowry system and child marriages.

- 37. A) Read the following passage carefully focusing on the underlined parts.**

Brilliant scientist though he was Griffin was rather a lawless person. (A) His landlord disliked him and tried to eject him. In revenge, Griffin set fire to the house. (B) To get away without being seen he had to remove his clothes (C). Thus it was that he became a homeless wanderer, (D) without clothes, without money, and quite invisible — until he happened to step in some mud, and left footprints (E) as he walked!

Now, frame ‘wh’ questions to get the underlined parts as answers. 5 x 2=10 M

(OR)

B) Study the following table and write a paragraph based on the information given in it.

Internet Activities by Age Group

Activity %	Age Group						
	10s	20s	30s	40s	50s	60s	70s
Get News	76	73	76	75	71	74	70
Online games	81	54	37	29	25	25	32
Downloads	52	46	27	15	13	8	6
Product research	0	79	80	83	79	74	70
Buying a product	43	68	69	68	67	65	41
Searching for people	5	31	23	23	24	29	27

ENGLISH
Third Language
(Model Question Paper -3) 2025

Class: 10

Max.marks: 100

Time: 3:15m

Instructions :

1. The question paper has 37 questions in three sections (A, B and C)
2. Answer all the questions on a separate answer book supplied to you.
3. 15 minutes of time is allotted exclusively for reading the question paper and 3 hours for writing the answers.
4. Answer all the questions of SECTION - B (Grammar and Vocabulary) in the same order at one place in your answer book.

SECTION — A : READING COMPREHENSION

(Questions 1 - 5): Read the following passage carefully.

MIDWAY between Mysore and the coastal town of Mangalore sits a piece of heaven that must have drifted from the kingdom of god. This land of rolling hills is inhabited by a proud race of martial men, beautiful women and wild creatures.

Coorg, or Kodagu, the smallest district of Karnataka, is home to evergreen rainforests, spices and coffee plantations. Evergreen rainforests cover thirty percent of this district. During the monsoons, it pours enough to keep many visitors away. The season of joy commences from September and continues till March. The weather is perfect, with some showers thrown in for good measure. The air breathes of invigorating coffee. Coffee estates and colonial bungalows stand tucked under tree canopies in prime corners.

The fiercely independent people of Coorg are possibly of Greek or Arabic descent. As one story goes, a part of Alexander's army moved south along the coast and settled here when return became impractical. These people married amongst the locals and their culture is apparent in the martial traditions, marriage and religious rites, which are distinct from the Hindu mainstream. The theory of Arab origin draws support from the long, black coat drifted from been carried along gently by air martial having to do with war canopies roof-like coverings that form shelters prime here, best mainstream a tradition which Traditional Coorgi dress most people follow with an embroidered waist-belt worn by the Kodavus. Known as kuppia, it resembles the kuffia worn by the Arabs and the Kurds.

(Glimpses of India)

Now, answer the following questions below.

5 x 2 = 10 M

1. What is the passage about?
2. What is special with the location and people living there?
3. The people of Coorg are possibly of _____ descent.
  - A) Greek or Arabic descent
  - B) Greek or Indian descent
  - C) Arabic or American descent

4. An embroidered waist-belt worn by the Kodavus is known as _____
 A) Kuffia
 B) Kuppia
 C) Kurda
5. How much percentage of evergreen rain forests cover the district of Coorg?
 A) 50%
 B) 30%
 C) 70%

(Questions 6 - 10): Read the following stanza carefully.

Now the name of the little black kitten was Ink,
 And the little grey mouse, she called him Blink,
 And the little yellow dog was sharp as Mustard,
 But the dragon was a coward, and she called him Custard.

Custard the dragon had big sharp teeth,
 And spikes on top of him and scales underneath,
 Mouth like a fireplace, chimney for a nose,
 And realio, trulio daggers on his toes.

Belinda was as brave as a barrel full of bears,
 And Ink and Blink chased lions down the stairs,
 Mustard was as brave as a tiger in a rage,
 But Custard cried for a nice safe cage.

(The Tale of Custard Dragon)

Now, answer the following questions.

5 × 1 = 5 M

6. What did Custard, The dragon cry for?
7. How brave was Belinda?
8. What was the name of the little yellow dog?
 A) Custard
 B) Mustard
 C) Blink
9. What did Ink and Blink do?
 A) Chased barrel full of bears
 B) Chased lions down the stairs
 C) Cried for nice safe cage
10. Which of the following is TRUE according to the poem above?
 A) Custard showed true courage.
 B) Custard cried for an iron safe.
 C) Belinda is the name of Dragon.

(Questions: 11 - 15) : Read the following passage carefully.

On the morning of the third day, however, he thought of the books he wanted and he knew he would have to look for another safe. But he never got the chance to begin his plan. By noon a policeman had arrested him for the jewel robbery at Shotover Grange.

His fingerprints, for he had opened the safe without gloves, were all over the room, and no one believed him when he said that the wife of the owner of the house had asked him to open the safe for her. The wife herself, a gray-haired, sharp-tongued woman of sixty, said that the story was nonsense.

Horace is now the assistant librarian in the prison. He often thinks of the charming, clever young lady who was in the same profession as he was, and who tricked him. He gets very angry when anyone talks about 'honour among thieves'.

(A Question of Trust)

Choose the appropriate answer from the options given :

5 x 1 = 5 M

11. The police arrested Horace for a robbery. Where did he do it?

- A) in a guest house
- B) at Shotover Grange
- C) in the kitchen

12. What did Horace like very much?

- A) jewellery
- B) books
- C) garments

13. According to Horace, who asked him to open the safe?

- A) his dear wife
- B) the house owner
- C) house owner's wife

14. What evidence made the police arrest Horace?

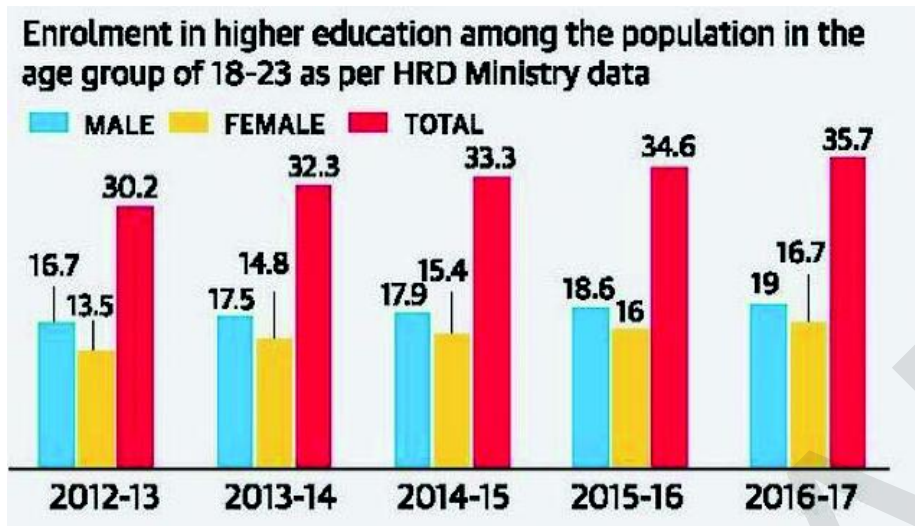
- A) the CCTV footage
- B) his footsteps
- C) his finger prints

15. What makes Horace angry?

- A) The rude behaviour of visitors to library.
- B) The rigours of the prison life.
- C) The discussion on 'Honour among Thieves'.

(Questions 16): Study the following Bar chart.

Now, answer the following questions.

5 x 1 = 5 M

- i) What does the bar-chart show?
- ii) Which period is taken as reference in the graph?
- iii) What was the trend observed in the graph?
  - a) Women outnumbered men in admissions.
  - b) More men were enrolled in higher courses.
  - c) Men and women are equal in admissions.
- iv) Of all, which year recorded LEAST number of enrollments?
  - a) 2016-17
  - b) 2015-16
  - c) 2012-13
- v) Choose the CORRECT statement based on the bar-graph.
  - a) The graph represents dropouts from higher education.
  - b) There is a gradual improvement of enrollments.
  - c) There is a gradual decline in women enrollment.

(Question 17): Read the following passage carefully.

Galileo Galilei (1564-1642) was an Italian physicist, mathematician, astronomer, and philosopher who played a significant role in the Scientific Revolution. He is considered the “father of observational astronomy” and the “father of modern physics.” Galileo is known for his improvements to the telescope, which he used to observe and make important discoveries about the moons of Jupiter, the phases of Venus, and the dark spots on the Sun. He also developed the concept of the scientific method and made critical discoveries in the fields of kinematics and the strength of materials. The Catholic Church persecuted him for his support of heliocentrism, the idea that the Earth and other planets revolve around the Sun.

Now, arrange the following jumbled sentences into a meaningful order.

5 x 1 = 5 M

- a) He developed scientific method and made important findings in physics.
- b) It was Galileo who improved telescope for astronomical observations.
- c) The Church punished him for his support of heliocentric theory.
- d) Galileo was born in Italy and is considered the pioneer in astronomy.
- e) With the help of the telescope he observed planets and their movements.

SECTION — B : GRAMMAR & VOCABULARY

Note : Answer all the questions of Section - B in the same order at one place in your answer book.

18. Combine the following sentences using ‘whom’ **2 M**

Shama is my friend. I like her very much.

19. Change the following sentence into ‘passive voice’ **2 M**

Siddhu can drive a car.

20. Change the following into Reported Speech. **2 M**

The teacher said to the students, ‘How did you write the exam?’

21. Fill in the blanks with suitable preposition given in brackets. **2 x 1 = 2 M**

i) Your success depends ....your hardwork. **(of, for, on)**

ii) She applied ..... a job in collector’s office. **(for, with, at)**

22. Edit the following passage. **4 x 1 = 4 M**

I was still a thief when I meet (a) Anil. And though only 15,

a).....

I was a fairly successfully (b) hand. Anil was watching

b).....

the (c) wrestling match when I approached

c).....

him. His (d) was about 25 a tall, lean fellow.

d).....

23. Fill in the blanks with suitable articles. **2 x 1 = 2 M**

1. ....landlord and his wife were up very early in the morning.

2. She uttered ..... cry of joy.

24. Change the following into Repeated action in the past using ‘would/used to’

i) When she was a student, she loved music very much. **2 x 1 = 2 M**

ii) In his childhood, he swam in the river every morning .

25. Rewrite the sentences into a single sentence using Noun-modifiers. **2 x 1 = 2 M**

i) I bought a boat. It is a big one. It is a motor boat.

ii) He made a speech. It was an inspiring speech. It was a long speech.

26. Give a suitable advice for the situation given below. **2 x 1 = 2 M**

Your friend is coming on a bicycle to school. Suggest him/her to continue for good health.

27. Read the following paragraph and write the synonyms of the underlined words, choosing the words given in the box. **4 x 1 = 4 M**

face, particularly, completed, characteristics, lean

Max was slender (a), a little less than tall, with features (b) that suggested slightly the crafty, pointed countenance (c) of a fox. There was about him — aside from the gun — nothing especially (d) menacing.

28. Read the following paragraph and write the antonyms of the underlined words.

4 x 1 = 4 M

He escaped easily enough (a) from the boys who followed (b) his footprints in London. But his adventures were by no means over. He had chosen a bad (c) time of the year to wander about London without clothes. It was mid-winter. The air was bitterly cold (d) and he could not do without clothes.

29. Fill the blanks with the right form of words given in the brackets.

2 x 1 = 2 M

Poor Kisa Gotami now went from house to house, and the people..... (a)(pity/ pitied/pitiable) her and said, "Here is mustard seed; take it!" But when she asked, "Did a son or daughter, a father or mother..... (b)(deadly/die/death) in your family?" they answered her, "Alas! the living are few, but the dead are many. Do not remind us of our deepest grief." And there was no house but some beloved one had died in it.

30. Complete the words with correct Prefixes and Suffixes given in the brackets.

2 x 1 = 2 M

- i) He totally .....understood what I said. (mis, dis)
- ii) I am surprised this phone is still function ..... (al/el)

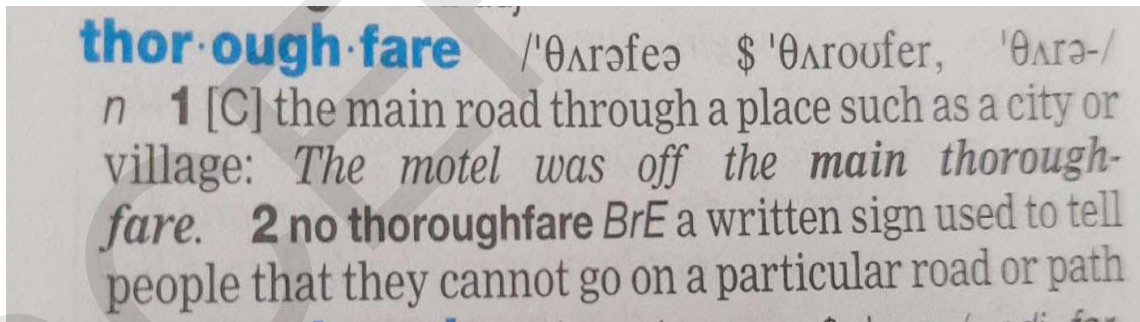
31. Find the wrongly spelt word and write the correct spelling.

2 x 1 = 2 M

- i) sentence, resiliance, humanity, thousand .....
- ii) beverage, beautiful, distance, officeals .....

32. Study the following dictionary entry.

2 x 1 = 2M

Now, answer the following questions.

- a) What does 'thoroughfare' mean?
- b) Pick the sentence in which 'thoroughfare' was used.

33. Use the following expressions in sentences of your own.

2 x 1 = 2 M

- i) Phrasal verb: ramble on

Ans. ....

- ii) Idiomatic expression: for ages

Ans. ....

34. Match the following.

4 × ½ = 2 M

Part - A

- i) calm down ( )
- ii) pick up ( )
- iii) break down ( )
- iv) wake up ( )

Part - B

- a) be relaxed
- b) take something from ground
- c) stop working
- d) make someone awake

SECTION — C : CREATIVE EXPRESSION

35. A) In the lesson ‘A letter to God’, Lencho wrote a letter to God asking for help. When the postman saw the letter, he went to the postmaster laughing heatedly and showed him the letter. The postmaster also laughed but he was impressed by the faith of the man who wrote that letter. He decides to help Lencho, so as not to shake his faith in God.

Now, write a possible conversation between the postman and the postmaster in the above context. 10 M

(OR)

B) In ‘The thief’s story’, Hari Singh steals money from Anil, and runs away to catch the 10:30 express to Lucknow to leave the city. But at the station, he does not board the train. He regrets his action thinking that he had betrayed Anil’s trust and lost the chance of becoming a clever, respectful and educated man. In the end he decided to go back to anil and return his money.

Write a dairy entry of Hari Singh describing his feelings in the above context.

36. A) Traffic congestion has become a routine in your city. As a result, the travellers, students and other sections of people are under severe pressure of not reaching offices and schools in time. Your school area is also facing the same problem. The parents are facing difficulty to drop their children at school during morning hours and even while picking them up in the evening. You think there is a need of traffic constables at your school.

Write a letter to the Superintendent of Police to make a note of this issue and request him to post traffic constables at your school point to control traffic and avoid accidents. 10 M

(OR)

B) You have read the lesson “A Long Walk to Freedom”. You liked Nelson Mandela’s speech very much.

Now, prepare a script for speech on the subject of human rights, their violation and the need to implement the laws made for the protection of human rights.

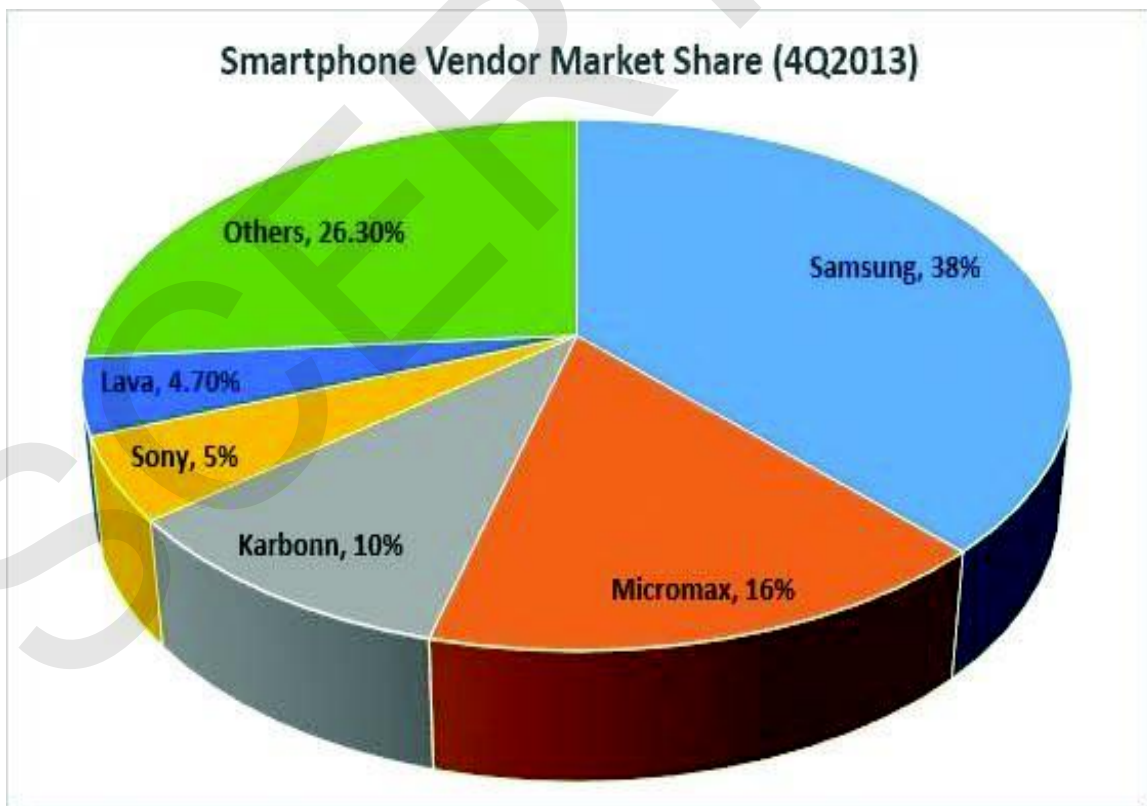
37. A) Read the following passage carefully focussing on the underlined parts.

Ramlal had seven (A) children — three sons and four daughters, and the youngest of them was Bholi (B). It was a prosperous (C) farmer’s household and there was plenty to eat and drink. All the children except Bholi were healthy and strong (D). The sons had been sent to the city to study in schools and later in colleges. (E) Of the daughters, Radha, the eldest, had already been married. The second daughter Mangla’s marriage had also been settled, and when that was done, Ramlal would think of the third, Champa.

Now, frame ‘WH’ questions to get the underlined parts as answers. 10M

(OR)

B) Study the following pie-chart and write a paragraph based on the information given in it.

State Council of Educational Research and Training
Andhra Pradesh